

Országgyűlési Napló

Jakab István, Lezsák Sándor és Sneider Tamás
elnöklete alatt

Jegyzők: *Földi László, Gúr Nándor, Ikotity István*

Az ülésnap megnyitása	20457
Egyes közjogi személyekkel összefüggő törvények módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája	20457
Gulyás Gergely (Fidesz), a napirendi pont előterjesztője	20457
Felszólalók:	
Dr. Völner Pál igazságügyi minisztériumi államtitkár	20458
Dr. Répássy Róbert , a Fidesz képviselőcsoportja részéről.....	20459
Dr. Bárándy Gergely , az MSZP képviselőcsoportja részéről.....	20459
Dr. Vejkey Imre , a KDNP képviselőcsoportja részéről	20461
Dr. Gyüre Csaba , a Jobbik képviselőcsoportja részéről.....	20462
Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz)	20464
Gulyás Gergely (Fidesz) előterjesztői válasza	20465
Az Európai Uniónak a somáliai biztonsági erők kiképzésére irányuló misszió- jához (EUTM Somalia) történő további magyar katonai hozzájárulásról, és Az ENSZ Közép-afrikai Köztársaságbeli Többdimenziós Integrált Stabilizációs Misz- sziójában („MINUSCA”) történő további magyar katonai szerepvállalásról szóló beszámoló, valamint ezek elfogadásáról szóló határozati javaslatok együttes általános vitája	20467
Vargha Tamás honvédelmi minisztériumi államtitkár, a beszámoló előterjesztője.....	20467
Dr. Vas Imre , a Honvédelmi és rendészeti bizottság előadója, a határozati javaslatok elő- terjesztője	20469
Felszólalók:	
Demeter Márta , az MSZP képviselőcsoportja részéről.....	20471
Gyöngyösi Márton , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	20476
Sallai R. Benedek , az LMP képviselőcsoportja részéről.....	20481
Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz)	20484
Demeter Márta (MSZP).....	20486
Gyöngyösi Márton (Jobbik)	20487
Vargha Tamás honvédelmi minisztériumi államtitkár előterjesztői válasza	20488
Dr. Vas Imre , a Honvédelmi és rendészeti bizottság előadójának előterjesztői válasza.....	20491
A Magyarország területén élő nemzetiségek helyzetéről (2013. február-2015. feb- ruár) szóló beszámoló, valamint ennek elfogadásáról szóló határozati javaslat együttes általános vitája.....	20491
Soltész Miklós emberi erőforrások minisztériumi államtitkár, a beszámoló előterjesztője	20492
Dr. Vas Imre , az Igazságügyi bizottság előadója, a határozati javaslat előterjesztője.....	20497
Felszólalók:	
Varga Szimeon (nemzetiségi szószóló).....	20498
Ritter Imre (nemzetiségi szószóló)	20500
Dr. Salacz László , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	20503
Teleki László , az MSZP képviselőcsoportja részéről	20504
Szávay István , a Jobbik képviselőcsoportja részéről.....	20512
Ikotity István , az LMP képviselőcsoportja részéről	20520
Soltész Miklós emberi erőforrások minisztériumi államtitkár előterjesztői válasza.....	20524
A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény és a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája	20528
Gyórfy Balázs (Fidesz), a napirendi pont előterjesztője	20529
Felszólalók:	
Kis Miklós Zsolt , a Miniszterelnökség államtitkára.....	20530
Pócs János , a Fidesz képviselőcsoportja részéről.....	20532

Gógös Zoltán , az MSZP képviselőcsoportja részéről.....	20537
Magyar Zoltán , a Jobbik képviselőcsoportja részéről.....	20542
Sallai R. Benedek , az LMP képviselőcsoportja részéről.....	20547
Kis Miklós Zsolt , a Miniszterelnökség államtitkára.....	20553
Dr. Lukács László György (Jobbik).....	20554
Gúr Nándor (MSZP).....	20556
Dr. Staudt Gábor (Jobbik).....	20560
Sallai R. Benedek (LMP).....	20564
Dr. Staudt Gábor (Jobbik).....	20567
Gyórfy Balázs (Fidesz) előterjesztői válasza.....	20568
Napirend utáni felszólalók:	
Kissné Köles Erika (nemzetiségi szószóló).....	20571
Dr. Lukács László György (Jobbik).....	20573
Gúr Nándor (MSZP) személyes érintettség címén.....	20576
Az ülésnap bezárása	20576

Az ülésen jelen voltak:

KIS MIKLÓS ZSOLT, a Miniszterelnökség államtitkára, DR. VÖLNER PÁL igazságügyi minisztériumi államtitkár, VARGHA TAMÁS honvédelmi minisztériumi államtitkár, SOLTÉSZ MIKLÓS emberi erőforrások minisztériumi államtitkár.

Az Országgyűlés őszi ülészakájának
26. ülésnapja

2015. december 2-án, szerdán

(9.04 óra - Elnök: Jakab István)

Jegyzők: Földi László és Ikotity István)

ELNÖK: *(A teremben lévők felállnak, ezzel köszöntik a választópolgárok közösségét. Amikor az ülést vezető elnök helyet foglal, a teremben lévők is leülnek.)* Tisztelt Országgyűlés! Az Országgyűlés őszi ülészakájának 26. **ülésnapját megnyitom.** Tájékoztatatom önöket, hogy az ülés vezetésében Földi László és Ikotity István jegyző urak lesznek segítségemre.

Köszöntöm kedves vendégeinket és mindenkit, aki figyelemmel kíséri munkánkat.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik az **egyes közjogi személyekkel összefüggő törvények módosításáról** szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig. A Gulyás Gergely, Vas Imre, Fidesz, képviselők által benyújtott előterjesztés T/7834. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető.

Elsőként megadom a szót Gulyás Gergely úrnak, a napirendi pont előterjesztőjének. Parancsoljon, képviselő úr!

DR. GULYÁS GERGELY (Fidesz), a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Az előttünk fekvő törvényjavaslat, egy rövid törvényjavaslat célja világos, és az indokolás teljeskörűen tartalmazza azokat az okokat, amelyek miatt a Ptké. módosítását szükségesnek tartjuk, illetve amelyek miatt más törvények módosítására teszünk javaslatot.

Gyakorlatilag a javaslat lényege két részre osztható. Az egyik egyértelművé teszi, hogy egyes közjogi jogi személyek határozataival, határozatainak érvénytelensége esetén a bíróság feladata az, hogy ne megsemmisítse a döntéseket, hanem hatályon kívül helyezze. Ha megnézzük az elmúlt évek bírósági joggyakorlatát, akkor azt látjuk, hogy nem alakult ki egységes joggyakorlat a tekintetben, különösen az új Ptk. hatálybalépését követően, hogy amikor valamely közjogi jogi személy döntése vagy akár magának a jogi személynek a létrejöttével kapcsolatos legitimáció vitássá válik, akkor ebben az esetben ennek a közjogi jogi személynek a döntéseit visszamenőleges hatállyal kell-e megsemmisíteni vagy pedig hatályon kívül kell helyezni; azaz a döntés meghozataláig ezek hatályosak voltak, és ezt követően válnak hatálytalaná a bíróság döntésével.

Szeretnénk egyértelművé tenni - pont az ügyvédi kamara kapcsán egyértelmű volt ennek a szükségessége, de más eseteket is fel lehetne hozni példaként -, hogy ilyen esetekben a hatályon kívül helyezés a megfelelő jogi forma, ami azt jelenti, hogy a bíróság döntéséig ezek hatályos döntéseknek minősülnek, és ezt követően kell őket hatályon kívül helyezni. A

megsemmisítés a visszamenőleges hatályra vonatkozó vitákat indítana el.

A másik ügy pedig a keresetindítási jog egyértelmű és világos tisztázása. Itt az új Ptk. változtatott ugyan az írott szabályokon, de a jogalkotói szándék nem változott, tehát továbbra is úgy gondoljuk, hogy a keresetindítási jog a jogi személlyel összefüggő jogosultsághoz kapcsolódik.

Ebből adódóan, ha a tagsági jog megszűnik, akkor megszűnik a keresetindítási jog, de megszűnik a jogi érdek is, ezáltal pedig a perbeli legitimáció is megszűnik, tehát a bíróságnak a peres eljárás egésze során vizsgálni szükséges azt, hogy a perbeli legitimáció fennáll-e, és csak és kizárólag abban az esetben kell a pert folytatni, amennyiben ez a legitimáció fennáll. Amennyiben bármely okból a perbeli legitimáció megszűnik, akkor a bíróságnak a peres eljárást meg kell szüntetni.

Ezért aztán, ahogy eddig is a keresetindításnál az erre való jogosultságot a bíróságnak vizsgálnia kellett, és a mi álláspontunk szerint egyébként ez az értelmezés az irányadó és többségi bírói gyakorlatnak megfelel - csupán ez teszi a Ptké. szintjén is egyértelművé -, ezt követően is mind a felülvizsgálat kezdeményezésére való jogosultságot, keresetindítási jogosultságot, keresetelési jogot és perbeli legitimációt a peres eljárás egésze során vizsgálni kell. Ennek hiánya a peres eljárás megszüntetését vonja maga után.

Úgy gondoljuk, hogy segítjük a bírói gyakorlatot azzal, ha egy nem régen hatályba lépett Ptk. esetén a Ptké. módosításával a jogalkotói szándékot tesszük egyértelművé, ráadásul ez a jogalkotói szándék a többségi bírósági gyakorlattal is megegyezik. Természetesen felvethető a kérdés, hogy egy jogegységi határozat nem tudná-e ugyanezt megtenni.

De úgy gondoljuk, hogy az, hogy erre várjunk hónapokig vagy évekig, hiszen itt a kezdeményezés lehetősége az Országgyűlést nem illeti meg, hogy erre várjunk hónapokig vagy évekig, az olyan jogbizonytalanságot eredményez, amelyet az Országgyűlésnek már csak az alkotmányos intézmények együttműködési kötelezettségéből adódóan is nem kell tétlenül néznie.

Kérem a képviselőtársaimat, a kormányt, az ellenzéki képviselőtársaimat, hogy legyenek szívesek a javaslatot, amely szakmai javaslat, támogatni. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Megadom a szót Völner Pál államtitkár úrnak, aki a kormány nevében kíván felszólalni. Parancsoljon, államtitkár úr!

DR. VÖLNER PÁL igazságügyi minisztériumi államtitkár: Köszönöm, elnök úr. Csak annyit szeretnék mondani, hogy az előadott érvek alapján támogatjuk az előterjesztést. Köszönöm. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Most a vezérszónoki felszólalások következnek. Megadom a szót Répássy Róbert képviselő úrnak, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának. Parancsoljon, képviselő úr!

DR. RÉPÁSSY RÓBERT, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Valóban nem nagy terjedelmű törvényjavaslatot tárgyal az Országgyűlés, és azt kell mondanom, hogy a szűk szakmai szempontokon túl az indokolja, hogy az Országgyűlés foglalkozzon a kérdéssel, hogy ebben a problémában, amit Gulyás Gergely képviselő úr, alelnök úr elmondott a törvényjavaslat indokaként, ebben a jogi helyzetben értelmezéssel, azaz jogalkalmazással már nem lehet feloldani az ellentmondást. Álláspontunk szerint ezért jogalkotásra van szükség.

A Fidesz - Magyar Polgári Szövetség képviselőcsoportja nevében támogatom a törvényjavaslatot, hiszen az értékelésünk egybeesik az előterjesztők értékelésével. A megsemmisítés és a hatályon kívül helyezés intézményét pontosítani kell, egyértelműsíteni kell, valamint természetesen a perbeli jogképeség szabályainak a javaslatban foglalt módosítása is indokolt.

Mindez segíti a jogalkalmazást, segíti az egységes bírói joggyakorlatot, ezért természetesen a polgárok számára is könnyebbé és egyértelművé teszi a jogaik gyakorlását. Köszönöm szépen a szót, elnök úr. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Megadom a szót Bárándy Gergely képviselő úrnak, az MSZP képviselőcsoportja vezérszónokának. Parancsoljon!

DR. BÁRÁNDY GERGELY, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Először is én is előrevetném azt, hogy jól láthatóan valóban egy szakmai javaslatról van szó, és éppen ezért kérdezném azt majd az előterjesztőtől, hogy az egyes szakaszok módosítását mi indokolja, mi váltotta ki. Részben beszélte erről Gulyás képviselőtársam, hiszen az ügyvédi kamarát hozta föl és az ott megsemmisített tisztújítást és az azzal összefüggő problémákat, melyek miatt például a hatályon kívül helyezésre vonatkozó rendelkezéseket módosítani kell.

(9.10)

Ezt én készséggel elfogadom. Ezzel kapcsolatban egyetlen kérdést tennék fel azért, mert hiszen pont az ügyvédi kamarával kapcsolatos problémákat kiküszöbölni szándékozó javaslatot ötpárti javaslatként fogadtuk el, hogy itt az ügyvédi kamara egyetért-e ezzel. Tehát volt-e bármilyen egyeztetés az ügyvédi kamarával, hogy ez ilyen módon módosuljon? Ha igen, akkor a kamara egyetért-e vele, hiszen nyilván-

valóan ez is a mi döntésünket vagy támogatásunkat erősen befolyásolja. E vonatkozásban, ha a kamara azt mondja, hogy igen, akkor ezt a részét a javaslatnak legalábbis mindenképpen támogatni szeretnénk.

Amire Gulyás képviselőtársam utalt, erre szeretnék én is egy picit más hangsúllyal utalni, hogy vajon a mi feladatunk-e az, hogy mondjuk, bizonyos jogorvoslati kérdésekkel kapcsolatos ellentmondó bírósági gyakorlatot módosítsunk, vagy pedig ez a bíróság feladata. Azt gondolom, hogy ez utóbbi a helyes, tehát itt nem osztom képviselőtársam álláspontját. Már csak azért sem, mert tudomásom szerint nem arról van szó, hogy többször megkísérelték a bíróságot felkérni erre, és a bíróság ennek nem tett eleget, hanem arról van szó, hogy még erről a problémáról a kormány és a bíróságok nem tárgyaltak, de ha ez másként van, akkor államtitkár úr majd ebben engem kijavít vagy kiegészít.

Azt gondolom, hogy mivel megvan a formális lehetőség is arra, nem is beszélve az informális, de egyébként jogszerű lehetőségről, hogy a kormányzat közvetlen párbeszédet folytasson akár az Országos Bírósági Hivatal vezetőjével, akár jelen esetben a Kúria elnökével, illetve az illetékes kúriai kollégium-vezetővel, ezért én abszolút látom annak lehetőségét, hogy pontosan a jogrendszer megóvása érdekében ne törvényt módosítsunk, hanem a kormány kezdje meg a tárgyalást az illetékes bírósági vezetőkkel arról, hogy ebben a kérdésben alakítsanak ki egy jogegységi álláspontot vagy akár egy kollégiumi véleményt, ami a joggyakorlatot orientálja vagy egyenesen kötelezővé teszi valamelyik irányban. Én elvi szinten mondom azt, hogy amikor valami kezelhető bírósági, jogalkalmazói, értelmezési eszközökkel, akkor óvni kell a jogrendszerünket, és nem érdemes törvényalkotási úton ebbe belenyúlni. Javasolnám államtitkár úrnak, hogy arra van például az Országos Bírósági Hivatal, hogy ott az illetékes bírósági vezetőkkel, és erre való - mondom még egyszer - azok a jogszabályok, amelyek lehetővé teszik, hogy az igazságügyi miniszter a Kúria elnökével ilyen kérdésekben tárgyaljon.

A másik, ami kritikai megjegyzés, de ez már csak egy általános kritikai megjegyzés a javaslattal kapcsolatban, hogy én nem nézem jó szemmel azt - és ebben egyébként látok koncepciót, én nem nézem jó szemmel -, hogy a kormány az Alaptörvénytől vagy alkotmánytól egészen a legalacsonyabb rendű-rangú jogforrásokig, jogszabályokig igyekszik a jogorvoslati jogot egyre inkább korlátozni téma szerint is és az alanyok joga szerint is. Például ilyen az actio popularis megszüntetése az Alkotmánybíróság vonatkozásában, de több ilyen rendelkezést lehet látni a büntetőjogban, a polgári jogban és legfőképpen most újabban a közigazgatási és szabálysértési jogban, ahol szűkül azoknak a köre, akik jogorvoslati élhetnek. Itt is van egy olyan eset, ahol kétféle lehet dönteni, egy tágabb körnek megadni a jogorvoslati lehetőséget és egy szűkebb körnek megadni. Még egyszer mondom, a kormányzat eddigi felfogá-

sával vagy gyakorlatával ez az értelmezési mód nyilvánvalóan harmonizál, de mivel én ezt alapvetően nem tartom egy jó iránynak, így ezt mint jelenséget felvetem annak ellenére, hogy el tudom képzelni, hogy a Kúria is ebben a konkrét esetben mondjuk egy jogegységi döntésben errefelé mozdulna el.

Éppen ezért, tisztelt képviselőtársaim, ha kapok azokra a kérdésekre megfelelő választ, akkor nem szeretném azt kizárni, hogy a javaslatot mi támogatni fogjuk, de a felvetett kérdésekre szeretnék választ kapni, illetve megfontolásra javaslom, hogy - még egyszer mondom - az igazságügyi miniszter úr tárgyaljon a Kúria vezetőivel, hogy ne kelljen jogszabályt módosítani, elég legyen csak azt értelmezni. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Felszólalásra jelentkezett Vejkey Imre képviselő úr, KDNP-képviselőcsoport. A KDNP képviselőcsoportja vezérszónokának megadom a szót. Parancsoljon!

DR. VEJKEY IMRE, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Úr! Köszönöm a szót. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Figyelemmel arra, hogy Gulyás Gergely képviselőtársam már expozéjában részletesen bemutatta az egyes közjogi személyekkel összefüggő törvények módosításáról szóló T/7834. számú törvényjavaslat lényegi elemeit, továbbá e tárgykörben született, a törvényjavaslat benyújtását befolyásoló bírósági döntéseket, ezért én a jelen vezérszónoki felszólalásom keretei között csak a törvényjavaslat lényegi, továbbá nem jogászok számára is érthetőbb köznapit értelmezésére térnék ki.

Az új polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépése óta felmerült néhány értelmezési kérdés a jogi személy valamely szerve által meghozott határozat bírósági felülvizsgálatával kapcsolatban.

Az új Ptk. hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény, vagyis az új Ptk. 10/A. § (1) bekezdése kapcsán a tagsági jogokkal összefüggésben szükségesnek mutatkozik annak törvényi szinten történő rendezése úgy, hogy a jogi személy tagját csak akkor illesse meg a perindítás joga, ha a megtámadott határozat az ő tagi jogosultságait, kötelezettségeit is érinti.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A keresetindítási jog mint anyagi jogosultság, a tagsági vagy egyéb, a jogi személlyel összefüggő jogviszonyhoz kapcsolódik. Ekként egyértelmű, hogy amennyiben ez a jogviszony időközben megszűnik, nemcsak a keresetindítási jog, hanem a perbeli legitimáció is megszűnik. Tehát a keresetindítási jog körülményeiben a per folyamán bekövetkezett változásokkal, például a rendes tagsági jogviszony megszűnésével megszűnik az a jogos érdek is, melyre tekintettel a fél a pert megindíthatta.

(9.20)

Az új Ptké. javasolt 10/A. § (2) bekezdése ezt a jogértelmezést kívánja egyértelművé tenni.

Az érvénytelenség és a hatályon kívül helyezés kérdésében pedig az a probléma, hogy a törvényi szóhasználat ma nem egységes. Míg az új Ptk. a tag számára a jogi személy határozatainak a hatályon kívül helyezése iránt ad perindítási jogosultságot, addig az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény az ügyéssz hatalmazza fel a civil szervezet határozatainak megsemmisítése iránti perindításra.

Végül pedig az új Ptké. javasolt 10/A. § (3) bekezdése egyértelművé kívánja tenni az értelmezést a bíróságok, illetve a jogalkalmazók számára azzal, hogy kimondja, a határozat hatályon kívül helyezését kimondó bírósági ítélet hatálya annak jogerőre emelkedésével, vagyis ex nunc hatállyal áll be.

Tisztelt Képviselőtársaim! Kérem, támogassák az egyes közjogi személyekkel összefüggő törvények módosításáról szóló T/7834. számú törvényjavaslatot. A KDNP parlamenti frakciója támogatja. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Gyüre Csaba képviselő úrnak, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának. Parancsoljon!

DR. GYÜRE CSABA, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! Alapvetően egy, az előterjesztő által is elmondott szakmai törvényjavaslat áll előttünk. Én ezt a törvényjavaslatot egyértelműen két részre osztanám, egyrészt az 1-13. §-ra, másrészt a 14. §-ra, amelyben teljesen más a szabályozási forma.

Azt gondolom, az egyértelműen támogatható, ami az 1-13. §-okban szerepel. Gulyás Gergely képviselő úr előterjesztőként elmondta, hogy erre miért van szükség, és miért fontos az, hogy milyen hatállyal következik be valamilyen határozat hatályon kívül helyezése, megsemmisítése. Nyilván nem mindegy, hogy ex nunc vagy ex tunc hatállyal, tehát a jövőre vonatkozó hatállyal, vagy pedig ex tunc, azaz visszamenőleges hatállyal. Éppen ezért nem mindegy az a szóhasználat, ami az eddigi jogszabályokban is szerepelt, hogy megsemmisíti. Mert ha megsemmisíti, akkor nyilván gondolhatunk az érvénytelenség jogkövetkezményeire. Ha megsemmisítés, akkor érvénytelen, tehát visszamenőleges hatályú. Azonban egyértelmű, hogy azokban az esetekben, amelyeket a törvényjavaslat felsorol, minden esetben csak a jövőbeli hatályra vonatkozna a törvényjavaslat. Ez valóban egyszerűsíti a bíróságok eljárását, illetve nem is egyszerűsíti, hanem egyértelműsíti, hogy hogyan kell

eljárni, illetve annak milyen jogkövetkezményei vannak, milyen időbeli hatálya van a perbeli cselekedeteknek, adott esetben a határozatnak, hatályon kívül helyező vagy megsemmisítő. Azt gondolom, ez mindenféleképpen indokolt.

A 14. § teljesen más jellegű szabályozást tartalmaz. Ezzel kapcsolatban azt gondolom, hogy ez szintén előremutató lehet. Bizonyos esetekben megtiltáná a perindítás lehetőségét, több esetben pedig a per megszüntetését tenné lehetővé, ami önmagában akár jó is lehet, mert ha kevesebb per indul - mert ezekben az ügyekben nem lehet perelni -, akkor ezekben az ügyekben a perek számának a csökkentését hozná, és ezáltal másodlagosan, áttételesen az eljárások gyorsítását is jelentené a bíróságon, hiszen ha kevesebb ügy van, akkor azokat gyorsabban be is fogják fejezni.

Szerintem azonban ennek a jogszabályhelynek vannak buktatói, illetve lehetnek buktatói is. Mi az, amit én látok benne? Ezzel kapcsolatban a Jobbik Magyarországért Mozgalom egy apró módosítást is javasol a szövegben, amely módosítással egyértelműsödne az a szándék, amire a törvényhozó itt utalni akar. Mi is az a szándék, amin szerintem változtatni kellene? Mi lehet a 14. § veszélye, ha azt ezzel a szöveggel fogadjuk el?

Azt mondja ez a szakasz, hogy megszűnik a fél perbeli legitimációja, amennyiben ő abban a perben már nem fél. Például, ha elveszíti a tagsági jogviszonyát abban a szervezetben, akkor már nem támadhatja azt a határozatot, és utólag is megszünteti a bíróság a pert. Szerintem ennek az a veszélye, hogy ha van egy határozat, amit az első 13 paragrafusban felsorol a jogszabály, hogy valamilyen kártérítést kell fizetnie az illetőnek, a tagnak, ő megindítja ellene az eljárást, a bíróságon zajlik is a bírósági eljárás a határozat felülvizsgálata iránt, majd ezt a tagot kizárják ebből a szervezethez, akkor utána arra hivatkozhatnak, hogy ez az úriember vagy úriasszony elvesztette a tagsági jogviszonyát abban a szervezetben, ezzel megszűnt neki a perbeli legitimációja, s akkor e szakasz alapján a bíróság nem tehet mást, mint megszünteti a pert. Szerintem ez egy olyan probléma lehet, amivel egy jogi kiskaput nyitunk, s ha ezt nem varrjuk el, akkor ebből időközben problémák származhatnak. Ezzel kapcsolatban nyújtunk be egy nagyon apró kis módosítást, amely arra vonatkozik, hogy a pert a kizárása esetén is tovább folytathassa a kizárt tag. Ha ez elfogadásra kerül, akkor azt gondolom, hogy ez minden tekintetben előrevívó, és ebben az esetben mi is támogatjuk ezt a törvényjavaslatot.

Még egy dologra szeretném felhívni a figyelmet, ami álláspontom szerint egy kicsit ellentmondásos volt. Én a törvény szövege és az indokolás között ellentmondást látok, aminek túl nagy jelentősége tulajdonképpen nem lenne, de ha a bíróságon kétséges a jogi megítélése, akkor a nyelvtani értelmezés mellett nyilván a bíróság is vizsgálja a jogszabály indokolását, hogy mi volt a törvényalkotó célja, ami-

kor ezt a jogszabályt meghozta. Itt utalnék arra, hogy a 14. §-hoz adott indokolás (1) bekezdése kimondja, hogy a 10/A. § (1) bekezdése kapcsán a tagsági jogokkal összefüggésben szükségesnek mutatkozott annak törvényi szinten történő rendezése, hogy a jogi személy tagját csak akkor illeti meg a perindítási jog, ha a megtámadott határozat az ő tagi jogosultságát, kötelezettségét is érinti. Szerintem ez teljes mértékben nem igaz, mert csak a különleges jogállású tagokra vonatkozik ez, ha a jogszabály szövegét és a 14. § szövegét is hozzáolvasom. Az együttes értelmezésben az indokolásnak ez a része szerintem nem állja meg a helyét, itt néminemű ellentmondás mutatkozik.

S még egy gondolat azzal kapcsolatban, amit az előbb elmondtam, hogy a 14. § szerintem miért szorul némi módosításra. Itt is ellentmondást látok, illetve fel lehet fedezni majd ezt a problémát az indokolás egy mondatából, amely adott esetben szintén perdöntő lehet, amikor a bíróság esetleg vizsgálja, hogy ez a jogszabály miért született és mi volt a jogalkotó szándéka, amikor ezt a jogszabályhelyet hozta. Ez pedig az indokolásnak az a mondata, hogy a keresetindítási jog mint anyagi jogosultság a tagsági vagy egyéb, a jogi személlyel összefüggő jogviszonyhoz kapcsolódik, egyébként egyértelmű, hogy amennyiben ez a jogviszony időközben megszűnik, nemcsak a keresetindítási jog, hanem a perbeli legitimáció is megszűnik. Ez lehet az, ami alapján az, akit időközben kizárnak, nem tud érvényt szerezni az előző jogviszonyból eredő követelésének vagy problémájának.

Én ezt látom problémásnak. Amennyiben ez orvoslásra kerül, akkor a Jobbik Magyarországért Mozgalom ezt támogatja. Köszönöm szépen a figyelmüket. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! A vezérszónoki felszólalások végére értünk. A független képviselők nem vesznek részt a napirend tárgyalásában. Kétperces felszólalásra senki nem jelentkezett, ezért most további képviselői felszólalásokra kerül sor.

Megadom a szót Turi-Kovács Béla képviselő úrnak, Fidesz-képviselőcsoport. Parancsoljon, képviselő úr!

DR. TURI-KOVÁCS BÉLA (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! A javaslat világos, nézetem szerint egyértelmű és így támogatható. Mégis azt gondolom, hogy amit Bárándy képviselőtársam felvetett, az olyan szempont, amivel érdemes foglalkozni. Az ugyanis világos, a törvényhozó feladata mindenkor az, hogy ha jogbizonytalanság jelentkezik vagy a jogbizonytalanság elhárítása törvényi úton szükséges, akkor közbe kell lépni. Ennek a mérlegelése azonban nem egészen egyszerű ügy. Ez mindig komoly mérlegelést igényel, nevezetesen, hogy hol kezdődik az a határ, ahol a törvényhozónak lesz sze-

repe, és hol van az a határ, ahol a bírói döntések még a saját kompetencián belül kell hogy megoldjanak bizonyos kérdéseket.

(9.30)

Nem lehet a bíróságok helyzetét meggyőződésem szerint oly módon beszűkíteni, hogy ez a mérlegelés csökkenjen. Az adott esetben a javaslat indokolt. Azért kértem mégis szót, mert meggyőződésem, hogy az alapvetőnek tekinthető törvényeknél, ilyen a polgári törvénykönyv, ilyen a büntető törvénykönyv, minden olyan apró és néha csak épphogy per tangentem látható beavatkozás igen nagy kockázatokkal jár. Kockázatokkal jár azért, mert a törvényegységét érintheti. Addig indokolt tehát az a fajta beavatkozás, amiről ma beszélünk, ezért is kértem szót, ezért tartom ezt az előterjesztést támogathatónak, mert itt ilyen kockázatot nem látok, amíg a kockázat fel nem merül.

Ha azonban az alaposan fölmerül, és világos, hogy már nem arról van szó egy-egy változtatásnál, hogy a polgári törvénykönyv valamelyik részegységét akarjuk megváltoztatni, hanem az távolabbi célokat is szolgál, nagyon alaposan és nagyon megfontoltan kell körbejárni minden indítványt. Az is meggyőződésem ugyanis, hogy az adott helyzetben nem lehet megkerülni azt az ellenzék részéről gyakran felmerülő gyanút, amely szerint egy-egy apró változtatás esetleg később egy nagyobb és súlyosabb jogbizonytalanságot is eredményezhet.

Az adott helyzetben tehát azt gondolom, azt a tanulságot érdemes levonni, hogy eljárni ezekben az ügyekben csak nagyon nagy megfontoltsággal szabad, és nem utolsósorban az alapvető törvényeink változtatását akkor szabad részterületeken megpróbálni változtatni, ha azok indokoltsága megkerülhetetlen, ha a kialakult bírói gyakorlat már nem ad választ egy-egy kérdésre, és ha a bírói gyakorlaton belül mutatkozik egy tartós zavar, mutatkozik tartósan egy bizonytalanság. Az adott esetben meggyőződésem szerint ez a javaslat támogatható. Mindazt, amit elmondtam, inkább egy kicsit előrevetítőleg mondtam. Azt szeretném, ha ezt valamennyien megfontolnánk. Köszönöm a megtisztelő figyelmet. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megkérdem, kíván-e még valaki az adott napirend keretében felszólalni. *(Nincs jelentkező.)* Jelentkezőt nem látok. Megkérdem Gulyás Gergely képviselő urat, alelnök urat mint előterjesztőt, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Jelzésre:)* Igen, megadom a szót, alelnök úr.

DR. GULYÁS GERGELY (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Köszönöm szépen a vitában elhangzott hozzászólásokat, érveket és ellenérveket, különösen azt, hogy

mindenki méltányolta, hogy az Országgyűlés előtt fekvő törvényjavaslat alapvetően segíteni kívánja a jogalkotást, és létező problémákra kíván még az ellenzéki hozzászólók szerint is talán többnyire helyes választ adni. Mégis elsősorban a kritikákra szeretnék értelemszerűen reagálni.

Az első ilyen konkrét kérdés az volt, hogy az ügyvédi kamara véleményét tudom-e tolmácsolni. A sportszövetségek, illetve gazdasági kamarák részéről érkezett hozzánk az ügyben megkeresés. Az ügyvédi kamarával külön azért nem vettem föl a kapcsolatot, mert a választ egyértelműnek gondolom az ott felmerült vitára tekintettel. De miután még csak a törvényjavaslat általános vitájánál vagyunk, semmi akadálya annak, hogy az ügyvédi kamarát hivatalosan megkeressem, és akkor a kamarai válasz birtokában tudjuk folytatni a bizottsági szakban ezt a vitát. Úgy gondolom, az ott lefolytatott vitákból a kamarai tisztségviselő-választás kapcsán indult peres eljárásból adódik a kamara véleménye, de nyilván ezt egy független szakmai szervezet esetén megelőlegezni nem tudom. De ezt meg fogom tenni, és ezt valamennyi képviselőtársam, vagy legalábbis az itt, a vitában részt vevő képviselőtársaim rendelkezésére bocsátom.

Amit Gyüre képviselőtársam vetett föl a kizárással kapcsolatosan: ha a Jobbik ilyen módosító indítványt benyújt, meg fogjuk fontolni. Hozzáteszem, hogy természetesen a jogi megoldása az ügynek adott, hiszen ha valakit kizárnának bármely közjogi jogi személyből annak érdekében, hogy a perbeli legitimitációt megszüntessék, ezáltal a pert is, akkor nyilván ezt a határozatot megtámadja, addig pedig a másik peres eljárást fel kellene függeszteni, amíg nem tisztázódik a helyzet. De kétségkívül van a javaslatban ráció, úgyhogy meg fogom fontolni, és ezt követően hátha még olyan törvényt is el tudunk fogadni, ami az Országgyűlés valamennyi frakciójának támogatását bírja.

Turi-Kovács képviselőtársammal messzemenőig egyetérték. Amikor felmerült ez a probléma, felmerült annak lehetősége is, hogy ezt akár Ptk.-, akár a polgári perrendtartás módosításával kellene vagy lehetne megoldani. Én éppen a képviselőtársam által felsorolt okokból és érvek folytán mondtam azt, hogy miután egy olyan értelmezési kérdésről van szó, ahol ráadásul a jogalkotó eredeti szándéka is az volt, hogy az elfogadott Ptk.-t ebben a formában kell értelmezni, így ebben az esetben mindazokra a veszélyekre tekintettel sem látok kockázatot.

Megítélésem szerint a közjogi személyek működésében biztonságot hozhat ennek a törvényjavaslatnak az elfogadása. Azt is joggal remélhetjük, hogy a jogellenesség esetén perbeli fellépésre, jogorvoslatra, keresetindításra a jövőben is lesz lehetőség. Teljesen fölösleges, oktalan és kizárólag egyes határozatok végrehajtását megakadályozni szándékozó vagy pedig a bizonytalanságot keltő perindítást részben meg tudja gátolni ennek a módosításnak az elfoga-

dása. Köszönöm szépen a figyelmet. *(Taps a kormánypárti padosorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, alelnök úr. Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőség.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik **az Európai Uniónak a szomáliai biztonsági erők kiképzésére irányuló missziójához (EUTM Somalia) történő további magyar katonai hozzájárulásról** szóló, a kormány által benyújtott B/4580. számú beszámoló, valamint az ennek elfogadásáról szóló, a Honvédelmi és rendészeti bizottság által előterjesztett H/6444. számú határozati javaslat, továbbá **az ENSZ Közép-afrikai Köztársaságbeli Többdimenziós Integrált Stabilizációs Missziójában („MINUSCA”) történő további magyar katonai szerepvállalásról** szóló, a kormány által benyújtott B/4969. számú beszámoló, valamint az ennek elfogadásáról szóló, a Honvédelmi és rendészeti bizottság által előterjesztett, H/6445. számú határozati javaslat együttes általános vitája a lezárásig.

Tisztelt Országgyűlés! Elsőként megadom a szót Vargha Tamás úrnak, a Honvédelmi Minisztérium államtitkárának, a beszámoló előterjesztőjének. Parancsoljon, államtitkár úr!

VARGHA TAMÁS honvédelmi minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Két magyar szerepvállalással működő misszióról szóló beszámoló fekszik a Ház asztalán. Elsőként engedjék meg, hogy néhány szót szóljak az ENSZ Közép-afrikai Köztársaságbeli Többdimenziós Integrált Stabilizációs Missziójában, a MINUSCA-misszióban történő további magyar katonai szerepvállalásról szóló kormányhatározatról szóló beszámolóról.

A Közép-afrikai Köztársaság biztonsági helyzete változatlanul instabil. Az ország biztonsági helyzetét évek óta a keresztény-muszlim, valamint a hatalmon lévő elit által támogatott, illetve marginalizált népcsoportok szembenállása jellemzi. Az ásványkincsekben és termőföldekben gazdag egykori francia gyarmat a világ egyik legszegényebb országa. Az ENSZ Biztonsági Tanácsa 2014. április 10-én egyhangúlag elfogadta a 2149. számú határozatát, amelyben jóváhagyta az ENSZ Közép-afrikai Köztársaságbeli Többdimenziós Integrált Stabilizációs Misszió felállítását és a Közép-afrikai Köztársaságba való telepítését.

A békefenntartó misszió működését az ENSZ BT előzetesen 2015. április 30-ig engedélyezte, létszámát pedig 11 800 főben maximalizálta, amelyet 2015. március 26-án további 750 katona és 280 rendőr telepítésével egészített ki. Az ENSZ-mandátum lejártá előtt ugyanakkor nyilvánvalóvá vált, hogy a továbbra is fennálló bizonytalan biztonsági helyzet miatt szükséges a misszió egy évvel való meghosszabbítása 2016. április 30-ig, amelyre április 28-án került sor a 2217. számú ENSZ BT-határozat

által. A MINUSCA bővítésének és meghosszabbításának köszönhetően az Európai Unió 2015. március 16-ával alakította át a korábban közel azonos céllal, de európai uniós zászló alatt működő EUFOR RCA-műveletét egy katonai tanácsadó műveletté, az EUMAM RCA-műveletté. Az EUFOR RCA-ban Magyarország részéről 1 fő a Közép-afrikai Köztársaság fővárosában, Banguiban, míg további két fő a larrisai műveleti parancsnokságon teljesített szolgálatot.

(9.40)

Az új misszió, az EUMAM RCA-művelet végrehajtásában ugyanakkor Magyarország már nem vállalt szerepet.

Tekintettel az ENSZ BT döntéseire, valamint figyelemmel az Alaptörvényben foglaltakra, a MINUSCA-misszióban való további magyar katonai részvételhez a kormány előzetes engedélye szükséges. Az Alaptörvény 47. cikkének (1) bekezdése alapján a kormány dönt a Magyar Honvédség és a külföldi fegyveres erők határátlépéssel járó csapatozásairól.

Fentiek alapján a kormány a határozatában arról döntött, hogy a MINUSCA-misszió tevékenységében két fő, váltási időszakban legfeljebb négy fő törzstiszt továbbra is részt vegyen a művelet mandátumában meghatározott ideig, mint említettem, ez jelenleg 2016. április 30-a. Így a MINUSCA-misszióban jelenleg két fő törzstiszt szolgál.

A misszióban való további részvétel Magyarországnak mint felelős ENSZ-tagállamnak a nemzetközi békéhez és biztonságához történő hozzájárulását jelenti. Bizonyítja, hogy hazánk támogatja az ENSZ válságkezelő műveleteit, és aktív részt kíván vállalni azokban, nem csupán az európai kontinensen, hanem szolidaritásunk kifejezéséül korlátozott számban más földrészen is, ami teljes mértékben összhangban van külpolitikai célkitűzéseinkkel és biztonságpolitikánkkal.

A következő misszió, amiről a beszámoló a tisztelt Ház előtt fekszik, az Európai Uniónak a szomáliai biztonsági erők kiképzésére irányuló missziójához történő további magyar katonai hozzájárulásról szóló kormányhatározatban foglalt döntésről szóló beszámoló. Szomáliai biztonsági helyzete változatlanul instabil, mindennaposak a polgári lakosság elleni jogsértések. A szomáliai bázisú al-Shabaab fegyvereseinek térségbeli tevékenysége csak tovább súlyosbította a biztonsági helyzetet. A haderő jelenleg 8 ezer fős, alakulatai elsősorban a fővárosban, a kenyai és az etiópai határ közelében települtek. A rendőrség létszáma 6 ezer fő, amely az Afrikai Unió szomáliai missziójától kap jelentős támogatást.

A szomáliai biztonsági erők kiképzésére irányuló EUTM Somalia beindításáról az Európai Unió Tanácsa 2010. február 3-án döntött. Az EU-misszió az ugandai hadsereg által végzett alapkiképzéshez járul hozzá, modulrendszerű kiképzéssel, azokon a speciális területeken, ahol azok nem képesek képzést bizto-

sítani. A műveletben a Magyar Honvédség 2010 óta vesz részt, melyhez a közjogi engedélyt az 1100. számú kormányhatározat biztosította, ekkor még csak a kiképzésnek helyet biztosító Ugandába. A második közjogi engedély, az 1227. számú, 2011-es kormányhatározat, kiterjesztette a területi hatályát már teljesen Szomáliára is, és felemelte a biztosítható képesség létszámát tíz főre, amely váltási időszakban húsz főre emelkedik.

A 2013. évi hosszabbítás, az 1915. számú kormányhatározat ezt a területi hatályt terjesztette ki a Nairobiba települő összekötő iroda megalakulására tekintettel Kenyára is. Bár a kormány engedélye legfeljebb tíz főre szól, a misszióban jelenleg négy magyar katona, egy tiszt és három altiszt teljesít szolgálatot, tekintve, hogy a kormány engedélye csak egy keret, és az Európai Unió nem igényelt nagyobb hozzájárulást. 2015. március 16-án az Európai Unió a Tanács 2015. számú határozatával meghosszabbította a misszió mandátumát 2016. december 31-éig.

Tisztelt Országgyűlés! Tekintettel az Európai Unió döntésére, valamint figyelemmel az Alaptörvényben foglaltakra, a misszióban való magyar katonai részvételhez az Alaptörvény 47. cikk (1) bekezdése alapján ebben az esetben is a kormány előzetes engedélyére volt szükség. Fentiek alapján a kormány az Európai Uniónak a somáliai biztonsági erők kiképzésére irányuló missziójához történő további magyar katonai hozzájárulásról szóló 1161/2015. számú kormányhatározatában ismételten hozzájárult ahhoz, hogy az EUTM Somalia keretében működő kiképző erők kötelékében a Magyar Honvédség állományából legfeljebb tíz fő, amely váltási időszakban húsz főre emelkedik, szolgáljon, és ott a misszió feladatrendszerébe tartozó feladatokat lásson el 2016. december 31-éig. A kormányprogramban is megfogalmazottak szerint hazánk támogatja az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikájának kiteljesedését, és aktív részt kíván vállalni az Európai Unió válságkezelő műveleteiben, nem csupán az európai kontinensen, hanem korlátozott számban más földrészen is. Az EUTM Somalia-misszióban való magyar katonai részvétel ezeknek a törekvéseknek megfelel. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormányzó pártok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Vas Imre képviselő úrnak, a Honvédelmi és rendészeti bizottság előadójának, a határozati javaslat előterjesztőjének. Öné a szó, képviselő úr.

DR. VAS IMRE, a Honvédelmi és rendészeti bizottság előadója, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót. Tisztelt Országgyűlés! A Magyar Honvédség nemzetközi békeműveletekben történő szerepvállalása alkotmányos feladat.

Az Alaptörvény kimondja, hogy a honvédség Magyarország függetlenségének, területi épségének

védelmén túl nemzetközi szerződésekből eredő közös védelmi és békefenntartó feladatok ellátásáért is felelős, továbbá a nemzetközi jog szabályaival összhangban humanitárius tevékenységet is folytathat. A honvédség nemzetközi szerepvállalását a magyar külpolitika megvalósításának egyik alapvető eszközeként tekintjük, amelyet a nemzeti biztonsági stratégia is rögzít. A Magyar Honvédség nemzetközi missziókban történő részvétele érzékelhetően erősíti hazánk pozícióit mind a NATO-ban, mind az Európai Unióban, továbbá elmondható és nem elhanyagolható, hogy a nemzetközi békeműveletekben szerzett tapasztalat és tudás elengedhetetlen hazánk védelmének szempontjából is.

Napjainkban körülbelül 700 katona 12 országban teljesít szolgálatot nemzetközi békemisszió részeként. Katonáink 62 százaléka NATO-, hozzávetőlegesen 23 százaléka EU-, míg 15 százaléka ENSZ-műveletekben teljesít szolgálatot. Mellettük több mint száz kiváló képességű, magas képzettséggel rendelkező magyar katona dolgozik a NATO- és uniós központokban, parancsnokságokon. Katonáink ezeknek a missziókban rendszerint helytállnak, kifejezetten jó hírnévvel rendelkeznek, tudásuk és felkészültségük kiemelkedő.

A napirendi ponthoz tartozó missziók beszámolóit röviden összegezve ismertetem. 2014. április 10-én az ENSZ Biztonsági Tanácsa jóváhagyta az ENSZ Többdimenziós Integrált Stabilizációs Misszió felállítását és telepítését a Közép-afrikai Köztársaságban. A feladat ellátására maximum négy fő jelölését kérte az ENSZ Magyarországtól.

A MINUSCA-misszió feladata a civilek védelme; segítségnyújtás az átmeneti időszakban a helyi hatóságok számára; az emberi jogok védelme, illetve a leszerelési folyamat támogatása. Az ENSZ az erőszakos események következtében meghosszabbította a misszió dátumát 2016. április 30-ig.

Hazánk támogatja az ENSZ válságkezelő műveleteit és aktívan részt kíván venni bennük, így a MINUSCA-misszió megfelel ezeknek a törekvéseknek. A misszió tevékenységében a jövőben két fő, váltási időszakban négy fő törzstiszt venne részt, a mandátumban meghatározott ideig. A MINUSCA-műveletben történő szerepvállalás részét képezi továbbá két fő katonai megfigyelő küldése.

A másik misszió, amelyről a jelenlegi napirendünk még szól, és amiről szót kell ejtsek, az az Európai Uniónak a somáliai biztonsági erők kiképzéséhez hozzájáruló katonai missziója. A misszió 2010-ben vette kezdetét, célja: a somáliai átmeneti szövetségi kormánynak és intézményeinek támogatása és erősítése a biztonsági erők kiképzésén keresztül.

Az Európai Unió Tanácsa idén márciusban fogadta el a misszió mandátumának meghosszabbítását 2016. decemberig. Magyarország továbbra is fenn kívánja tartani a műveletben való korábbi magyar szerepvállalás ambíciós szintjét, vagyis legfeljebb tízfős, váltási időszakban húsfős kontingenst, amely a

Tanács által elfogadott időpontig szól. Hazánk aktívan részt kíván venni az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikai törekvéseiben, mely szándéknak megfelel a somáliai műveletekben való részvétel.

Tisztelt Képviselőtársaim! Összegezve elmondható, hogy a Magyar Honvédség katonái jelen vannak a világ különböző pontjain zajló békeműveletekben, akár éles helyzetekben is részt vesznek, így hozzájárulnak ezeknek a misszióknak a sikereihez.

Magyarország elkötelezett a nemzetközi béke és stabilitás megteremtése mellett. Mint minden demokratikus államnak, így nekünk is feladatunk harcolni a nemzetközi térben jelentkező fenyegetések ellen, hozzájárulni a nemzetközi szövetségek tevékenységéhez.

(9.50)

A Fidesz - Magyar Polgári Szövetség támogatja a Honvédelmi Minisztérium előterjesztését és beszámolójának elfogadását. Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Most a képviselői felszólalások következnek, ezek első körében a vezérszónoki felszólalásokra kerül sor.

Elsőként megadom a szót Vas Imre képviselő úrnak, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának. Kérdezem, hogy kíván-e ismételt mint vezérszónok felszólalni. *(Jelzésre:)* A képviselő úr jelzi, hogy már ismertette az álláspontját mint vezérszónok bizottsági felszólalóként, úgyhogy most megadom a szót Demeter Márta képviselő asszonynak, az MSZP képviselőcsoportja vezérszónokának.

DEMETER MÁRTA, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Államtitkár Úr! Két beszámoló és az ezzel kapcsolatos határozati javaslatok fekszenek most előttünk. Az egyik, ahogy ezt már az államtitkár úr és az előttem szóló képviselőtársam is említette, az Európai Unió somáliai biztonsági erők kiképzésére irányuló missziójához történő magyar hozzájárulásról szóló beszámoló, a másik pedig az ENSZ Közép-afrikai Köztársaságbeli Többdimenziós Integrált Stabilizációs Missziójában történő magyar szerepvállalásról és az ezzel kapcsolatos beszámolóról szól. Engedjék meg, hogy én is pár mondatot formálisan mondjak ezekről.

Az Európai Unió Tanácsa 2010. február 3-án döntött a somáliai biztonsági erők kiképzésére irányuló európai uniós misszió beindításáról. Ezt követően többször történt meg ennek a mandátumhosszabbítása, az Európai Unió Tanácsa 2015. március 16-án ismételt megette ezt, így 2016. december 31-éig történt meg a hosszabbítás, a kormány pedig ezzel összhangban, ahogy az államtitkár úr is emlí-

tette, szintén ugyanaddig a dátumig hosszabbította meg a magyar szerepvállalást.

A másik esetben az ENSZ Biztonsági Tanácsa 2014. április 10-én döntött a Közép-afrikai Köztársaságbeli Többdimenziós Integrált Stabilizációs Misszió felállításáról. Ennek feladata, ahogy az előttem szólók említették, a civilek védelme, a helyi hatóságok segítése, az emberi jogok védelme és a leszerelési folyamatnak a támogatása. Az ENSZ Biztonsági Tanácsa szintén meghosszabbította ennek a misszióknak a mandátumát 2016. április 30-áig. A beszámoló szerint a szerepvállalás részét képezte további két fő megfigyelő kiküldése is. Mivel ez nem minősül csapatszolgálatnak, így közjogi döntést sem igényel.

Mind a két esetben szeretném felhívni arra a figyelmet és deklarálni, hogy a Magyar Szocialista Párt támogatta eddig is ezeket a missziókat és szerepvállalásokat, és természetesen a jövőben is ezt tesszük, tehát ennek szellemében mind a beszámolókat, mind a hozzájuk tartozó határozati javaslatokat támogatni fogjuk.

Azt látnunk kell, hogy milyen veszélyes világban élünk, és azt gondolom, mindannyian felismertük már, hogy egyre veszélyesebb világban. Teljesen természetes, hogy elengedhetetlenek azok a nemzetközi erőfeszítések, amelyek mind a válság kezelésére, a béke megteremtésére, fenntartására és a nemzetközi biztonságnak a megteremtésére, fenntartására irányulnak. Azt gondolom, hogy ez teljesen egyértelműen közös érdekünk, és az elmúlt hetek és hónapok, mondhatni, most már évek megmutatták azt, ténylegesen mondhatjuk azt az egyébként unalomig ismételt mondatot, hogy a globalizációban minden mindennel összefügg, és a világ bármely pontján bekövetkező olyan események, amelyek instabillá teszik a biztonsági környezetet, hatnak természetesen a többi országra. Én azt gondolom, hogy míg lehet, hogy ez bizonyos személyeknek, szervezeteknek akár csupán frázis volt, teljesen egyértelműen kiderült, és láthatja Magyarország lakossága, az Európai Unió és a nemzetközi szervezetek is, hogy milyen gyorsan meg tudnak jelenni ezeknek az eseményeknek a hatásai akár a közvetlen környezetünkben is.

Mind a Közép-afrikai Köztársaság esetén, mind pedig Szomália és a térség esetén, ahogy azt az államtitkár úr említette, óriási szegénységről beszélhetünk, alapvetően bukott vagy Szomália esetében inkább működésképtelen államokról beszélünk, amelyek igenis biztonsági kockázatot hordoznak mind a térségben, mind az adott országban, az adott ország lakosságára nézve, mind pedig a teljes nemzetközi biztonság fenntartására nézve.

Ilyen kihívások, kockázatok vagy akár fenyegetések - mert a terrorizmusra mondhatjuk ezt - lehetnek a terrorizmus, azok a háborúk, polgárháborúk, amelyek ezekben a térségekben felbukkanhatnak. Tehát teljesen egyértelmű, hogy ahhoz, hogy ezeket a helyzeteket kezelni lehessen, szükség van azokra a szerepvállalásokra, azokra a béketeremtő, válságke-

zelő, békefenntartó és egyébként államépítő missziókra és segítségnyújtásra, amelyekkel meg lehet teremteni a megfelelő biztonságot mind nemzetközi szinten, mind az adott ország lakossága számára. Tehát teljesen egyértelmű, ahogy eddig is tettük, minden olyan szerepvállalást, missziót, ami európai uniós, NATO-alapszerződések alapján vagy az ENSZ nemzetközi felhatalmazása alapján, vagy bármely szövetségesünknek a hivatalos felkérésére történik, természetes, hogy mind a múltban, mind pedig a jövőben továbbra is támogatni fogjuk.

Láttuk azt, hogy egy-egy nemzetközi szerepvállalás, összefogás igenis járhat eredménnyel. Az természetes, hogy sok mindentől, azt gondolom, tanulságokat le kell vonni, tanulni kell, és továbbfejleszteni ezeket a missziókat. Akár Szomáliával kapcsolatban említhetünk egy példát, bár itt alapvetően regionális biztonsági kihívásról beszélhetünk, de a kalózkodás kezelésére még emlékszünk, itt a NATO készenléti tengerészeti erőknél az alkalmazására került sor, de a helyzet tényleges orvoslásához és lecsillapításához szükség volt megfelelő nemzetközi jogi szabályokra a nemzetközi közösség részéről. Tehát azt gondolom, ez szintén egy olyan pont, amit nem szabad elfelejtenünk, hiszen ezeknek a helyzeteknek a kezelésére egyrészt katonai megoldásokról és eszközökről beszélhetünk, de ugyanígy tehetjük ezt rendszeti eszközökkel kapcsolatban, nemzetbiztonsági eszközökkel kapcsolatban, és nem szabad elfeledkeznünk a gazdasági eszközökről - hiszen fontos ennek a térségnek a további fejlesztése - és természetesen a megfelelő szociális, társadalompolitikai eszközökről. Hiszen óriási szegénységgel találkozhatunk ezekben az államokban, óriási szegénységben élnek az emberek, és természetes, hogy ez lehetővé teszi azt is, hogy a radikalizálódás, a szélsőséges eszméknek a terjedése, olyan szervezeteknek a felbukkanása és aktív térnyerése, amelyek ilyen eszméket vallanak és ezekhez kapcsolódnak, óriási kockázatot jelent nem csak a térség számára és nem csak Afrika számára.

A missziók támogatásáról szólva: az előttem szóló Vas Imre képviselőtársam nagyon röviden kitért erre, én szeretnék egy nagyon kicsit bővebben kitérni rá. Hiszen azon túl, hogy ezek a missziók hozzájárulnak a nemzetközi biztonság megteremtéséhez és a térségekben való fenntartásához, kétségtelen, hogy a Magyar Honvédség számára, Magyarország számára, a katonáink számára is nélkülözhetetlen tapasztalatot jelentenek. Látjuk azt, hogy ezekben a missziókban olyan tapasztalatra, olyan gyakorlatra tesznek szert, ami utána már Magyarország, a magyar kormány és egyébként a parlament feladata, hogy nyilvánvalóan a honvédség működésébe is igyekezzen ezeket a tapasztalatokat integrálni.

Annak nagyon örülök, hogy az a szándék látszik a kormány részéről, hogy az ezekben a missziókban való részvételhez szükséges eszközöket, felszereléseket igyekezzen megfelelően beszerezni, és igyekezzen

rendelkezésre bocsátani, hogy a katonáink el tudják látni a feladatot akkor is, ha mondjuk, a nemzetközi eszközök rendelkezésre bocsátása nem lenne elégséges, és ehhez Magyarországnak is hozzá kell tenni. Azt gondolom, hogy ez egy nagyon pozitív dolog.

(10.00)

Viszont itt szeretnék utalni arra, hogy természetesen itthon is szükség lenne arra, hogy a technikai eszközök modernizációja megtörténjen, hiszen az egyértelmű, hogy ezekben a missziókban a magyar katonák kiválóan teljesítenek, azt gondolom, ezt a fajta tapasztalatot szükséges hogy megjelenítsék az itthoni gyakorlatok, kiképzés során is, és ehhez ugyanúgy szükségesek a megfelelő technikai eszközök, csakúgy, mint Magyarország biztonságának a garantálásához, a honvédség alapfeladatainak a maradéktalan ellátásához.

Tehát engedjék meg, hogy a Magyar Honvédség jelenlegi helyzetéről szóljak pár szót! Az teljesen egyértelműen látszik, hogy a feladatok a jövőben sajnos nem csökkenni, hanem nőni fognak. Ehhez szükség van arra, hogy megfelelő létszámú katona, honvédségi dolgozó, megfelelő létszámú állomány álljon rendelkezésre a Magyar Honvédségnél. Azt gondolom, hogy ebben most egy hatalmas lemaradásról beszélhetünk; nem térnék ki bővebben a hétfői vitára, annak a törvénynek az elfogadásával kapcsolatban - tegnap ezt elfogadta a parlament -, hogy úgymond extrém túlterhelésnek lehet kitenni mostantól a Magyar Honvédség katonáit. Továbbra is úgy gondolom, hogy olyan emberekről beszélünk, akiknek messze meghaladja a teljesítőképessége az átlag magyar állampolgárét, viszont a cél nem az, hogy ők legyenek a végletekig túlterhelve, ne adj' Isten, még a feladatellátás kárára menjen ez előbb-utóbb, hanem az a cél, hogy megfelelő létszámú erővel rendelkezzen a Magyar Honvédség. Az most látszik, hogy hosszabb időre nagyobb erőt jelenleg nem képes rendelkezésre bocsátani a Magyar Honvédség.

Tehát azt az 5500 fős létszámhiányt, ami jelenleg látszik, mindenféleképpen meg kell kezdeni feltölteni. Azt gondolom, hogy egy éven belül reális lehet az, hogy a legénységi állomány feltöltöttsége elérje a 90 százalékot, és természetesen szükséges az, hogy a következő tanévtől kezdve a tiszti állomány képzésére is nagyobb hangsúlyt fektessünk, hiszen számtalanszor tapasztaltuk azt, hogy túljelentkezés volt bizonyos években a tiszti képzésre is, tehát igenis vannak olyanok, akik szeretnének erre a pályára lépni a hivatásos állomány tagjaiként is. Jelenleg a legénységi állomány létszámhiánya körülbelül ezerfős, ezt csak egy viszonyítási pontnak szerettem volna mondani.

A következő pont az eszközök, amiről mondtam, hogy ténylegesen látszik az a szándék, hogy a missziós szerepvállalásban biztosítsa a Honvédelmi Minisztérium a megfelelő forrást ezekre az eszközökre,

illetve a kormány biztosítja a forrást, viszont amellet nem mehetünk el szó nélkül, hogy közben a Magyar Honvédség képességei folyamatosan leépülnek. Tehát nemcsak az lenne a cél, hogy azok a katonák és az a csapat, amelyek részt vesznek ezekben a missziókban, ott megfelelő kiképzéssel, eszközökkel és gyakorlattal rendelkezzenek, hanem ez természetesen igaz kell legyen az itthoni állományra is. Tehát egyértelmű, hogy évek óta halogatott szállítóhelikopter-képesség megújítására vonatkozó szándék és konkrét lépések mára nem tűrnek halasztást, tehát itt is szeretném felhívni a figyelmét mind a kormánypárti képviselőknek, mind a kormány képviselőinek államtitkár úr személyében, hogy igenis lépni kell mielőbb ebben az ügyben.

Azt tudjuk, hogy a harcihelikopter-képesség teljesen megszűnt mára, az egyéni felszerelések pedig borzasztó rossz állapotban vannak; természetesen itt azokra a felszerelésekre gondolok, amik az itthoni gyakorlatok során is alkalmazásban vannak, vesznek részt. Tehát mindenféleképp meg kell indítani ezeket a felszereléseknek is a modernizációját. Úgy emlékszem, hogy Simicskó miniszter úr hangsúlyozta is ezt, és azt, hogy fontos ezt szem előtt tartani. Szeretnék látni ennek a gyakorlati lépéseit. Teljesen egyértelmű, hogy óriási pénzüsszegekről beszélünk, ha már csak azt összeadjuk, amiket én most itt felsoroltam, és azt gondolom, még nagyon sok mindent nem emeltem ki, viszont látjuk azt mindannyian, hogy a biztonságra igenis áldozni szükséges a jövőben, bár borzasztó nehéz lesz azt a lemaradást pótolni, ami felhalmozódott az utóbbi években. Engedjék meg, hogy itt hangsúlyozzam, hogy ténykérdés, hogy a Magyar Honvédség soha nem volt túlffinanszírozva Magyarországon. Ez ténykérdés. Viszont az elmúlt öt évben több mint 200 milliárd forint került elvonásra a Magyar Honvédség működésétől, tehát ez egy óriási lemaradás, és nagyon gyorsan szükséges behozni.

Én azt gondolom, hogy Magyarország állampolgárai is látják azt, hogy milyen fontos a biztonság kérdése. Tény, hogy a katonai eszközök csak egy dolog a sok közül, viszont amennyiben szükség van ezekre az eszközökre - például a helikoptereknél látjuk, hogy egy katasztrófahelyzet esetén is milyen jó szolgálatot tesznek, és igenis szükséges a működésük -, akkor nem tudjuk a semmiből előrántani ezeket az eszközöket. Tehát igenis előre szükséges gondolkodni, és folyamatos forrásbővítést szükséges ezen a területen alkalmazni. Tehát így több pénzre van szükség a működésre.

Azok alapján, amiket felsoroltam, összefoglalva én azt mondanám, hogy egy haderőreformra van szükség. Egyértelmű, hogy át kell nézni a lehetőségeket, és a kormánynak bővítenie kell a védelemre szánt forrásokat. Látnunk kell azt is, hogy mind a nemzetközi közösség, az Európai Unió és a NATO is annyira tud erős lenni, amennyire a tagállamai erősek. Nagyon sokszor emlegetjük például a NATO kapcsán az 5. cikkelyt a kollektív védelemmel kap-

csolatban, és szeretném továbbra is figyelmükbe ajánlani a 3. cikkelyt, ami pedig a nemzeti haderők megfelelő fenntartásáról és képességek biztosításáról szól. Tehát mindenképpen erre is oda kell figyeljünk.

Természetesen - ahogy elmondtam - támogatjuk ezeknek a beszámolóknak az elfogadását, ezeknek a misszióknak a folytatását, a jövőben is ezt fogjuk tenni. Azt szeretném kérni önöktől, a kormánytól, hogy fordítson nagyobb figyelmet arra, hogy itthon is megfelelő állapotok legyenek. Köszönöm szépen. *(Sallai R. Benedek tapsol.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Gyöngyösi Márton képviselő úrnak, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának.

GYÖNGYÖSI MÁRTON, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Minden alkalommal, amikor a Honvédelmi Minisztérium egy nemzetközi katonai misszióban való részvétellel kapcsolatban beszámolót behoz ide a Ház elé, elsők között szoktuk leszögezni azt, hogy mi magunk, a Jobbik Magyarországért Mozgalom is elismeri a magyar katonák, honvédek kiemelkedő tudását, a képességeit értékeljük és elismerjük, elismerjük a helytállásukat és a kitartásukat, legyenek is a Föld bármelyik pontján.

Mindazonáltal az is köztudomású, hogy a Jobbik Magyarországért Mozgalom nem szokta támogatni a legtöbb nemzetközi katonai misszióban való részvételünket, és akkor, amikor ezekkel a beszámolókkal és ezekkel a döntésekkel kapcsolatos kritikáinkat megfogalmazzuk, nagyon fontos hangsúlyozni, hogy nem a magyar katonákat és a magyar honvédeket, a magyar katonai állományt célozza a kritikánk, hanem első körben a döntéshozókat, akik ezeket a döntéseket meghozzák, és azt a folyamatot, amelynek keretében ezeket a döntéseket a magyar kormány rendre meghozza.

Mindig hangsúlyozni szoktuk azt, nem értünk egyet azzal az eljárással, hogy a magyar kormány a parlament jogköréből kivonta a döntéshozást, magához ragadta a döntéshozást, és a kormány gyorsított eljárásban dönt ilyen nemzetközi katonai szerepvállalásokban és ilyen missziókban való részvételtől. Mi úgy gondoljuk, hogy ez egy alkotmányos joga a parlamentnek - vagy legalábbis annak kéne hogy legyen -, itt a parlamentben nem 12 képviselő jelenlétében 3 képviselőnek kellene vitatkoznia egy olyan súlyú kérdésről, mint amilyen ezeknek a nemzetközi misszióknak a kérdése. Talán az elmúlt időszak rávilágított arra, hogy ezek milyen mértékben, milyen mélyen befolyásolják a tágan értelmezett nemzetbiztonságot, hazánknak, az országunknak a biztonságát. Ezért teljesen méltatlannak tartom azt, hogy ilyen körülmények között egy ilyen röviden, kurtánfursán előterjesztett beszámoló keretében vitatjuk meg ezeket a történelmi és sorsdöntő kérdéseket.

A Jobbik Magyarországért Mozgalom többször betervezte már azt az alaptörvény-módosítást, ezt többször kezdeményeztük, hogy a parlament joga legyen az, hogy megvitassa és döntsön a nemzetközi katonai missziókban való részvételről.

Ami a beszámolóiban foglaltakat illeti, és ami a Honvédelmi Minisztérium által felvonultatott szempontokat illeti, azt, kérem, értjük.

(10.10)

Tehát értem én, hogy egy ilyen nemzetközi katonai misszióban vannak katonai szempontok, hadászati szempontok, és ezek teljes legitimitással bírnak, csak hogy vannak más szempontok is. Én látom azt, hogy a magyar katonaságnak, a magyar honvédeknek, a Honvédelmi Minisztériumnak a katonai kihívások iránt és a tapasztalatszerzésre van igénye, ez itt többször elhangzott, az államtitkár úr is megfogalmazta, a képviselőtársaim is megfogalmazták, és én ezt teljesen értem, ez egy legitim igény, csak hogy egy országban, egy nemzetben, amelyiknek a dolgait elbeszéljük ebben a Házban, ott megjelenhetnek más szempontok is, külügyi szempontok és tágabb nemzetbiztonsági szempontok is, amelyeket el kellene beszélni, amellett, hogy természetesen milyen a Magyar Honvédség felszerelése, milyen hiányokkal küzd a Magyar Honvédség, milyen anyagi nehézségekkel áll szemben a Magyar Honvédség és a többi. Csak hogy ezeket a külügyi és tágabb értelemben vett biztonsági szempontokat nem látom itt egy ilyen egyoldalúan megfogalmazott beszámolóban megjeleníteni.

Szeretnék arról a kérdéstről egy kicsit beszélni, amit itt mindannyian érintettek, Vas Imre képviselőtársam, Demeter Márta képviselőtársam is, az államtitkár úr is, ez pedig a világunkban zajló jelenlegi konfliktusok aszimmetrikus természete, amiről viszonylag kevés szó esik, pedig biztonságpolitikai szempontból igenis lényegi kérdéstről beszélünk. A jelenlegi háborúban ugyanis a harcképesség, a felszereltség kizárólag egy szempont, egy perspektíva, de látjuk azt, hogy jelenleg a mai világban egy állig felfegyverzett, egy magasan képzett konvencionális hadsereg, a teljes haditechnikai fölény mennyit ér a terrorizmussal szemben. Ezt a mai világban nagyon világosan látni kell, különösen akkor, amikor a nemzetközi katonai missziók kapcsán évről évre azért kérünk hosszabbítást, mert mi magunknak is bevalljuk azt, hogy ezek a nemzetközi katonai missziók - tízből kilenc, de még azt is megkockáztatom, hogy tízből tíz - hosszú távon nem tudják azokat az eredményeket felmutatni, amelyeket meghirdettek a katonai missziók indulásakor.

Jelenleg a migrációs válság tökéletesen rámutatott arra, hogy a nemzetbiztonság, egy ország védelme mennyire összetett és mennyire komplex kérdés. A terrorizmussal szembe kell nézni a migrációs válság következményeképpen, a társadalmi, szociális,

demográfiai, etnikai feszültségekkel szembe kell nézni, a vírusveszéllyel szembe kell nézni, ezek mind-mind hazánk biztonságát veszélyeztetik, és ma már a jelenlegi körülményekből fakadóan és a jelenlegi háborús konfliktusok természetéből fakadóan az ellenség és azok, akik ellen küzdünk, már nem a világ különböző pontjain vannak, és várják azt, hogy mi ott megütközzünk velük konvencionális eszközökkel, hanem itt vannak Európában. A hadszíntér már itt van a fővárosainkban, az országainkban és a kontinensükön, ehhez már nem kell Közép-Afrikáig elmenni, Szomáliáig vagy Afganisztánig.

Ezekről a szempontokról is beszélni kell, és ki kell azt hangsúlyozni, hogy miközben ilyen nemzetközi katonai missziókban részt vállalunk, és közben annak is a negatív következményeit a migrációs válság tekintetében kénytelenek vagyunk elszenvedni, a Nyugatnak, amelyik élen jár ezeknek a katonai misszióknak a szervezésében, semmiféle válasza és stratégiája nincsen arra vonatkozóan, hogy a valós veszéllyel hogyan nézzünk szembe, hogyan kezeljük rövid, közép- és hosszú távon, semmi típusú stratégiát nem látok felvonultatni sem retorikai szinten, tettekben és cselekvésben meg aztán végképp nem. Káosz és zűrzavar van retorikában és tettekben egyaránt a nyugati civilizáció országai között, akik ezeket a nemzetközi missziókat megszervezik, és amelyekbe kérik Magyarországnak a részvételét is.

Amint azt már korábban hangsúlyoztam, és ezekből a beszámolókból is kirí - hiszen minden évben egy év hosszabbítást kér tőlünk a kormány, természetesen az ENSZ-re, a NATO-ra, az Európai Unióra vagy valamelyik más szervezetre hivatkozva, akik kérik ezeknek a misszióknak a meghosszabbítását -, valljuk be azt, hogy telnek, múlnak az évek, és nem hogy közelebb kerülnénk a megoldáshoz, hanem egyre távolodunk. Most nem szeretnék belemenni abba, hogy hol tart Afganisztán 15 éves nyugati katonai jelenlét után, vagy hol tart Irak, hol tart Líbia, hol tart Szomália, hol tart Mali, hol tart a Közép-afrikai Köztársaság. Talán nem túlzás megállapítani azt, hogy egy jottányit sem közeledtünk azokhoz a célokhoz, amelyeket kitűztünk hosszú évekkel ezelőtt duzzadó ambíciókkal és hatalmas lendülettel.

Ha ezeknek az országoknak végigtekintjük a történelmét, mindegyikét, meg kell állapítunk azt, hogy azok a nyugati országok, amelyek jelenleg a nemzetközi békemissziókat szervezik, és amelyek kérik tőlünk a katonai részvételt, nagy részben a probléma részei, nem pedig a megoldásé. Most a Közép-afrikai Köztársaságról és Szomáliáról beszélünk, de beszélhetnénk más országokról is, hiszen azokra is érvényesek azok a megállapítások, amelyeket itt megállapítottak. Mégpedig az, hogy a Nyugat, a nyugati világ az elmúlt évtizedekben, évszázadokban sokat tett azért, hogy ezekben az országokban az etnikai konfliktusok, a vallási konfliktusok, a törzsi konfliktusok gyökere jó mélyre nyúljon, és hosszú évtizedekig, évszázadokig elhúzódjon, és most, amikor a beavat-

kozásra, a katonai beavatkozásra és a nemzetközi katonai misszióra felhatalmazást kér, és abban kéri a mi részvételünket, akkor sem tudunk szabadulni attól a gondolattól, hogy nem elsősorban nagyhatalmi érdekek, gazdasági érdekek és egyéb érdekek játszanak közre. Ez mind Afganisztán, mind a Közép-afrikai Köztársaság, mind Szomália és az összes többi nemzetközi katonai misszió tekintetében megállapítható.

Ha elmúlt már ennyi év, és meg kell állapítanunk - a nemzetközi missziók hatályának folyamatos kitolásával -, hogy nem vezettek eredményre, mert meg kell állapítanunk, itt is elhangzott, nagy sikertörténeteket nem tudunk egymásnak elbeszélni, akkor itt lenne az ideje annak, hogy revideáljuk az ezzel kapcsolatos gondolatainkat, az ezzel kapcsolatos stratégiánkat. Mi, magyarok tudjuk, tagja vagyunk az ENSZ-nek, tagja vagyunk az Európai Uniónak, tagja vagyunk a NATO-nak, és folyamatosan bombáznak bennünket ezekből a nemzetközi szervezetekből olyan típusú felkérésekkel, hogy vegyünk részt ilyen típusú katonai missziókban. De azért bármennyire is kis ország vagyunk, bármennyire is erőtlenné válnánk ezekben a nagyhatalmi csatározásokban, mégis az hadd legyen már egy szuverén országnak a saját joga, hogy eldönti azt, hogy saját nemzeti érdekeit szem előtt tartva vesz részt ilyen típusú katonai missziókban. Ne külföldi elvárásoknak, ne nagyhatalmi elvárásoknak - legyenek azok bármilyen nemzetközi szervezet csomagolópapírjába beburkolva -, ne ilyen módon hozzuk meg ezeket a döntéseket!

Az elmúlt 25 évben az európai uniós, a NATO-s elvárások alakították a magyar külpolitikát és ilyen értelemben a magyar honvédelmi politikát is; ezzel le kellene számolni. Nem igaz az, amit az elmúlt 25 évben sulykoltunk, miszerint a NATO, az Európai Unió és az ENSZ szervezeteiben lévő tagságunk ára a szolidaritás és a közös felelősségvállalás; ezzel számoljunk le. Mind a két beszámolóban hivatkozunk arra, hogy Magyarország szolidaritásból vállal szerepet ezekben a missziókban.

(10.20)

Ezt mi magunk határozzuk meg a nemzeti érdekeink alapján, a regionális biztonságunk alapján, és így vállaljuk részt nemzetközi katonai missziókban. Nem vagyunk pacifisták, de azt igenis elvárjuk, hogy kizárólag olyan katonai missziókban vegyünk részt, amelyekben közvetlenül kimutatható a magyar nemzeti érdek. Folyamatosan a NATO-, az ENSZ- vagy az európai uniós jogra hivatkoznak. Mindenki gondosan ügyel arra, hogy meglegyen az a fajta konszenzus, ami alapján egy ilyen nemzetközi katonai misszió elindítható. Nagyon jól tudjuk, hogy a nemzetközi jognak, bár én magam nem vagyok jogász, de külpolitikával foglalkozom, és azt látom, hogy a nemzetközi jog írott és íratlan szabályai valójában

semmi másról nem szólnak, mint a nagyhatalmi érdekérvényesítésről, amely az erősebbek érdekeiről szól, és az az elvárás fogalmazódik meg, hogy mindenki más asszisztáljon ezeknek az érdekeknek az érvényesüléséhez. Tudjuk, hogy a nemzetközi jogot kik írják, milyen elvi alapokon nyugszik, de azt is látni kell, hogy ez az erősebb államok érdekérvényesítésének az egyik eszköze, a nemzetközi szervezetek pedig ehhez asszisztálnak, ezekben a nemzetközi szervezetekben, legyen szó az ENSZ BT-ről, az Európai Unióról, ezek a nagyhatalmi érdekek azok, amelyek aztán végül is megfogalmazzák az elvárásokat, és aztán a konszenzus, a szolidaritás, a felelősség szétterítéséről szól általában. Ezeknek a nemzetközi katonai misszióknak igencsak magas ára van; miközben konvencionális eszközökkel, reguláris hadsereggel nem tudunk szembeszállni a jelenleg legnagyobb veszélyt jelentő terrorizmussal, felkerülünk a terroristáknak és a terrorizmusnak, a nemzetközi terrorizmusnak a térképre.

Egyetértek azzal, amit Demeter Márta képviselő asszony hosszan fejtegetett a magyar hadsereg alulfinanszírozottságáról, azokkal a hiányokkal kapcsolatos megállapításairól, amit mi is tudunk. Itt most nem szeretném újra elsorolni, de teljesen felelőtlennek tartom azt a magatartást, hogy miközben a Magyar Honvédség, a magyar katonaság, a magyar katonák ilyen típusú hiátusokkal küzdenek, a magyar kormány... - 30 percem van, államtitkár úr, a vezérszónokiban, ha jól tudom. Elnök úr, ugye? Még mondhatom? *(Soltész Miklós: Azért egy kicsit rövidíts a többiekre való tekintettel!)*

ELNÖK: Természetesen, mivel összevont napirend van két témakörben, így 30 perc, úgyhogy parancsoljon, képviselő úr!

GYÖNGYÖSI MÁRTON (Jobbik): Köszönöm. Csak én is elbizonytalanodtam egy pillanatra, nem akartam visszaélni, de nem fogok 30 percig beszélni.

ELNÖK: Öné a szó, képviselő úr, nyugodtan. *(Apáti István: Neki van mondanivalója!)*

GYÖNGYÖSI MÁRTON (Jobbik): Értem. Köszönöm szépen. Tehát egyetértek azzal, amit Demeter Márta képviselő asszony megfogalmazott a Magyar Honvédségnek, a magyar katonáknak az alulfinanszírozottságáról, a magyar helikoptergéppark, -állomány tragédiájáról. Hosszan lehetne sorolni azokat a problémákat, amivel a Magyar Honvédségnek szembe kell néznie. De teljesen felelőtlennek tartom azt, hogy miközben Magyarország a saját költségvetéséből ilyen nemzetközi missziókra áldoz, amelynek a céljai, a kimenetele teljesen bizonytalan, és nem kevés pénzt áldoz ilyen típusú missziókra, addig az országunk szinte védtelenül áll. És ha valamire, akkor erre a problémára a migrációs hullám, a migrációs válság tökéletesen rámutatott.

A Honvédelmi Minisztérium élén történt minisztercserére pont egy olyan időszakban zajlott, amikor a migrációs hullám és a migrációs kihívások bizony-bizony elgondolkodtattak mindannyiunkat a tekintetben, hogy mennyire élünk biztonságban a saját hazánkban, miközben a Magyar Honvédség kis túlzással a világ földkereken van szétszóratva a magyar kormányok döntései következményeképpen, és nincs az országban magyar katona, aki egy ilyen válságos pillanatban az országot meg tudná védeni. Ne menjünk bele abba, hogy a határvédelem felszámolása miatt vezetett ide, de igen, egy magyar honvédnek, egy magyar katonának az lenne az elsődleges feladata, hogy az ország határait védje, Magyarországnak a területét védje azokkal a veszélyekkel szemben, amelyek jelentkeznek; jelentkezzen az akár migrációs válság tükrében vagy pedig katonai támadásnak a testében. Tehát akármilyen veszély fenyeget, magyar katonáknak Magyarországon kell Magyarország területi épségét biztosítani, nem pedig Közép-afrikai Köztársaságét, Szomáliáét és egyéb olyan országokét, amelyekben a magyar nemzeti érdeket nagytólval sem tudjuk feltétlenül felfedezni; főleg úgy, hogy ezeknek a katonai misszióknak az eredménye messze elmarad attól, mint amit a missziók megindításakor elvártunk, és megfogalmaztunk.

Ilyen értelemben, ilyen kontextusban egy kicsit ilyen globálisabb összefüggéseket is figyelembe véve és különösen a jelenlegi konfliktusoknak az aszimmetrikus jellegét szem előtt tartva, a Jobbik Magyarországért Mozgalom továbbra sem tudja ezeknek a nemzetközi katonai missziókban való szerepvállalását a magyar katonáknak támogatni. Mi úgy gondoljuk, hogy eljött az ideje annak, hogy hosszú évek szerepvállalásának az eredményeit tüzetesen megvizsgálva új stratégiát alkossunk, revideáljuk a politikánkat, és valóban egy honvédelmi reformot, és a honvédelemért felelős stratégiáknak a fejében egyfajta paradigmaváltást követően változtassunk a stratégiánkon.

Ilyen értelemben a Jobbik ezek alapján nem tudja támogatni ezeket a beszámolókat és ezzel együtt ezekben a nemzetközi katonai missziókban való részvételt sem. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps a Jobbik soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Sallai Róbert Benedek képviselő úrnak, az LMP képviselőcsoportja vezérszónokának. Parancsoljon!

SALLAI R. BENEDEK, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. A frakciónk részéről mint katonaviselt embert engem ért a megtiszteltetés, hogy ez ügyben álláspontunkat közöljük. Biztosítom kormánypárti képviselőtársaimat, hogy nem fogok élni az időkerettel, ellenben tájékoztatom a tisztelt Országgyűlést, hogy az Európai Uni-

ónak a szomáliai biztonsági erők kiképzésére irányuló missziójával kapcsolatos további magyar katonai hozzájárulásról szóló beszámoló elfogadásáról a Lehet Más a Politika alapvetően támogatólag áll fel. Az Európai Unió Tanácsa 2010. február 15-én elfogadta az Uniónak azon törekvését, ami a szomáliai misszióval kapcsolatos határozatot meghozta, ami alapján 2010. április 10-én kezdetét vette az Európai Unió szomáliai kiképző missziója, amelynek célja Szomália átmeneti szövetségi kormányának és intézményeinek támogatása és erősítése a biztonsági erők kiképzésén keresztül.

A Tanács 2015. március 16-án a misszió mandátumának 2016. december 31-ig történő meghosszabbításáról döntött. Az EUTM Somalia keretében működő kiképző erők kötelékében a Magyar Honvédség állományából legfeljebb tíz, váltásidőszakban legfeljebb húsz katonát küld a Magyar Honvédség Ugandába, Szomáliába és Kenyába 2016. december 31-ig.

A másik előterjesztés az ENSZ Közép-afrikai Köztársaságbeli Többdimenziós Integrált Stabilizációs Missziójában történő további magyar katonai szerepvállalásról szóló beszámoló elfogadása. Ez ügyben az Európai Unió átfogó támogatást nyújt a Közép-afrikai Köztársaság stabilitásához és biztonságához. Az Unió szakértői most a biztonsági ágazat reformjára való felkészülését fogják segíteni, a reform révén az ország túlléphet majd a mostani biztonsági válságon. A misszió az ENSZ Közép-afrikai Köztársaságbeli Többdimenziós Integrált Stabilizációs Missziójával szoros együttműködésben kulcsszerepet játszik a biztonsági ágazat megerősítésében is. Ezzel párhuzamosan az EUMAM RCA tanácsadást nyújt a Közép-afrikai Köztársaság katonai hatóságainak az ahhoz szükséges reformokról, hogy az ország fegyveres erőt professzionális, demokratikusan irányított és etnikailag reprezentatív hadsereggé lehessen átalakítani. A misszió a Közép-afrikai Köztársaság stabilitásának helyreállításához nyújtott átfogó uniós támogatás része, és ez ügyben a Lehet Más a Politika az uniós közös szerepvállalást tudomásul veszi, és elfogadja.

(10.30)

Az Európai Unió katonai műveleteit az EUFOR RCA követi, amely Bangui biztonságának megteremtéséhez járul hozzá. Az utóbbi művelet 2015. március 15-én teljesítette megbízását, és a feladatot az ENSZ Közép-afrikai Köztársasági Többdimenziós Integrált Stabilizációs Missziójának adta át.

Az EU az ország fő fejlesztési partnere és humanitárius segítségnyújtója. A Közép-afrikai Köztársaság 2013 óta tartó válságának leküzdésére több mint 360 millió euró új finanszírozást vállalt. Az évek során az Európai Unió fejlesztési támogatást is nyújtott, hogy a leginkább kiszolgáltatottak alapvető szükségleteit ki lehessen elégíteni. Frakciónk álláspontja tehát mindkét beszámoló esetében támogató,

ugyanakkor mindezt azért voltam kénytelen felolvasni és elmondani, hogy hozzátehesük a véleményünket. Arra szeretnénk kérni a Honvédelmi Minisztériumot, hogy minél erőteljesebben törekedjen a békeleltartás fenntartására és forrásainak növelésére. A Lehet Más a Politika szeretné biztosítani a Honvédelmi Minisztérium vezetését, hogy hajlandó költségvetési módosítások során hozzájárulni ahhoz, hogy esetlegesen újragondolja ez irányú költségvetési szerepvállalását a minisztériumnak. Kérnénk továbbá a minisztériumot, hogy a honvédség jelenlegi, nem elégségesen feltöltött létszámához, a megfelelő védőeszközök beszerzéséhez szükséges feltételeket mindenképpen biztosítsa, és ennek megfelelően a fejlesztési forrásaiból teremtsen meg a lehetőségét, hogy mindenkinek meglegyen ez a védőeszközháttér.

Mindezek után pedig egyetlen dolgot szeretnék elmondani. A Lehet Más a Politika alapvetően azt a szemléletet szokta képviselni, hogy a magyar katonákat ne vigyék külföldre, a külföldiek ne legyenek Magyarországon. Ezen általános elveinkkel némileg ambivalensen egyre többször tapasztaljuk azt, hogy a globális szerepvállalásnak igenis lehet szerepe és feladata. Mindezt azért említem, mert amikor Gyöngyösi Márton képviselőtársam elmondotta vezérszónoki felszólalását, bemutatva nekünk a Jobbik Magyarországért Mozgalom álláspontját, akkor felmerült bennem egy kérdés. Ellenzéki pártként mi is, de mások is egyre többet halljuk, hogy akár a migrációs folyamattal, akár az Unióban zajló jelenlegi tendenciákkal kapcsolatos feladatokban egyre több problémát kellene a gyökerénél kezelni, nem pedig egy csövégi eljárásban pusztán a honvédelemre erőforrásokat fordítani. Vajon nem lenne-e célszerű akkor a migráció okainak kiváltása szempontjából azokon a gócpontokon vagy forró pontokon, ahol leginkább keletkeznek a problémák, a szerepvállalásunk növelésével hozzájárulni a folyamatok megelőzéséhez?

Ezt mindössze azért gondoltam szóvá tenni, mert érdemes lehet elmorfondírozni azon, hogy vajon ha megelőző taktikát szeretnénk folytatni az ilyen jellegű társadalmi problémákkal és kockázatokkal kapcsolatban, mint amit jelen pillanatban akár a terrorveszély, akár a migráció az egész Európai Unió tekintetében jelent, akkor nem lehet-e, hogy a képviselőtársam által a felszólalásában hangoztatott átgondolást és újragondolást pont abba az irányba kell elmozdítani, hogy az ilyen jellegű szerepvállalásokban újragondoljuk, hogy az ország hogyan tudja a megelőzés jellegű beavatkozásokat megtenni.

Mindezekkel a gondolatokkal fejezem ki a támogató hozzáállásunkat. Köszönöm szépen a szót, elnök úr. *(Taps a kormánypártok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! A vezérszónoki felszólalások végére értünk. Mivel független képviselők a vitában nem vesznek részt, kétperces felszólalásra senki nem je-

lentkezett, most további képviselői felszólalások következnek.

Megadom a szót Turi-Kovács Béla képviselő úrnak, Fidesz képviselőcsoport.

DR. TURI-KOVÁCS BÉLA (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Minden ilyen vitánál évről évre újra és újra előkerül, hogy vajon szükséges-e ezekben a katonai missziókban részt venni, és ha szükséges, az ehhez szükséges felhatalmazást újra és újra az Országgyűlésnek kell-e megadnia, avagy a kormány ebben az ügyben kompetens és dönthet.

Azt gondolom, hogy a vita nem hiábavaló. Lehet, hogy ezt most egy szűk körben folytatjuk, de valójában egy széles körű és - azt kell mondanom - a társadalmat széles körben érintő kérdésről beszélünk és vitatkozunk. Világos ugyanis számomra, hogy mindazon szükséges - mert nézetem szerint szükséges - részvételek megítélése, ahol megjelenünk, kettéválasztandóak jogi, szövetségi kapcsolati és erkölcsi szempontokra. E kettő nagyon ritkán találkozik a valóságban egyébként is, azt kell mondanom, de itt adott esetben különösen élesen szétválják. Azt ugyanis világosan kell látni, hogy a konfliktusok döntő része nyilvánvalóan nem most, nem tegnap és még csak nem is a közelmúltban, hanem a gyarmatosítás időszakában keletkezett. Ez szinte valamennyi területen kimutatható.

Vajon akkor ez azt indokolná-e, hogy olyan ország, mint Magyarország, amely sem függetlenül, sem Ausztriával közösen gyarmatosításban soha nem vett részt, kivegye a részét ezekben a konfliktusokban? Azt gondolom, erre illik és szükséges olyan magyarázatot adni, ami logikus is és elfogadható is. Magyarországnak nagyon hosszú ideje - és engedtesék meg itt egy rövid történelmi visszapillantó -, azt kell mondanom, egészen a mohácsi vész óta olyan független politikára, amely katonapolitikailag is független lehetett volna, nem volt lehetősége és nem volt képes. Ezért mindvégig egy olyan birodalmon belül találta meg a lehetőségét és azon belül kereste meg a kapcsolatrendszerét, amely hosszú ideig, azt kell mondanom, nemcsak a birodalom fennállhatóságát, de Magyarország érdekeit is elég jelentős mértékben szolgálta.

Az első Pragmatica Sanctio, amely 1690-ben már világossá tette a fiúági öröklés során, hogy Magyarországnak milyen katonai kötelezettségei vannak, 1723-ban került megerősítésre, és 1867-ig, amíg fennállásunk egyáltalán a birodalmon belül lehetséges volt, mindvégig működött. De hadd utaljak arra, hogy ez nem egyszerűen egy kényszerű magatartásról szólt, ez az ország érdekét is szolgálta. És még azok a háborúk is szolgálták az ország érdekét, amelyek nagyon távoliak voltak tőlünk. Hadd hivatkozzak egy példára! 1847-ben, amikor a lombardiai háború már olyan méreteket öltött, hogy Magyarországtól katonát kellett kérjen az uralkodóház, akkor maga Kossuth is támogatta és határozottan tá-

mogatta, hogy Magyarország, a Magyar Országgyűlés szavazzon meg katonát erre a háborúra. Miért? Hiszen ő nagyon határozottan a szabadságharcok mentén foglalt állást, mindvégig Piemont mellett foglalt állást. Mi volt az oka? Az, hogy Magyarország evidens érdeke meg kell hogy előzze időszakonként még azokat a fajta erkölcsi fenntartásokat is, amelyek, azt hiszem, valamennyiünkben megfogalmazódhatnak.

Most kanyarodjunk vissza a jelen helyzethez! Tisztelt Ház! Világos az, hogy Magyarország védelme és biztonsága ma csak egy szövetségi rendszeren belül lehetséges és itt tartható fenn. Nemcsak azért, mert a katonai helyzetünk és a honvédségünk állapota olyan amilyen, amilyen nem most, hanem 25 év alatt kialakult, hiszen azon nem lehet nagyon gyorsan változtatni, hanem azért is, mert a világpolitikai helyzet olyan, hogy egy ilyen méretű ország, mint Magyarország, önmagában aligha állhatna meg azokban a támadási sorozatokban, amelyek a világ különböző pontjain jelentkeznek.

Ezért azt gondolom, hogy a részvételünk - és ez az első válaszom - ezekben a katonai akciókban szükségyszerű, ugyanakkor az én álláspontom szerint annak mérete mindig korlátozott, sőt a lehető legkisebb kell legyen. Arra kell törekednie a kormánynak, és ezért kell hogy a kormánynál maradjon a döntés, ezt ugyanis az Országgyűlés nem tudja végrehajtani, hogy ezek a méretek mindig csak a legszükségesebbek legyenek, soha ne lépjenek ezen túl. Ezt a fajta szempontot a Magyar Országgyűlés 1690-től mindvégig, amíg egyáltalán a Magyar Országgyűlés Ausztrián belül működött, következetesen folytatta; a legkisebbet és a legszükségyszerűbbet ahhoz, hogy a biztonságunk fennálljon.

Van egy második szempont is. Vajon ez a fajta részvétel gyengíti vagy erősíti a biztonságunkat? Erre a válasz már nem ilyen egyszerű. Erre, azt gondolom, több irányból, katonapolitikailag, amelyhez én nagyon kevésbé értek, de főleg szakmapolitikailag kell tudni válaszolni. Adnak-e ezek olyanfajta technikai és egyéb fejlesztési lehetőségeket, amelyek az ország védelmére is felhasználhatók és az ország védelme szempontjából is fontosak? Ha ma adnak, akkor törekedni kell arra, hogy ezek minél erőteljesebben jelentkezzenek. Ha nem adnak, akkor el kell kezdeni törekedni arra, hogy csak olyan fejlesztések következzenek be elsősorban, olyanokat hajtsunk végre, amelyek az ország védelmét közvetlenül is képesek szolgálni.

(10.40)

Itt magam is ahhoz kell csatlakozzak, hogy nem lehetünk az elkövetkezendő időben túlságosan szűkmarkúak a honvédelemmel kapcsolatban, nem lehet a költségvetés sem, és nem lehetünk egyébként politikailag sem szűkmarkúak. A honvédelem folyamatos erősítése az én meggyőzőségeim szerint az elkövetkező idők egyik feladata. Azért tartom ezt emi-

nensen fontos feladatnak, mert - nem akarok most messzemenő politikai fejtegetésekbe bocsátkozni, pláne nem, amelyek a határainkon túlterjednek, de - azt világosan látni kell, hogy a bizonytalanság nemcsak Szomáliában, Afganisztánban, a Közel-Keleten áll fenn, ez a bizonytalanság fennáll itt, a Balkánon is a közvetlen környezetünkben. Ebből pedig az következik, hogy Magyarországnak egy szövetségi rendszeren belül is a saját lehetőségeit erősíteni kell, ezért a magam részéről, amikor majd tehetem, és amikor lehetőségem van rá, minden olyan kezdeményezést támogatok, amely a magyar költségvetésen belül, a lehetőségeinken is belül a honvédelem fejlesztését a következőkben támogatni fogja.

A beszámolót a magam részéről korrektnek és olyannak tartom, amely teljes mértékben elfogadható és támogatható, és még egyszer mondanám, azokat a szempontokat, amik a mi saját, belső védelmi szempontjainkat jelentik, ezeknél az ügyeknél is mindenképpen előtérbe kell helyezni. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypárti pad-sorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Felszólalásra következik Demeter Márta képviselő asszony, MSZP-képviselőcsoport. Parancsoljon, képviselő asszony!

DEMETER MÁRTA (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Három percben szeretnék pár szót hozzátenni az elhangzottakhoz, mert nagyon érdekes hozzászólások hangzottak még el. Ahogy dr. Turi-Kovács Béla is említette és feltette a kérdést, hogy egyébként szükséges megnézni, hogy ezek a missziók milyen eszközökkel, milyen tapasztalattal, hogyan tudnak hozzájárulni a képességekhez, nagyon fontos hangsúlyozni, hogy ezen missziók által, az ezzel kapcsolatos fejlesztésekkel, beszerzésekkel, ne adj' isten, az ottani szövetségből, közös feladatteljesítésből adódó előnyök, mint akár az interoperabilitás fejlődése, akár technikai eszközök vonatkozásában is rendkívül hasznos lehet, hiszen ugyanúgy telepíthető képességekről és eszközökről beszélhetünk egy misszió kapcsán is, mint ahogy egyébként Magyarország védelménél is ugyanúgy telepítésről beszélünk, akár az ország egyik végéből a másikba, tehát azt gondolom, ez abszolút alkalmazható és hasznosítható itthon is.

Az egyértelmű, hogy az eddigi missziókból és az elmúlt tizenéves tapasztalatokból le kell vonni a tapasztalatokat és a tanulságokat is, azt gondolom, hogy nemzetközi szinten is abszolút ez az irány látszik, ennek mindenki felismerte a szükségességét. Természetesen gondolom, hogy Magyarország is ilyenformán hozzáteszi ehhez a tapasztalatokat és a konklúziókat, és innentől kezdve lehet ezeket a missziókat, szerepvállalásokat továbbfejlesztetni. Ez már csak azért is szükséges, mert ahogy Gyöngyösi képviselőtársam kiemelte az aszimmetrikus hadviselést, igen, tény, hogy nem csak katonai eszközökről beszé-

lünk, nem csak katonai megoldásokról és képességekről beszélünk.

Itt az aszimmetrikus állapotokkal kapcsolatban szeretném kiemelni az információ fontosságát. Tehát innentől kezdve a hírszerzés, elhárítás és információbiztonság kérdését nemcsak mint katonai képesség, vagy akár a katonai nemzetbiztonsághoz kapcsolódó képesség... - hanem itt a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok szerepe is, azt gondolom, hogy még inkább felértékelődik. Hiszen az is teljesen egyértelmű, hogy lehet bármelyik országnak, hatalomnak, szövetségnek akármilyen fantasztikus csúcstechnológiájú fegyvere, eszköze - zárójelben megjegyzem, sajnos ez Magyarországot nem veszélyezteti, hogy éppen ilyenrel rendelkezne, reméljük, ez fog változni a jövőben -, de hiába vannak ilyen eszközök, hogyha nem áll rendelkezésre a megfelelő információ akár ezeknek az alkalmazásához, akár más rendészeti vagy politikai tevékenységek elvégzéséhez.

Tehát szeretném kiemelni, hogy már csak azért is nagyon támogathatók ezek a missziók, hiszen egy béketeremtést, válságkezelést követően itt arról beszélünk, hogy egy működő állami struktúrát szükséges létrehozni, egy működő államot kell létrehozni. Itt lehet elindítani azt a stabilitást, azt a fajta gazdasági fejlesztést is, ami természetesen az adott országok lakosságának is rendkívül fontos, és meg tudja akadályozni azt, hogy terrorszervezetek könnyen radikalizálják azokat, akik a térségben laknak, így hozzájárulva természetesen az egész világ és Magyarország biztonságához is. Tehát támogatjuk ezeknek a javaslatoknak az elfogadását és ezeket a missziókat is. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Tisztelt Országgyűlés! Most kettőperces felszólalások következnek.

Megadom a szót Gyöngyösi Márton képviselő úrnak, Jobbik-képviselőcsoport.

GYÖNGYÖSI MÁRTON (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Engem is Turi-Kovács Béla hozzászólása még arra készítet, hogy röviden, két percben reagáljak egy-két felvetésére. Teljes mértékben egyetértek azokkal a bölcs megállapításokkal, amelyeket képviselőtársam tett, mi magunk is egyetértünk abban, hogy Magyarország mérete, földrajzi elhelyezkedése és a konfliktusok jelenlegi természete egy szövetségi rendszerbe kényszerít bennünket. Látjuk azt, hogy mindezen tényezőkből fakadóan és a Magyar Honvédség jelenlegi állapotát tekintve nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust és nem is vagyunk rá képesek, hogy önmagunk ellássuk saját védelmünket. Ilyen értelemben egy szövetségi rendszernek nincsen jelenleg alternatívája, de hozzá kell tenni azt, hogy akár szövetségi rendszerben, akár azon kívül, az a döntő tényező, hogy Magyarország erős-e minden szempontból, különösen katonailag, vagy pedig gyenge, mert egy gyenge ország egy szö-

vetségen belül is gyenge és egy szövetségen kívül is gyenge.

Tehát Magyarországnak, függetlenül attól, hogy milyen szövetségi rendszerben vagy egyáltalán szövetségi rendszerben van-e, arra kell törekednie, hogy katonailag erős lábakon álljon és meg tudja védeni önmagát, képes legyen erre, mert ha történelmileg visszatekintünk és visszamegyünk 1526-ig, és onnan végigtekintjük a magyar történelmet, meg kell állapítanunk azt, hogy soha senkire nem számíhattunk, kizárólag önmagunkra a saját határaink megvédésénél, a saját nemzetünknek a megvédésénél.

Mi azt mondjuk, hogy legyen meg az a jogunk, hogy megválogatjuk azt, hogy hol és milyen katonai missziókban veszünk részt. A Balkán például egy olyan terület, ahol a nemzetközi katonai missziókban való részvételünket messzemenőig tudjuk támogatni, hiszen az Magyarország regionális biztonságát jobban szolgálja, mint egy szomáliai vagy egy közép-afrikai köztársaságbeli katonai részvétel. Köszönöm. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Kérdezem, kíván-e még valaki a napirend keretében felszólalni. *(Nincs jelzés.)* Jelenkezőt nem látok. Az együttes általános vitát lezárom. Megadom a szót Vargha Tamás államtitkár úrnak, aki válaszolni kíván az elhangzottakra.

VARGHA TAMÁS honvédelmi minisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Nem gondoltuk, hogy egy ilyen száraz, szikár tényeket, számokat, évszámokat, kormányhatározat-számokat, ENSZ-határozatok számát tartalmazó beszámoló, illetve beszámolók ilyen izgalmas vitát eredményeznek. Bár, amiről beszélgettünk, és amit képviselőtársaim hozzászólásaikban elmondtak, szorosán a beszámolók megvitatásához nem tartozott. Egy kivételével a hozzászólók, mind a kormánypárti, mind az ellenzéki hozzászólók támogatták a beszámolók elfogadását, a Jobbik, Gyöngyösi Márton képviselő úr volt az egyetlen, aki ezt nem támogatta.

Demeter Márta képviselő asszony hozzászólásában a támogatás megadása után elemelte ezt a vitát a beszámoló megvitatásától és a Magyar Honvédség állapotát, a létszámát, az eszközök elavultságát, a beszerzések elmaradását kezdte el feszegetni, ami természetesen ezekhez a beszámolókhöz szorosán nem tartozik, de hogyha képviselő asszony erről beszélt, akkor - én nem nagyon szeretek időben sokat visszamenni, de mégis akkor - vissza kell menni jó néhány évet Juhász Ferenc szocialista honvédelmi miniszter idejére, amikor mindez elkezdődött.

(10.50)

Juhász Ferenc minisztersége idején született az a döntés, talán nevezhetjük doktrínának is, hogy a

Magyar Honvédségnek valós képességekre igazából nincs szüksége, hiszen az elkövetkezendő sok-sok éven, évtizeden keresztül Európát, Magyarországot olyan kihívások nem fogják érni, ami szükségessé tenné egy erős magyar honvédséget, hanem a kihívások külföldön jelentkeznek majd, és különböző missziókban kell a Magyar Honvédségnek megfelelnie a kihívásoknak. Tehát az alapképességekre nincs szükség, akkor kezdődött meg a Magyar Honvédség leépítése. Olyan missziós feladatokban való használható képességek megtartására van szükség, amelyek igazából nem egy erős hadsereg sajátjai.

Így, ebben a helyzetben érkezünk el 2010-hez, amikor is a magyar költségvetés, a magyar gazdaság megörökölt helyzete természetesen nem tette lehetővé, hogy minden erőt és költségvetési forrást azonnal a hiányosságok pótlására fordítsunk. Mi is tudjuk, hogy azok a szovjet időkből származó eszközök, ha nem is elavultak, de a közeljövőben el fognak avulni, és a pótlásuk elengedhetetlen. Nem vagyok biztos benne, hogy a szállítóhelikopterek azok, amelyek minden körülmények között és mindenképpen megoldják a Magyar Honvédség minden problémáját, de ezt halljuk nagyon sokszor. Lehet, hogy más gondolatok vezérlik a szállítóhelikopterek azonnali beszerzését követelőket, ezt nem tudom. Sok-sok területen valóban szükség van arra, hogy előrébb lépjünk.

Amikor a NATO főtitkára, Jens Stoltenberg Magyarországon járt, Orbán Viktor miniszterelnök úr is elmondta a sajtótájékoztatón, hogy szükséges a katonai erő mértékét növelni, és ezt meg is fogjuk tenni. 2010 után arra volt erőnk és lehetőségünk, hogy azt tudtuk vállalni, hogy 2016-tól a GDP 0,1 százalékkal növelni fogjuk a Magyar Honvédség költségvetését. Ezt meg is tettük és meg is tesszük, ha a költségvetés erre lehetőséget ad. S ha az ellenzéki képviselők is támogatják, akkor természetesen tovább fogjuk növelni, hiszen a cél a GDP 2 százalékának az elérése, amit egyébként - ha megnézzük a NATO 28 tagországát - nagyon kevés ország teljesít. Van, aki előrébb tart, van, aki nagyobb tudott most lépni, de mi most ezt a lépést tudtuk megtenni. Azonban mi is tudjuk, miniszterelnök úr is elmondta, hogy ezen a téren lépniünk kell, és ezt meg is fogjuk tenni, hiszen ez a nemzeti érdekünk.

Gyöngyösi Márton képviselő úr nem támogatta sem a beszámolókat, sem a külföldi magyar missziókat, kivéve a Magyarországhoz közeli balkáni missziókat. Ez egy nagyon régi vita, beszélgetés közöttünk, s ez részben elvezet majd ahhoz a válaszhoz is, hogy miért a kormány dönt ezekben az esetekben, amit Sallai Róbert Benedek képviselő úr úgy fogalmazott meg, hogy a magyar katonákat hozzák haza külföldről, a külföldi katonákat meg vigyék el tőlünk. Ez a gondolat oda vezessen-e, hogy zárkózzunk be, legyünk egyedül, szövetségesek nélkül? Gyöngyösi képviselő úr is elmondta, hogy Magyarország nagysága, geopolitikai helyzete nem arra determinál minket, hogy mi itt egyedül, elszigetelve egy hatal-

mas katonai erőt építsünk. De nincs is erre lehetőségünk, hiszen döntöttünk, Magyarország az ENSZ-nek is tagja, népszavazás döntött arról, hogy a NATO és az Európai Unió tagja legyen, és amikor az Alaptörvény 47. cikke alapján a kormány dönt arról, hogy mely missziókban vesz részt a Magyar Honvédség, természetesen megfontolva azt, hogy mire van képessége és ereje hozzájárulást tenni, amikor megkapja a felkérést, akkor egy erős közjogi felhatalmazással a háta mögött teszi meg ezt a kormány, hiszen ezek a szövetségi rendszerből fakadó döntések.

Amikor az észak-iraki, az Iszlám Állam elleni fellépésről döntöttünk, akkor azt itt döntöttük el a Magyar Országgyűlésben, hiszen az sem nem ENSZ-, sem nem NATO-, sem nem európai uniós szövetség, az egy alkalmi szövetség, amiről itt döntött kétharmados felhatalmazással az Országgyűlés. Azt gondolom tehát, hogy ez közjogilag teljesen rendben van. Egy nagyon erős népszavazással megerősített szövetségi tagságból eredő feladatvállalás esetén dönt a kormány arról, hogy magyar katonák a misszióban milyen szolgálatot vállalnak, és ezt természetesen úgy tesszük, hogy megnézzük, megvizsgáljuk, a Magyar Honvédségnek mire van képessége. Képviselő asszony is elmondta, hogy amikor a katonák ezeket a szolgálatokat megteszik, igen kiválóan teljesítenek. Amikor NATO-szövetséges vagy partnerországok képviselőivel találkozunk és beszélgetünk, minden alkalommal elmondják, hogy Magyarország a saját súlycsoportján felül teljesít, és kiválóan dolgoznak a katonák, amiért elismerés és köszönet illeti őket erről a helyről is.

De ez korlátozott - képviselő úrnak mondom -, ezer fő az ambíciós szintünk, ha ezt a megfogalmazást szabad használni, tehát ez nem jelenti azt, hogy minden magyar katona külföldön szolgál. Most is ezer fő alatt van a misszióban szolgálatot teljesítő katonák száma, s igen-igen komoly képességekre és képzettségekre tettek szert, ami most a bevándorlás okozta válsághelyzet idején is egy hasznosítható képesség és képzettség volt, hiszen ezekben a missziókban sok-sok katona megtanulta, hogy hogyan kell az olyan, ellenségesen viselkedő tömeggel bánni, amire itt hál' istennek, nem volt szükség, de szükség lehetett volna Magyarországon déli határain.

Gyöngyösi képviselő úr még magasabbra és távolabbra nyitotta a vitát, amikor arról beszélt, hogy ebben az egy évben, talán néhány hónap alatt olyan sokat változott a világ biztonsági helyzete, hogy el kell gondolkoznunk azon, hogy milyen más és új kihívások érnek minket és azokra milyen választ adunk. Ez a két misszióvállalás korábbi felkérés és felhatalmazás alapján történt, de valóban az lenne a cél, hogy ott oldjuk meg például a bevándorlók életét és élethelyzetét, ahol ők születtek, és nagyon valószínű, hogy szeretnék az egész életüket leélni. Nyilván nem azért indulnak el, mert hirtelen támad egy ilyen gondolatuk. Azokban az országokban, ahonnan a legtöbben érkeznek, valóban bizonytalan, instabil a

helyzet. S az is egy érdekes és izgalmas vita, hogy hogyan alakultak ki ezek az instabil helyzetek, ki okozta, ki vett részt ebben, és amikor úgy gondoltuk, hogy Irakban megoldunk egy helyzetet, akkor volt-e forgatókönyvük azoknak arra, akik ezt ott akkor meg akarták oldani, hogy mi lesz Szaddám Huszein után. Nyilván senki nem sírja vissza Szaddám Huszein több évtizedes diktátorságát, de kellett volna forgatókönyvvel rendelkezni, hogy mi lesz utána. A mai helyzet is összefügg ezzel, hiszen az Iszlám Állam nagyon nagy részben Irak területén is tevékenykedik.

(11.00)

Igen, valóban fel kell tenni azt a kérdést is, hogy mennyire volt eredményes az a misszió, az iraki misszió, mennyire volt eredményes a támogatás, a kiképzés a katonák mentorálása akkor, amikor azt láttuk, hogy az iraki katonák nem túl hősiesen, fejevesztve menekültek, amikor az Iszlám Állam részéről támadás érte őket. Tehát ez is egy nagyon izgalmas és igen tartalmas vita lehet majd. De ezeknek a szövetségi rendszereknek mi ma tagjai vagyunk, és eszerint kell eljárunk.

(Az elnöki széket Lezsák Sándor,
az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Köszönöm szépen Turi-Kovács Béla képviselőtársamnak, hogy az idősök bölcsességével közelítette meg ezt a helyzetet, és segít nekünk abban, hogy jól döntsünk, amikor döntenünk kell.

Köszönöm szépen a támogatást, és köszönöm szépen, hogy egy ilyen izgalmas vitaindító vita hangzott itt el a Magyar Országgyűlésben. Arra kérem a tisztelt Országgyűlést, hogy a két beszámolót támogassa a szavazáson. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Nem csak udvariasságból köszönöm meg, mert televízióon követtem, amit elmondott. Megkérdezem Vas Imre urat, a Honvédelmi és rendészeti bizottság előadóját, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Jelzésre:)* Öné a szó.

DR. VAS IMRE (Fidesz): Köszönöm szépen. Míután államtitkár úr részletesen válaszolt a vitában felmerültekre, csak annyit mondanék, hogy miután senki részéről nem vitatottan mind Szomáliában, mind a Közép-afrikai Köztársaságban a magyar katonák kiválóan látták el feladatukat, ezért azt kérem minden parlamenti képviselőtől, hogy a határozati javaslatot a szavazás során támogassák. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Vas Imre képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőség.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik a **Magyarország területén élő nemzetiségek helyzetéről (2013. február-2015. február)** szóló, a kormány által B/6626. számon benyújtott beszámoló, valamint az ennek elfogadásáról szóló, az Igazságügyi bizottság által benyújtott H/7372. számú határozati javaslat együttes általános vitája a lezárásig. Az Állami Számvevőszék tájékoztató anyagát a frakcióvezetők kézhez kapták, képviselőtársaim pedig a Terembiztos Szolgálatnál is átvehetik. Tájékoztatom önöket, hogy az előterjesztést nemzetiségi napirendi pontként tárgyalja az Országgyűlés.

Tisztelt Országgyűlés! Elsőként megadom a szót Soltész Miklós úrnak, az Emberi Erőforrások Minisztériuma államtitkárnak, a beszámoló előterjesztőjének, 30 perces időkeretben. Öné a szó, államtitkár úr.

SOLTÉSZ MIKLÓS, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Nemzetiségi Szószóló Hölgyek és Urak! Tisztelt Képviselőtársaim! A 2014-es esztendő fontos évként íródott be a velünk egy hazában élő 13 nemzetiségi közösség újkori történetébe. A 2014. évi országgyűlési választásokat követően először kapcsolódhattak be alanyi jogon a nemzetiségek az Országgyűlés munkájába.

Önök előtt ismeretes, hogy az Alaptörvény mind preambulumban, a Nemzeti Hitvallásban, mind normaszövegében rögzíti, hogy a Magyarországon élő nemzetiségek a magyar politikai közösség részei és államalkotó tényezők. Az állam vállalja, hogy a nemzetiségek nyelvét és kultúráját megóvjá és ápolja, tiszteletben tartja a történeti alkotmányának vívmányait és a Szent Koronát, amely megtestesíti Magyarország alkotmányos állami folytonosságát és a nemzet egységét. Minden, valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van önazonossága szabad vállalásához és megőrzéséhez. A nemzetiségek jogairól szóló törvény pedig kibontja a nemzetiségek közösségi és egyéni jogait, az önkormányzataik választásának anyagi, jogi, valamint működésük, gazdálkodásuk részletes szabályait.

A nemzetiségi törvény 150. § a) pontja szerint a kormány két évente áttekinti a Magyarországon élő nemzetiségek helyzetét, és arról az Országgyűlésnek beszámol. A törvényi kötelezettségnek eleget téve a kormány a 2013. február és 2015. február közötti időszakokra vonatkozóan az önök előtt látható tartalommal számol be az Országgyűlésnek. Az előző hasonló, 2011. február és 2013. február közötti időszakot összefoglaló kormánybeszámolót az Országgyűlés 2013 novemberében elfogadta 98/2013. (XI. 27.) határozatával. Az elmúlt két évben a nemzeti képviselő, a támogatáspolitikai, a kulturális autonómia kiteljesítése terén jelentős előrelépésről számolhatunk be. A 2014. évi parlamenti és önkormányzati választások, valamint a 2011. évi népszámlálás részletes eredményeinek megjelenése meghatározó eseményei voltak az elmúlt időszaknak. A beszámolási

időszak nemzetiségpolitikai szempontból legjelentősebb eseményei közé tartoznak a 2014. évi parlamenti és önkormányzati választások. A tavaszi parlamenti választások következtében mind a 13, azaz a bolgár, a görög, a horvát, a lengyel, a német, az örmény, a roma, a román, a ruszin, a szerb, a szlovák, a szlovén és az ukrán közösséget nemzetiségi szószóló képviseli a parlamentben. Rajtuk keresztül immár valamennyi nemzetiség hivatalosan is részt vesz az Országgyűlés munkájában.

A 2014. évi őszi önkormányzati választások során 1523 településen 2146 nemzetiségi önkormányzati választást tartottak meg. A 64 kitűzött területi nemzetiségi választásból 60 került megtartásra, a legnagyobb számban Budapesten, 12 nemzetiség esetében, a 13 országos nemzetiségi önkormányzat megválasztása mellett. A nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán a 13 magyarországi nemzetiséghez tartozó, névjegyzékben szereplő választópolgárok mintegy 64 százaléka vett részt a szavazáson. Az önkormányzati választások eredményeképpen a beszámolási időszak végén 2015. január 1-jén 2100 települési és 60 területi nemzetiségi önkormányzat működött.

A 2011-ben lezajlott népszámlálás előzetes eredményeinek nyilvánosságra hozatala a legutóbbi beszámolási időszakon túl, 2013 márciusában történt, ezért jelen beszámoló részletes összefoglalóban mutatja be annak nemzetiségi vonatkozásait. Az eltelt évek során növekedésnek indult a nemzetiségi identitásukat megvallók száma, és a lakosságon belüli aránya a 10 évvel azelőttihez képest mintegy másfélszeresére nőtt az önmagukat nemzetiségűnek vallók száma. A népszámlálás adatai szerint az ország lakosságának közel 6 százaléka, összesen 644 524 fő tartozik valamelyik nemzetiséghez.

A nemzetiségi önanonosság vállalásának számotvető növekedése igazolja a jogszabályalkotás és a nemzetiségpolitikai gyakorlat jó irányait, a társadalmi légkör kedvező alakulását. A támogatáspolitikai és a népszámlálási eredmények összekapcsolása pedig megnöveli annak esélyét, hogy élő, valóságos közösségek működését segíthessük elő. A legutóbbi népszámlálás adatai nemzetiségpolitikai szempontból két összefüggésben is alapvető jelentőségűek. Egyrészt meghatározták azt, hogy mely településen voltak kiírhatók a nemzetiségi önkormányzati választások 2014-ben, másrészt a nemzetiségi célú előirányzatokból nyújtott támogatások feltételrendszeréről és elszámolásának rendjéről szóló 428/2012. (XII. 29.) kormányrendelet 2013. évi módosítása értelmében 2014-től a települési és területi nemzetiségi önkormányzatok működési támogatása a népszámlálás adatainak figyelembevételével történik.

(11.10)

Ugyanakkor részben a népszámlálási eredményektől függenek a nyelvhasználati jogok is, a 2014-

es nemzetiségi önkormányzati választásokat követően, a 2011. évi népszámlálás adataival összefüggésben bővülnek a nemzetiségek nyelvhasználati jogai azokon a településeken, ahol a lakosságon belüli arányuk eléri a 10, illetve 20 százalékot. A népszámlálási eredményekhez kötött feltételei vannak a közös önkormányzati hivatalok megalakulásának is.

A fenti összefüggések értelmében a 2011. évi népszámlálás eredményei meghatározzák a további évek nemzetiségi politikáját. A 2013-15 közötti időszakban nem változott a nemzetiségpolitika kormányzati felügyelete. A nemzetiségekkel kapcsolatos kormányzati tevékenység központja továbbra is az Emberi Erőforrások Minisztériuma volt és maradt, ahol az egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkárság hatáskörébe tartoznak a nemzetiségeket érintő kapcsolattartási, támogatáspolitikai, kulturális és nemzetközi ügyek.

Ugyanezen minisztériumban ugyanezen időszakban a társadalmi felzárkózásért felelős államtitkárság - 2014-től szociális ügyekért és társadalmi felzárkózásért felelős államtitkárság - felelősségi körébe tartozik a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, köztük kiemelten a romák társadalmi integrációjának koordinálása. Mindezen kívül a nemzetiségpolitikához kapcsolódó ügyek természetesen érintik a minisztérium egyéb szakterületeit is - ilyen például az oktatás vagy a kultúra -, illetve valamennyi egyéb tárca munkáját is.

Jelen beszámoló átfogó képet nyújt mindarról, ami a hazai nemzetiségpolitika területén az elmúlt két év során történt. Összegezi a kormányzati kezdeményezések sorát, a nemzetiségi közösségek aktivitásának irányait. Emellett kitér hazánk nemzetközi dokumentumokból fakadó kötelezettségeinek végrehajtására, a nemzetiségpolitikai együttműködés nemzetközi eseményeire is. A szomszéd országok, valamint több németországi tartomány kormányaival megkötött megállapodások alapján mintegy két évtizede kétoldalú kisebbségi vegyes bizottságok működnek. Az ezek ülésein elfogadott ajánlások teljesülésének áttekintése a nemzetközi kapcsolatok hangsúlyos területét jelentik.

Az érintett közösségek egyéni és közösségi jogainak megvalósulását sokoldalúan részletező beszámoló összeállításánál során az előterjesztő részanyagokat kért a minisztériumoktól, országos hatáskörű szervektől, az országos nemzetiségi önkormányzatoktól, valamint további más szervezetektől, intézményektől is. Az egyes területekről érkezett ismertető feldolgozását követően készült el a jelentés, amely az elmúlt két év nemzetiségpolitikai folyamatairól a nemzetiségi oktatásban, a kultúrában és a médiában történekről, valamint az önkormányzati szférában zajló folyamatokról részletes információkat és adatokat közvetít az Országgyűlés és a terület iránt érdeklődők számára.

Tisztelt Országgyűlés! A különböző területekre kiterjedő beszámoló minden részletére az expozéban

nincs mód kitérni. Ezért néhány súlypontra összpontosítom mondanivalóm további részét. A beszámolási időszakban a köznevelésért felelős terület nemzetiségi közneveléssel kapcsolatos feladatait a beszámolási időszak két évében is az országos nemzetiségi önkormányzatokkal és az Országos Nemzetiségi Tanáccsal együttműködésben látta el. Az országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények mellett a beszámolási időszak során több települési nemzetiségi önkormányzat is átvette a helyi önkormányzattól, illetve a KLIK-től nemzetiségi köznevelési intézmény fenntartását.

A roma gyermekek oktatási esélyeinek javítását célzó intézkedéseket a jelentés a magyar nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia intézkedéseinek bemutatásán keresztül külön fejezetben is részletezi. A kormányzati struktúrában a nemzetiségi kulturális területet a legutóbbi beszámolási időszakhoz hasonlóan kulturális szakmai szempontokból továbbra is a minisztérium kultúráért felelős államtitkársága, nemzetiségpolitikai szempontból pedig a tárca egyházi nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkársága kezeli.

A beszámolási időszak során a költségvetés nemzetiségi kulturális célú támogatásai a minisztérium kezelésében voltak. A nemzetiségi célú nevesített források mellett a Nemzeti Kulturális Alap és a Nemzeti Együttműködési Alap pályázatai is nyújtottak támogatásokat a nemzetiségek részére. A tárca kétoldalú nemzetközi kulturális megállapodásait, munkaterveit egyezteteti a stratégiai partnereivel, így az adott nemzetiségek országos önkormányzataival, esetenként országos hatáskörű kulturális szervezeteivel. A hazai nemzetiségek anyaországaival létesített kisebbségi vegyes bizottságok magyar-horvát, magyar-román, magyar-szerb, magyar-szlovák, magyar-szlovén és magyar-ukrán relációban ajánlásai teljesülésének rendszeres áttekintésekor és az új ajánlások megfogalmazásakor a tárca egyeztet a nemzetiségi közösség képviselőivel. A kormány az egyházi területen is támogatja a nemzetiségek anyanyelvi kultúrájának megőrzését, fejlesztését és e feladatok ellátásában számít az egyházak segítségére. A nagy bevett egyházak hangsúlyt fektetnek a nemzetiségi pasztorációk ellátására, a hívek igénye szerinti nemzetiségi nyelvű szolgálatot is elláttak. Így például a katolikus egyház német, szlovák, horvát, lengyel és szlovén nyelvű, a Görögkatolikus Hajdúdorogi Egyházmegye, illetve a Miskolci Apostoli Exarchátus ruszin és román nyelvű, az evangélikus egyház német és szlovák nyelvű pasztorációt is ellát.

A magyarországi vallási közösségek egyre jelentősebb szerepet vállalnak a romák felkarolásában, integrációjának és felzárkózásának elősegítésében is a cigánypasztoráció által, nemcsak romák és cigányok felé való szolgálatban, hanem a papok és lelkészek továbbképzése területén is. A nemzetiségi civil szféra az anyanyelv, a kulturális identitás megőrzésének fontos területe, ezért a legkülönbözőbb pályá-

zati és egyedi támogatási források állnak rendelkezésre, úgy a működtetésük, mint a programjaik megvalósítása érdekében.

A civilek szerepe hagyományosan a nemzetiségi önkormányzati választás előtt jelölő szervezetként, de két választás közötti időszakban a nyelv, a kultúra, az önazonosság megőrzésében különösen hangsúlyos. Magyarországon törvények garantálják a nemzetiségi nyelvi média működését, illetve működtetését. A közszolgálati műsorszolgálatok rendszeres, anyanyelvi rádió- és televízióműsort adnak mind a 13 hazai nemzetiség részére. A központi költségvetés az országos önkormányzatok támogatása során anyagi forrásokat biztosít a nemzetiségek anyanyelvű újságjainak, médiáinak megjelentetésére.

Magyarország nemzetiségeket érintő nemzetközi tevékenysége több fórumon zajlik. A Magyarországon élő nemzetiségek anyaországi kapcsolatait érintő kétoldalú együttműködés alapintézményei a kisebbségi vegyes bizottságok, amelyek tevékenysége mellett hazánk kiemelt figyelmet fordít a multilaterális kapcsolatokra, ezen belül is a nemzetközi szervezetre. Ez utóbbiak közül kiemelkedik az Európa Tanács, hisz a regionális vagy kisebbségi nyelvek európai chartája és a nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezmény vállalásainak teljesüléséről rendszeresen időszaki jelentésekben számolunk be.

Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Szószólók! Közös társadalompolitikai célokat valósítunk meg a nemzetiségekkel. Oktatási, kulturális, egyházi törekvéseiket, ezáltal nyelvük és identitásuk megőrzését azok az anyagi források is támogatják és alátámasztják, amelyek az elmúlt években többszörösére növekedtek. Ha belegondolunk abba, hogy 2010 és '15 között nagymértékben növekedett a támogatás, az mind azt az időszakot szolgálja és azt a politikai és nemzetiségi törekvést, amelyet a beszámolóban összefoglaltunk. Itt csak néhány dolgot hadd emeljek ki a támogatás változásáról csak a 2014-15 közötti időszakban: a települési és területi nemzetiségi önkormányzatok támogatása közel 55 százalékkal növekedett. Az országos nemzetiségi önkormányzatok működési és médiatámogatása közel 28 százalékkal emelkedett.

(11.20)

Az országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatása 52 százalékkal emelkedett, és folytatódik ez a támogatási emelkedés a következő évben is, köszönhetően a parlamentben itt ülő, közöttünk lévő 13 nemzetiségi szószóló eddigi tevékenységének, és köszönhető annak a jó együttműködésnek, amelyet mind az Országgyűlés elnökével, mind az Országgyűlés Fidesz-KDNP többségi frakcióival, illetve mind a többi frakcióval kialakítottak.

Befejezésül éppen ezért én köszönetet szeretnék mindenkinek mondani az elmúlt időszak tevékenysége kapcsán, mindazoknak, akik a nemzetiségek-

nek, a nemzetiségi életnek, kultúra, egyházi terület, oktatási terület megőrzéséért, annak színvonalának emeléséért, a támogatási rendszer bővítéséért tettek. Köszönöm azoknak is a politikai támogatását, akik ezeket a célokat segítették.

Összefoglalóan annyit tudok még ezzel kapcsolatban befejezésül mondani, hogy mindaz a nemzetiségi politika, amelyet közösen alakítottunk ki és alakítunk ki, mintául szolgál, sőt sok helyen pedig úgy említik ezt szomszédos vagy más országokban, mint a követendő példát sok-sok országban, és ez összességében kihat a Kárpát-medencében élő magyar emberek életére is, tehát sokkal összetettebb egy-egy ilyen nemzetiségi törekvés, nemzetiségi politika, mintsem csak a magyarországi 13 nemzetiségre gondolnánk. Köszönöm szépen mindannyiuknak a figyelmet. Kérem szépen a beszámolóhoz az észrevételeiket, és annak majd későbbi elfogadását. Köszönöm, elnök úr, a lehetőséget. *(Taps a kormánypárti padosorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Vas Imre képviselő úrnak, az Igazságügyi bizottság előadójának, a határozati javaslat előterjesztőjének, ugyancsak 30 perces időkeretben.

DR. VAS IMRE, az Igazságügyi bizottság előadója, a napirendi pont előadója: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Az Igazságügyi bizottság azt a határozati javaslatot terjeszti az Országgyűlés elé, hogy a Magyarország területén élő nemzetiségek helyzetéről a 2013. február és 2015. február közötti időszakról szóló beszámolót fogadja el.

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény alapján a kormány benyújtotta az Országgyűlésnek a nemzetiségek helyzetéről szóló kétéves beszámolót. Az Igazságügyi bizottság - mint feladat- és hatásköre szerint a nemzetiségi ügyek tekintetében is illetékes bizottság - a beszámolót a 2015. november 9-i ülésén megtárgyalta, és megállapította, hogy azt a jogszabályoknak megfelelő tartalommal és formában nyújtotta be a kormány nevében az emberi erőforrások minisztere, és tájékoztatta az Országgyűlést a nemzetiségek helyzetéről, ezért az Igazságügyi bizottság támogatta a beszámoló elfogadását.

A bizottság álláspontja szerint a beszámoló részletes információkat és adatokat közvetít az Országgyűlés számára az elmúlt két év nemzetiségpolitikai folyamatairól, a nemzetiségi oktatásban, kultúrában és médiában történekről, valamint a nemzetiségi önkormányzatokban zajló folyamatokról. A bizottság üdvözlö, hogy a 2014. évi parlamenti választásokat követően mind a 13 nemzetiségi közösséget nemzetiségi szószóló képviseli az Országgyűlésben, így rajtuk keresztül valamennyi nemzetiség hivatalosan is részt vesz az Országgyűlés munkájában. Mindezek alapján az Igazságügyi bizottság a B/6626. számú beszámolót elfogadásra javasolja az Országgyűlésnek. Köszö-

nöm, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypárti padosorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm, Vas Imre képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Most a nemzetiségeket képviselő bizottság által felkért nemzetiségi szószólók felszólalása következik összesen 15 perces időkeretben. Elsőként megadom a szót Ritter Imre német nemzetiségi szószólónak, aki anyanyelvén ismerteti felszólalásának első mondatait, majd ezt magyarra fordítja. Ön a szó.

RITTER IMRE nemzetiségi szószóló: Tisztelettel köszöntöm elnök urat és a parlamentet. Lehet egy olyan kérésem, hogy kollégám, a bolgár szószóló kezdje a hozzászólásunkat?

ELNÖK: Lehet ilyen kérése. *(Ritter Imre: Köszönöm szépen.)* Megadom a szót Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószólónak, aki ugyancsak, remélem, anyanyelvén ismerteti felszólalásának első mondatait, majd magyarra fordítja azt.

VARGA SZIMEON nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Уважаеми господин Председател, Уважаеми Народно Събрание! Позволете ми да ви поздравя от името на Малцинствената комисия в Унгария и от моето име. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Államtitkár Úr! Engedjék meg, hogy a Magyarországi nemzetiségek bizottsága és a magam nevében köszöntsem önöket.

A nemzetiségek képviselete a nemzetiségekhez tartozó közösség megmaradásának alappillére. A kormány és a központi közigazgatás partnerként tekint a nemzetiségpolitikai kérdések megoldására, hiszen közvetlen parlamenti képviselete van már a 13 hazai nemzetiségnek, így részt tudunk vállalni az Országgyűlés munkájában, és a Magyarországi nemzetiségek bizottsága által szerepet kaptunk a törvényalkotási folyamatokban is.

Az előttünk fekvő beszámoló részletesen és alaposan felölel minden fontos kérdést, beleértve a még megoldásra váró feladatokat is. A beszámolóval kapcsolatosan három kérdéskörben szeretném megosztani a tapasztalatunkat, további észrevételeinket Ritter Imre német szószóló ismerteti. A beszámoló 7. pontjában foglalkozik a nemzetiségek anyanyelvű médiájával. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény szerint a központi médiaszolgáltatás célja többek között a nemzetiségek médiával szemben támasztott igényeinek kielégítése, kultúrájának bemutatása, a nemzetiségek anyanyelvének ápolása, a Magyarországon élő nemzetiségek kultúrájának bemutatása Európa és a világ számára. A Magyarországi nemzetiségek bizottsága számos alkalommal foglalkozott a nemzetiségi média kérdéskörrel. Határozati formában rögzítésre is kerül, hogy a nemzetiségi igények a jelenlegi televízióműsor-struktúrában nem vagy nem

elég hangsúlyosan kerülnek kielégítésre. A közmédia integrációja tekintetében csak részben valósult meg az a régi álmunk, amely azt hivatott képviselni, hogy a lehető legnagyobb, de legfőképpen egy új közönséget elérjünk a nemzetiségi életet bemutató tájékoztatások és aktuális hírek területén. A nemzetiségek részéről jelentkező jogos igények szélesebb körűek, mint a beszámolót felölelő időszakban voltak, de ez a szélesebb igény a jelen időre is elmondható.

Sajnálattal tapasztaltuk, a nemzetiségi műsorokban dolgozó személyek is leépítésre kerültek, holott elengedhetetlennek tartjuk, hogy a szerkesztőségi munkatársak anyanyelvi kötődéssel rendelkezzenek. A nemzetiségek bizottsága előtt több esetben is hangot adtak az országos önkormányzatok elnökei vagy éppen a nemzetiségi szószólók a műsoridő-változás miatti nemtetszésüknek. A sugárzási időpontok változása miatti kritikái észrevételeket a szószólók megosztották az MTVA vezérigazgatójával, illetve a nemzetiségi, külhoni és kiemelt projektek főszerkesztőségének vezetőjével. Ezen a területen szükséges a jövőben a hatékony együttműködés javításán dolgozni. Direkt kommunikációs csatornák szükségesek, amelyeken keresztül a nemzetiségi önkormányzat a média felé információt tud nyújtani. Ezáltal lesz megvalósítható a naprakész tájékoztatás, amely nemcsak a nemzetiségeknek fontos. Célunk, hogy a többségi társadalom is naprakész információval rendelkezzen az életünkről, de a médiának is nagyobb nyilvánosságot lenne szükséges biztosítani a nemzetiségek számára.

A gyártási folyamatok kiszervezése végett fontos kérdés még, hogy az archív anyagok katalogizálása és megőrzése mikor, és milyen módon valósul meg. A közszolgálati tv-ben bemutatott nemzetiségi, általában magazin jellegű műsorok hangsúlya nemcsak az anyanyelv ápolásán nyugszik. Ugyanakkor elengedhetetlennek tartjuk, hogy az életünket érintő híreket - nemzeti ünnepek, egyházi ünnepek, népi szokások, rendezvények - a többségi társadalom is megismerje azon a napon, amikor az éppen aktuális. Jó szívvel emlékezünk vissza a 2015. év májusában megrendezett nemzetiségi napról a közmédiában, ahol ténylegesen egy napig a nemzetiségeket bemutató műsorokat láthatta az ország lakossága. Jó lenne, ha ez a hagyomány folytatódna. Sarkalatos pontként jelentkezett a beszámoló megvitatása során a civil szervezetek támogatási rendszerének lassúsága. Az általános tapasztalat az volt, hogy a beszámolót taglaló időszakban a pályázatok során a finanszírozás jelentős határidőcsúszással történt meg. Természetesen tudjuk, hogy az EMET-nek be kell tartania a törvényi előírásokat és a civil jóváhagyásokat fel kell terjeszteni.

(11.30)

Azt viszont nehezen élték meg a civil szervezetek, hogy a finanszírozás adott esetben akár fél év késede-

lemmel történt meg. A civil szervezeteink életében a működést és a tervezést is lehetetlenné teszi a kiszámíthatatlan folyósítás és az ezzel kapcsolatos információhiány. Ezen a területen sürgetjük, hogy sokkal gördülékenyebben és határidőre valósuljon meg a jövőben az elnyert pályázatok finanszírozása.

A beszámoló harmadik része taglalja a további nemzetiségpolitikai feladatokat, azok irányát és a megvalósulási törekvéseiket. Kiegészítésként a további feladatok közé építeném az országos önkormányzat működésének áttekintését, a 2015. évben lefolytatott ÁSZ-ellenőrzések és megállapítások tükrében. Érdemesnek tartanám pontosan behatárolni, hogy egy hatósági feladattal és jogkörrel nem rendelkező nemzetiségi önkormányzat törvényes működéséhez mely szabályzatok elkészítése és aktualizálása szükséges. A nemzetiségi önkormányzatok a feladataikat nem egy kiterjedt apparátussal látják el, mint adott esetben a települési önkormányzatok, ahol a 150-200 főt számláló apparátus beszámoltatása és ellenőrzése, nyomon követése szükséges. Ennek értelmében célszerűnek tartanánk a kötelezően előírt szabályzatok felülvizsgálatát is elvégezni a jövőben, hiszen a feladatellátás tekintetében a hatósági feladatok súlya igencsak eltérő a települési és nemzetiségi önkormányzatok összehasonlításában.

Tisztelt Országgyűlés! Összességében köszönettel vettük a kormány beszámolóját, melynek részletes és tartalmas kidolgozásáért ezúton is köszönetet mondok, és javasoljuk az elfogadását. Благодаря за вашето внимание. Köszönöm a figyelmüket. (Taps.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. És akkor most adom meg a szót Ritter Imre német nemzetiségi szószólónak. Öné a szó.

RITTER IMRE nemzetiségi szószóló: Sehr geehrter Herr Vorsitzender, sehr geehrtes Parlament! Erlauben Sie mir bitte, dass ich es kurz kläre: den 15 Minuten-Zeitrahmen des Ausschusses haben wir nicht deswegen aufgeteilt, damit ich nachdem vor mir sprechenden bulgarischen Parlamentssprecher meine Gegenmeinung erörtere; ganz im Gegenteil: ich bin mit seiner Aussage einverstanden, ich kann ihn diesbezüglich nur unterstützen und ich möchte ihn nur mit einigen Fragen der Nationalitäten ergänzen.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Engedjék meg, hogy gyorsan tisztázzam: a bizottságunk rendelkezésére álló 15 percet nem azért osztottuk meg, hogy az előttem felszólaló bolgár szószóló hozzászólását követően kisebbségi vagy ellenvéleményt fejtsék ki; ellenkezőleg: az általa elmondottakkal teljes mértékben egyetérték, azokat megerősítem, és további nemzetiségi vonatkozásokkal szeretném kiegészíteni.

Ha egy mondatot mégis lehetne a korábbiakban elhangzottakra szólni, és ez lesz a hozzászólásom egyetlen negatív mondata, az, hogy ha valóban volt

olyan terület az elmúlt másfél évben, ahol nem tudunk előrelépést elérni, sőt romlott a helyzetünk, az az MTVA. De én ezen a területen is bizakodó vagyok, hiszen volt egy vezérigazgató-váltás, és azt gondolom, hogy ha az ember lefelé megy, előbb-utóbb elindul fölfelé.

Nemzetiség, kisebbség: a két szó között nemcsak stilisztikai-nyelvi különbség van, hanem egy nagyon jelentős tartalmi különbség is. Ránk elsődlegesen nem az a jellemző, hogy kisebbségben vagyunk, kevesen vagyunk, mások vagyunk, hanem az, hogy egy vagy több nemzetiséghez tartozunk, és ez rendkívül fontos. Ennek a megértése az alapja annak, hogy a nemzetiségekkel kapcsolatban egy lojális, beleérző, tisztességes politizálást lehessen kialakítani. Én az elmúlt időszakban a parlamenti hozzászólásaim többségét vagy jelentős részét azzal kezdtem - 2013-as költségvetési törvény, 2014-es, az ezekre vonatkozó beszámoló és a többi -, hogy szerencsés helyzetben vagyok, mert mindenféle megkötöttség, befolyásoltság nélkül, teljesen őszintén tudom elmondani a véleményemet, mert ezen törvények előkészítéséhez, elfogadásához, végrehajtásához az itt, Magyarországon élő nemzetiségeknek jószerivel nem sok köze volt.

Most ugyanakkor rendkívül jó érzéssel olvastam ezt a beszámolót, hiszen ez az első olyan, parlament elé kerülő anyag, amely a parlamenti szószerzői mandátumnak igazából csak egy fél évébe nyúlik bele, mégis alig volt olyan része, amelyet ha az ember olvasott, akkor abban ne érezte volna a korábbiakhoz viszonyított jelentős változást. Jelentős változás nemcsak abban történt, amit az államtitkár úr is elmondott, hogy milyen mértékben emelkedtek az országos nemzetiségi önkormányzatok, az általuk fenntartott intézmények, a helyi nemzetiségi önkormányzatok támogatásai, a pályázati keretek a nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott nemzetiségi intézmények átvételében, hanem mert ezek a változások olyan mértékűek és olyan irányúak, olyan léptékűek voltak - 6-8-10-15 évi változatlanosság után, ami majdnem fél emberöltőt ölel át -, amelyek méltán felrázták, és új jövőképet, lehetőséget biztosítottak a Magyarországon élő nemzetiségeknek.

És itt szeretném kihangsúlyozni azt, hogy nem a parlamenti szószerzők személye ebben a lényeg, hanem a parlamenti mandátum, a parlamenti bizottság, a parlamenti munka lehetősége, a rendszerszerű változás. Az, hogy ez a másfél év lehetővé tette, hogy - egészen bizonyos vagyok benne - itt a magyar parlamentben többet beszélünk, beszéltek a Magyarországon élő nemzetiségekről, mint a megelőző 20 évben. Az, hogy ennek keretében a magyar politika, a magyar többségi társadalom is lényegesen több tájékoztatást, információt kapott a Magyarországon élő nemzetiségekről, megismerte a helyzetüket, a lehetőségeiket, a problémáikat, az eredményeiket és kialakulhatott egy olyan intenzív, előrevivő tárgyalás, törvényhozás, amely valóban érdemben javított a magyarországi nemzetiségek helyzetén.

Ha lehet azt mondani, akkor a kisebbségből a 2011-es nemzetiségi törvény bevezetésével átkerültünk nemzetiségibe, és az elmúlt másfél év minden esélyt megad arra, hogy a nemzetiségiből többségi vélemény alakulhasson ki a magyar társadalomban, mint ahogy az elmúlt időszaknak a nemzetiségi bizottság által kezdeményezett törvénymódosításait is, ha lehet azt mondani, egyhangúlag, egyértelmű többséggel fogadta el a magyar parlament.

Ezért én minden meglévő probléma és további feladat ellenére is szeretnék egyértelmű köszönetet mondani a magyar parlamentnek, minden frakciónak, ellenzéki frakcióknak, döntéshozó kormányfrakcióknak, a független politikusoknak. Szeretnék köszönetet mondani a szakminisztériumnak, Balog miniszter úrnak, Soltész államtitkár úrnak. El lehet mondani, hogy igen, voltak komoly tárgyalásaink. Néha kicsit türelmetlenek voltunk, de mindig tovább tudtuk vinni az ügyünket. És ha talán nem is szokásos, azt gondolom, két évben egyszer meg lehet említeni Deák Imre, Fülöp Attila helyettes államtitkár urakat, Paulik Antal főosztályvezetőt és Tirsti Richárd osztályvezetőt, mert minden eszközzel és lehetőséggel elhivatottan segítenek - azt hiszem, ez mindenképpen kijár.

Végül és zárásul, mert a jövőre nézve azért mindenképp munka jön, szeretném kiemelni, hogy a beszámoló rendkívül jól tartalmazza azokat a feladatokat is, amelyek a továbbiakban ránk várnak, akár a nemzetiségi köznevelés színvonalának emelése, akár a nemzetiségi törvény módosítása kapcsán.

És még egy lényeges dolog, amely az országgyűlési törvény módosításánál, azt gondolom, egy komoly alapot jelenthet: nekünk nagy nehézséget okozott az, hogy három törvényen kívül gyakorlatilag minden más előterjesztésnél külön kell kezdeményeznünk a nemzetiségi napirenddé nyilvánítást. Ez a kormányanyag 80 darab törvényt sorol a nemzetiségi ügyhöz kapcsolódó jogszabályok listájához, csak az elmúlt két évből, 2013-2014-ből, és még 160-at, amelyek különböző kormányrendeletek. Azt gondolom, ez lehet az alap ahhoz, hogy az országgyűlési törvény módosítását ezen a területen megkezdjük.

Én még egyszer köszönöm az egész parlamentnek, az illetékes minisztériumoknak a segítségét, és zárszóként aláhúznám, amit Soltész Miklós államtitkár úr mondott, hogy a magyarországi nemzetiségek részére biztosított valós jogok a legnagyobb előnyt Magyarországnak és a határon túli magyarságnak fogják hozni. Én örülök, hogy ezt a magyar parlament az elmúlt másfél évben megértette, és ez jelentősen irányítja a cselekedeteit. Köszönöm szépen. Danke für Ihre Aufmerksamkeiten. (Taps.)

(11.40)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Országgyűlés! Most a képviselői felszólalások következnek. Ezek első körében a vezérszónoki felszólalásokra

kerül sor. Elsőként megadom a szót Salacz László képviselő úrnak, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. SALACZ LÁSZLÓ, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! A magyarországi nemzetiségek helyzetéről szóló beszámoló megvitatásakor azt a kérdést kell feltennünk, hogy jól van-e berendezve az ország. Egy ilyen, a társadalom egészét érintő, átfogó kérdésre adandó válaszhoz először az Alaptörvény elvárásai felé kell fordulnunk.

Az Alaptörvény a velünk élő nemzetiségekről már a preambulumban is megemlékezik, továbbá a 29. cikkben. A Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők. Minden, valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van az önazonossága szabad vállalásához és megőrzéséhez. A Magyarországon élő nemzetiségeknek joguk van az anyanyelvhasználathoz, a saját nyelven való egyéni és közösségi névhasználathoz, saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz. Meggyőződésem, hogy az Alaptörvény elveinek megvalósulását az elmúlt évek igazolták. Magyarország a nemzetiségek valódi hazája, és támogatója megmaradásuknak. Ezt mutatja, hogy megnőtt a nemzetiségi hovatartozás vállalásának a bátorsága is, mivel a 2001. évi népszámlálási adatokhoz képest ma közel 50 százalékkal többen vallják magukat valamely nemzetiséghez tartozó állampolgárnak. Ezzel összefüggésben azt az értelmezési keretet javaslom rögzíteni, hogy az állam támogatási hajlandóságán túl ma Magyarországon senki nem érzi úgy, hogy nemzetiségének megvállalásából bármiféle hátránya származhatna. Ennek a ténynek a leglényegesebb politikai tartalma, hogy a magyarországi nemzetiségek szabadon, megbecsülésben és félelem nélkül élhetnek a közös hazánkban. A nemzetiségeket érintő jogszabályok szabaddá teszik az önszerveződést, a névhasználatot, a képviselői lehetőségeket, egyszóval mindazt, amivel úgy lehet szabadon élni, mint ahogy az Európa minden rendezett társadalmában elfogadott.

A nemzetiségi hovatartozás egy önkéntes vállalás, ezt a döntést nincs oka senkinek vitatni, és az ettől való tartózkodást sem szabad kárhóztatni. Az mindenképpen becsültnivaló, ha valaki vállalja a múltjából eredő sorsközösséget, igyekszik ősei értékeit megőrizni, azt továbbvinni. A megmaradás igyekezete az egyik legnagyobb önazonosságot kereső választás, és ehhez a mai politikai és társadalmi helyzet minden feltételt biztosít. A polgári kormány is egy értékőrző, a hagyományok tiszteletére épülő közpolitikát folytat, ezért a nemzetiségi lét vállalása egybeesik a mi hagyományőrző törekvéseinkkel.

A magyarországi nemzetiségek számos támogatásban részesülnek életük minden területén, amit a beszámoló közel 200 oldalon taglal, de a színvonalas és igényes élet nem elsősorban pénzkérdés vagy a támogatások kérdése. A jó állampolgári közérzethez

mindenekelőtt a békés élet szükséges, a jó minőségű közélet és magánélet lehetősége, amelyben az anyagi javakat ki-ki tudása és tehetsége szerint meg tudja szerezni. Ez akkor teljesül, ha az állam a nemzetiségi hovatartozás miatt nem állít korlátokat, és a társadalom sem nehezíti azt el. A mai magyar államra a nemzetiségeknek nem lehet okuk panaszra.

A polgári kormány jelenlegi parlamenti időszakában az őshonos nemzeti kisebbségek számára megnyílt a lehetőség a nemzetiségi ügyeket érintő parlamenti döntéshozatalban való részvételre. Ők az Országgyűlésben a nemzetiségi szószólók. Erre a jogintézményre Hartyányi Jaroslava ukrán nemzetiségi szószóló is azt mondta a bizottsági vita során, hogy Magyarországnak lehet büszkélkedni ezzel a jogalkotással.

A Magyarországi nemzetiségek bizottsága 39 ülést tartott, 74 órányi időtartamban; 21, a nemzetiségek érdekeit, jogait érintő napirendi pontként meghatározott önálló indítványt tárgyalt meg. Négy törvényjavaslatot nyújtott be, melyekből az Országgyűlés három már el is fogadott. A bizottságnak három albizottsága és három munkacsoportja van. Ugyanakkor a nemzetiségek képviselői közvetítői szerepet is betöltenek az anyaországukkal való kapcsolattartás során. Az adatok azt mutatják, hogy a nemzetiségi szószólók rendszeres résztvevői az anyaországokkal való kétoldalú kapcsolatok ápolásának. Azt is meg kell említeni, hogy a magyarországi nemzetiségek jó partnerei az államnak az érdekvédelem, a kulturális és oktatási programok megvalósítása vagy a jogvédelem fejlesztése terén. Minden részletkérdés, vitatott intézkedés és jogos kifogás mellett is el kell ismernünk, hogy az Alaptörvény célkitűzései helytállóak, azok megvalósulása rendezett keretek között halad.

A beszámolót a Magyarországi nemzetiségek bizottsága egyhangú szavazatával elfogadta. Idézném Ritter Imre német nemzetiségi szószólót, aki a beszámoló megvitatása kapcsán kijelentette, hogy a beszámolóban megtalálható a nemzetiségek akarata, van lehetőség beleszólni saját életükbe.

Tisztelt Képviselőtársak! Nemcsak arra biztatom mindannyiunkat, hogy ezt a beszámolót fogadjuk el, hanem arra is, hogy tegyük meg a lehető legtöbbet azért, hogy a nemzetiségek társadalmi jóléte tartós és megkérdőjelezhetetlen maradjon hazánkban. Köszönöm a megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypártok és a szószólók soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Salacz képviselő úr. Most Megadom a szót Teleki László képviselő úrnak, az MSZP képviselőcsoportja vezérszónokának. Öné a szó, képviselő úr.

TELEKI LÁSZLÓ, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Szószóló Hölgyek és Urak! Tisztelt Parlament! Tisztelt Államtitkár Úr! A mostani beszámoló tisztán

és világosan tartalmazza, hogy a 13 nemzeti kisebbség hogy él Magyarországon, milyen lehetőségeket kaptak, és milyen lehetőséget kívánnak adni.

A tartalmas beszámolóban látható a hiányosság, és látható az eredményesség is, és azt gondolom, mind a kettőről fontos beszélni akkor, amikor a 13 magyarországi kisebbségről, nemzetiségről beszélünk.

Amikor a hiányosságokról beszélek, és ezzel kezdeném talán, akkor azt lehet látni, hogy nagyon sokszor lehet azt látni és érzékelni a beszámolóban, ebben a tartalmas és elég bő beszámolóban, hogy ha sorrendjében vesszük, akkor a választójogi rendszer lehetőségének a biztosítása számomra is nagyon fontos, és azt gondolom, hogy a Magyar Szocialista Párt is fontosnak tartja, hogy ez megtörtént. Igazán a hiányosságot ott érezzük, hogy 2011-ben a KSH népszámlálásához kötötték a választójogi rendszert, és elég volt a népszámlálás mint egyébként a választójogi törvény elfogadása. A törvényben meghatározták a létszámot, hogy hány fő esetén lehet kisebbségi, nemzetiségi önkormányzatot egy adott településen létrehozni, és ez azért jelentett problémát, mert több nemzetiségnél nem jelentkeztek annyian a népszámlálásnál, amennyien kellett volna, hogy a törvény feltételeinek megfeleljenek.

Tehát azt gondolom, hogy a törvénynek mindenképpen akkor kellett volna már a lehetőséget biztosítani és megmutatni azt, hogy hány főtől lehet kezdeményezni a választójogban a nemzetiségi önkormányzatok kezdeményezését, tehát ezt mindenképpen hiányosságnak tartom. Pótlólag megpróbálta egyébként a kormány kezelni ezt a kérdést, mert azt mondta, hogy nem 30, hanem 25 főben limitálja a létszámot egy-egy településen.

(11.50)

De így is vannak olyan települések, ahol nem tudott létrejönni nemzetiségi önkormányzat, és elsősorban ez a roma közösséget érintette. Ebből adódóan tehát a választójogi törvény és a népszámlálás semmiképpen nem voltak szinkronban, mert ha szinkronban lettek volna, akkor lehetne azt mondani, hogy teljesen rendben van.

Azért tartom viszont jónak ennél a résznél kiemelni a jó dolgokat is, mert a nemzetiségi szószólók lehetőségét biztosítja a törvény abban az esetben, ha a mandátumuk egyébként más oldalról nincs megjelenítve. Ebben az esetben mind a 13 nemzetiség, amely nem tudta elérni azt a küszöböt, hogy parlamenti képviselői mandátumot szerezzen, most itt ülhet a parlament patkójában és szószólóként tevékenykedhet, ami nagyon fontos dolog, mert egy olyan szintre tudta emelni a nemzetiségi szószólók szintjét, amelyet a hazai nemzetiségek már mindenképpen megérdemelték. Én nagyon hiányolom, hogy nincs itt mindenki - bizonyára fontos dolguk van -, de legjobban Farkas Félixet hiányolom, mert fontos lenne, hogy a roma népesség képviselője jelen le-

gyen, ha már ilyen nagy lehetőséget kapott, hogy szószólóként itt a parlamentben képviselje a hazai romatársadalmat. Ebből adódóan én azt gondolom, hogy van pozitív oldala is ennek a választójogi törvénynek.

De tovább mennék a választójogi törvénynél: a helyi, a területi és az országos önkormányzati rendszerről néhány mondatot hadd mondjak! Teljesen rendben van, hogy ezek az önkormányzati szintek létrejöhetnek, habár ma sem látom a területi szintnek, tehát a megyei szint létjogosultságát, mert a megyei önkormányzatok többnyire nem tudják kezelni ezt a törvényt, és nem tudják hova rakni a nemzetiségi önkormányzatokat, és nem csak a romákról van szó, hanem a másik 12 nemzetiségről is. Ebből adódóan én azt gondolom, hogy mindenképpen törvényben vagy rendeletben kellene kezelni, hogy hogy is lehetne jobban együttműködniük a megyei szintű, területi szintű nemzetiségi önkormányzatoknak és a megyei önkormányzatnak. Azt gondolom, ezt a kérdést mindenképpen rendezni kell, különben nem fog olyan tevékenységet eredményezni a nemzetiségi megyei munkája, amely mindenképpen hasznot hozna a magyar társadalomnak. Ezért nagyon fontos ezt a kérdést kezelni.

A helyi szintű nemzetiségi kérdése, azt gondolom, majdnem megoldott, mert együtt tudnak működni a települési önkormányzatokkal, sokkal szabályozottabb, régebbre visszanyúlnak ezek az együttműködési megállapodások, tehát van történelme már ennek az együttműködésnek. Itt azt kell megjegyezni, hogy magáról a források oldaláról, a működési költségvetési forrás oldaláról jelent problémát a helyi nemzetiségi önkormányzatnak, hogy miből tudnak működni. Most 200-300 ezer forint közötti összegből tudnak egy éven keresztül működési támogatásban részesülni ezek az önkormányzatok, ami azt jelenti, hogy egy évben közel 300 ezer forintból lehetetlen működést biztosítani. Tudom, mellette ott van a feladatalapú támogatás, amit nagyon sokszor mondanak, viszont a feladatalapú támogatás tekintetében még mindig átláthatatlan a finanszírozás, hogy hogy lehet megkapnia egy-egy települési nemzetiségi önkormányzatnak. Ezt a kérdést mindenképpen kezelni kell.

Tehát itt az fontos, hogy helyi szinten a nemzetiségi önkormányzatok és a települési önkormányzatok működése több helyen rendezett, és láthatóan jól működik együtt a két intézmény. A másik oldalról viszont a finanszírozás nincs rendben, és ez elég sok problémát jelent, azt gondolom.

Az országos önkormányzat egy másik szelete az életünknek. Itt látható az a szám, amit egyébként nagyon sokszor mondanak, hogy milyen nagy pénzügyi támogatásban részesülnek a nemzetiségi. Elsősorban az országos önkormányzatok kaptak nagyobb támogatást az államtól, a kormánytól, ami nem is probléma, tehát én azt gondolom, teljesen rendben van, hogy kapták ezt a finanszírozást, vi-

szont a finanszírozás elköltését sok esetben nem lehet nyomon követni, és itt elsősorban az Országos Roma Önkormányzatra gondolok. Többször elmondtam az Igazságügyi bizottság ülésén is - ahogy tárgyaltuk már ezt a napirendi pontot -, hogy nem lehet úgy pénzt pazarolni ma Magyarországon, hogy ne lehessen nyomon követni akár az ÁSZ-nak, akár pedig a kormány különböző szerveinek, hogy hogy van az elkölteve, mennyire hasznosult az a forrás, amit a köz ügyére, a romaügyekre akartak fordítani. Azt láthatjuk, hogy pénzpazarlás történt magas fokon.

Nem mennék bele a számokba, mert azt gondolom, nem szeretnék most számháborúba belemenni; egyetlenegy biztos: Farkas Flórián pénzköltése hagy némi kívánnivalót maga után, mert azt látom és azt érzékelem, hogy nemcsak a Magyar Szocialista Párton belül, de minden parlamenti frakcióban és a parlamenten kívül is a közvélekedés az, hogy nem lehet megengedni azt, hogy Farkas Flórián ne szólaljon meg azokban a vádokban, amelyek őt érintették, mert ha ebben a beszámolóban a szakpolitikát érintő kérdésekben vagy éppen az önkormányzatokat érintő kérdésben olyan vád éri Farkas Flóriánt, ami érte, akkor azt gondolom, meg kell szólalnia, mert egyébként minden irányba rossz fényt vet a romatársadalomra és magára a Fidesz-frakcióra és a kormányra is, mert nem a romák választották meg a Fidesz-frakcióba, hanem a Fidesz választotta meg. Ezért azt gondolom, hogy a Fidesznek is van felelőssége, és a kormánynak is, hogy ebben a kérdésben hova akar eljutni.

Tehát én azt gondolom, a választójogi törvény mindegyik oldala rendben van, az országos önkormányzatok forrása - a romákon kívül -, azt mondjuk, hogy teljesen átlátható és transzparens, és ez nagyon fontos. A roma önkormányzattal kapcsolatban pedig további vizsgálatokat kívánunk, hogy tegyenek az illetékes szervek, hogy tisztán és világosan lássa a társadalom, hogy mire vannak költve azok a források, amelyek kapcsán a beszámolóban valóban tisztán és világosan lehet látni, hogy emelkedéseket jelentettek, és azt gondolom, hogy a többi nemzetiségi önkormányzat nevében is meg kell köszönnünk azt, hogy a kormány ennyire figyelt erre a kérdésre.

A szakpolitikákra rátérve, néhány kérdés. Több oldalon is taglalja a beszámoló az oktatási helyzetet, a közoktatási intézmények átvételét, hogy különböző országos önkormányzatok átvettek ilyeneket. Itt is szeretném megjegyezni, hogy az Országos Roma Önkormányzatnál nincsenek tisztázva azok, hogy hogy is van az oktatási intézményekben a működés. Tehát azt gondolom, itt megint nem járt jól a magyarországi romatársadalom, mert azt lehet látni, hogy az intézményátvétel valóban megtörtént, viszont a pénzügyi felhasználás, illetve a létszámok nincsenek szinkronban, különböző jelzések és jelentések alapján. Ebből adódóan tehát azt kérném, hogy az oktatásra és a vizsgálatokra mindenképpen hangsúlyt kellene fektetni, ha az intézményeket átadjuk

főleg a roma nemzetiségi önkormányzatnak, akkor az valóban legyen feddhetetlen, és legyen átlátható, hogy hogy költik ott a forrást, és hány diák van.

Az oktatásban nagyon sok hiányosságot tapasztalok jómagam általánosságban. Azt gondolom, hogy a romáknál - a többi nemzetiség esetében nem mernék annyira nyilatkozni - mindenképpen látszik az, hogy a hátrányos helyzetből nagyon nehezen tudnak eljutni főiskolai-egyetemi szintekre, mert az általános iskola elvégzése után még-még valahogy szakmát tudnak szerezni vagy középiskolai rendszerbe el tudnak jutni, de az a támogatási rendszer, amely a szülői hiányosságokat, illetve a források hiányát jelenti, nem kompenzálja kellő mértékben az állam, és nem adja meg az esélyét a szegényeknek - még egyszer hangsúlyozom, a szegényeknek - és azon belül a romáknak, hogy a továbbtanulás lehetőségét biztosítani tudják.

Ezért tehát én azt gondolom, az oktatásban nagyon fontos lenne újra átgondolni, hogy az ösztöndíjrendszerek hogy tudnak eljutni célzottan a roma közösséghez, mert ma nem látható az, hogy hány roma általános iskolás diák fejezi be az általános iskolát, nem lehet tudni, hogy hány fiatal szerzi meg az érettségit, és nem tudjuk azt, hogy főiskolán vagy egyetemen mennyien végeznek. Ebből adódóan én nagyon fontosnak tartanám, hogy egy olyan független intézmény álljon fel, amely nyomon követheti, hogy Magyarországon, még egyszer mondom, a romák esetében mennyien tudnak eljutni az állami ösztöndíjrendszerrel a felsőfokú végzettség megszerzéséig.

Ez azért lenne jó, mert egyrészt a romák oldaláról is megjelenne még nagyobb létszámban az értelmiségi réteg, a másik oldalról pedig a nem romák, akik nagyon sokszor követelik - és jogosan követelik -, hogy mire költötték el a pénzt a nemzetiségiéik, be lehetne bizonyítani fehéren feketén, hogy hány fő kapott abból a támogatásból ösztöndíjra forrást, amely elősegítette az ő tanulási lehetőségét. Tehát a társadalom megnyugtatása és a magyar közösség rendszerének is a jobb átláthatósága biztosított lenne.

Ezért tehát fontosnak tartanám azt is, hogy ebben a kérdésben valami történjen, egy olyan, még egyszer mondom, független alapítvány, amilyen egyébként volt a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány - amely 2010-ben megszüntetésre került -; azt gondolom, hogy hasonló közalapítványt el tudnék képzelni, amely több oldalról jelenítene meg kurátorokat, és a függetlenségét így lehetne biztosítani.

(12.00)

Itt is el kell mondanom egy pozitív dolgot, mert azt gondolom, nagyon fontos, hogy hároméves kortól kötelezővé vált az óvodai ellátás. Azt gondolom, ez mindenképpen ennek a kormánynak egy pozitív lépése volt, mert azt lehet látni, hogy a szegényeknél és a halmozottan hátrányos helyzetűeknél, a romák-

nál ez mindenképpen egy olyan kézfogó fog lenni, amivel tovább tud tanulni az illető gyerek, tehát megalapozza a jövőjét az oktatásban, és ez mindenképpen nagyon fontos. A másik, az étkezés is itt biztosított számukra, ezért nagyon fontosnak tartom, hogy az óvodai ellátást hároméves kortól kötelezővé tették, és ezt mindenképpen üdvözölni lehet.

A foglalkoztatás kérdéséről: elmondtam már a bizottsági ülésen is, most is el szeretném mondani, hogy nagyon fontos és pozitív dolog a közfoglalkoztatás, ami lehetőséget biztosít arra, hogy nagyon sok roma származású - főleg kisebb falvakban, de egyébként városokban is - egyetlenegy megélhetési forráshoz tudjon jutni, viszont azt is mellette hozzáteszem és hozzá szeretném tenni, hogy ez nem jelent kitörési pontot a magyarországi romák számára. Kitörési pont akkor lenne, ha átjárhatóvá tennék a közfoglalkoztatást, ami azt jelenti, hogy akár a felnőtt-szakképzés irányába való elmozdulást, akár pedig a piacképes foglalkoztatások bevezetését, elindítását tudnánk ebbe az irányba megtenni. Ezt a kettőt még nem látom, hogy a piacképes szakképzés a felnőtteknek meglenne.

Tudjuk azt, hogy Türr István nagyon sok mindennel foglalkozik, foglalkozik a szakképzéssel is, és ez elég jól prezentálja a roma lakosságot is, viszont a hatása, az eredményessége nem mutat vissza, ami azt jelenti, hogy itt még mindig nagyon sokat kell javítanunk, nem beszélve a vállalkozói szféráról, ahova nagyon kevés roma származású tud bejutni. Ebből adódóan, azt gondolom, a foglalkoztatás területén is nagyon nagy lemaradásban van a roma közösség, mert egy kormányzatnak nem lehet csak a közfoglalkoztatásra hagyatkoznia, hanem meg kell adni a több lábbon élés lehetőségét, és azt gondolom, a következő időszakban ezt elvárja a magyarországi romák többsége legalábbis.

A lakhatás kérdésében azt hiányolom a beszámolómból, hogy az a tendencia, ami elindult a telepek felszámolása tekintetében, megtorpant. A költségvetésben sem lehet látni a sorokat, holott tudjuk azt, hogy a közel 600-700 ezer főnyi roma lakosságból mintegy 120-150 ezer roma lakos él még mindig a roma-, cigánytelepeken, és ezeknek a helyzete mélyszegénységet jelent. Ez azt jelenti, hogy nincs ez a kép kezelve, tehát a lakhatási kérdés, a foglalkoztatási kérdés és az oktatási kérdés komplexen nincsen kezelve, ezért itt lehet a legnagyobb hiányosságot tapasztalni, főleg Észak-Magyarország, Kelet-Magyarország térségében *(Az elnök csengetéssel jelzi az időkeret leteltét.)*, és mindenképpen nagyon fontosnak tartanám, hogy ebben változás legyen. Nagyon szépen köszönöm a figyelmüket, és köszönöm szépen...

ELNÖK: Bocsánat, bocsánatot kérek! 30 perces az időkerete, szívesen hallgatjuk.

TELEKI LÁSZLÓ, az MSZP-képviselőcsoportja részéről: Azért csodálkoztam. Köszönöm szépen,

akkor még néhány kérdést. Jól tudtam, hogy 30 perces az időkeretem. Tehát a foglalkoztatásnál ezekre a dolgokra mindenképpen figyelni kell.

Nagyon röviden a lakhatásba belementem, és a másik az egészségügyi helyzet. A magyarországi romák egészségügyi helyzete abszolút determináltan látható, mert nem foglalkozunk vele. A beszámoló is tartalmazza egyébként a prevencióra vonatkozó kérdéseket, viszont az egészségügy helyzetét csak úgy lehetne igazán kellőképpen orvosolni - ezt a szót szeretném használni -, ha a foglalkoztatás és a lakhatás kérdése is kezelve van, mert csak szűrésekkel nem tudjuk ezt a kérdést kezelni a roma lakosságnál. Tehát ezért én azt gondolom, nagyon fontos lenne az egészségügyi helyzetet ilyen szinten is kezelni.

A kultúráról is volt szó néhány gondolatban. Azt gondolom, mind a 13 nemzetiségnél lehet azt mondani, hogy a kultúrában előrehaladás történt a nyelvek használati jogának lehetőségével, mivel a nemzetiségi törvényt ezt lehetőségként adja és biztosítja. Egyre fokozatosabban megjelenik a nyelv használata a különböző közösségekben, mint egyébként lehetett itt a patkóban is hallani a szószólóktól, akik anyanyelven köszöntötték a jelenlévőket és a televíziónézőket. Nagyon fontos, hogy idáig eljutottunk, ez is pozitív abban a beszámolóban, amelyet olvashattunk, és fontos, hogy a kormány egy ilyen lehetőséget elindított, és a nyelvek használata Magyarországon már nem kérdés. Mégis azt mondom, a nyelveknél sokkal jobban oda kell majd figyelni a közeljövőben, az írott területen még mindig sokat kell javulnunk, ami azt jelenti, hogy a kötetek támogatása nincs szinkronban a nyelvhasználattal, a folyóiratok nincsenek szinkronban a nyelvhasználatával, és a folyóiratokkal egyből akkor a média területére is kívánok lépni. Itt előttem már elmondta a szószóló úr is, hogy a médiában bizony akkor kapjuk meg a lehetőséget a szereplésre, amikor nagyon kevesen tudják azt nézni, tehát a médián belüli időbeosztást teljesen át kell strukturálni, és azt gondolom, bővíteni is illene az időkeretet, amely most a nemzetiségek rendelkezésére áll.

Itt a romakérdésnél megint néhány gondolattal kitérnék, hogy egyetlenegy olyan nagyon nagy formátumú rádió volt, amelyet Rádió C-nek hívtak, és Magyarországon, sőt Közép-Kelet-Európában az egyik olyan rádió volt, amelyik roma nyelven is sugárzott, és ezt igen, valóban szintén magánpénzekből működtették, és mindegyik kormány támogatta a Rádió C működését. Viszont jelenleg megszűnt ez a Rádió C, és most nincs olyan intézmény, nincs olyan műsorszolgáltató, amely kimondottan roma nyelven, beásul és oláh cigány nyelven, mind a két nyelven tudott volna tudósítani, illetve magyar nyelven is természetesen. Tehát nagyon hiányoljuk, hogy ez a lehetőség megszűnt Magyarországon, mert azt gondolom, ez mindenképpen nagyon fontos volt a magyarországi romák életében.

Összefoglalva az elmondottakat, tehát a roma nemzetiségi önkormányzatok működésére szánt for-

rásokat, azt gondolom, át kell strukturálni mindenképpen, a pénzek ott vannak, csak nem mindegy, hogyan strukturálódnak helyi, területi, illetve országos szinten.

A civilekről néhány gondolatot hadd mondjak idekapcsolva! A civileknél pedig azt nem látom, hogy az a forrás, amit a Nemzeti Civil Alapprogram támogatásával biztosítottunk mindig - visszatérek én is a nyolc évhez -, ott közel 7 milliárd forintot fordítottunk a civilek támogatására, ma pedig 6 milliárd forint sincs teljes összegében. Tehát a civil szervezetek működésénél mindenképpen fontos lenne, hogy átgondolják, mert a nemzetiségi önkormányzatok és a civil szervezetek támogatása valahol össze kell hogy csengjen, és nem lehet az, hogy csak egyetlenegy civil szervezetet próbáljanak meg kiemelni, a Lungo Dromot, amelyik egyébként a Fidesz szövetségese, és szövetségesként pluszforrásokat is kap akár a médiára, pluszforrásokat kap székházvásárlásra Budapesten, míg a többi országos civil szervezet pedig a romarendszerben nem tud hozzáférni olyan támogatásokhoz, amelyek közel azokat a nagyságokat tartalmaznák, amelyeket a Lungo Drom, Farkas Flórián ebben az esetben kap. A támogatások felosztása tehát mindenképpen sokkal strukturáltabban kell hogy megtörténjen.

Itt hiányolom még, és az összefoglalóm egyik fontos része, beszéltük, hogy a közoktatásban az intézményeket átadják, viszont nincsenek kulturális intézményei a nemzetiségi közösségeknek. Elsősorban most szintén a romákról beszélek, mert hallunk itt különböző olyan nagy épületek megvásárlásáról, amit az Országos Roma Önkormányzatnál megtettek, viszont a kulturális intézményeink, oktatási központjainak, centrumaink nincsenek meg. Ahhoz, hogy a helyi közösségek, területi közösségek és országos közösségek igazán jól tudjanak együttműködni, higgyék el nekem, az az intézmények rendszerének kialakítása nélkül nem fog működni, ahol a közösségi erő tud megteremtődni, és akár a nyelvhasználat, akár az oktatásban való lehetőségek továbbfejlesztése és egyéb más olyan terület, ami fontos lenne. Ha csak azokról a szintekről próbáljuk meg elindítani azt, amit most látunk, akkor nem leszünk sikeresek, ebből adódóan azt gondolom, hogy az intézményrendszerek háttérének megteremtése nagyon fontos.

Még egyszer zárójelben, államtitkár úr, azt gondolom, nagyon fontos lenne a független alapítvány kérdését megtárgyalniuk. Azt gondolom, mi akkoriban Varga Józsefet, a Fidesz képviselőjét választottuk meg elnöknek, és nem bánjuk meg, mert azt gondoljuk, ha az ellenzék ott van figyelő szemmel, akkor biztos, hogy transzparens, átlátható lesz annak a működése. Ebből adódóan ez egy olyan független alapítvány, amely akár az oktatás, akár a foglalkoztatás vagy éppen egyéb más források elosztásában partner lehet. Köszönöm szépen, hogy ezeket a gondolatokat meghallgatták, és továbbra is azt kérem,

hogy a kisebbségi ügyeket hasonló módon támogassák, mint ahogy eddig tapasztaltuk, illetve a kért módosításokat pedig építsék be a következő időszakban a kisebbségek életébe. Köszönöm szépen a figyelmüket. *(Taps.)*

(12.10)

ELNÖK: Köszönöm, Teleki képviselő úr. Most megadom a szót Szávay István képviselő úrnak, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának. Öné a szó, képviselő úr.

SZÁVAY ISTVÁN, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Először is engedjék meg, hogy nagy tisztelettel üdvözljem a jelen lévő nemzetiségi szószólókat és azokat a nemzetiségi önkormányzati vezetőket, akik figyelemmel kísérik munkánkat. Nekünk, jobbikosoknak, akik már a 2010-es választási programunkban egyértelműen sikraszálltunk a magyarországi nemzetiségek parlamenti képviseletének biztosítása mellett, nagy öröm az, hogy önök most itt lehetnek, még akkor is, ha csak korlátozott jogokkal, szószólóként, de mégis komoly hatással lehetnek az itt folyó törvényalkotásra, és ezáltal hatékonyabban képviselhetik nemzeti közösségeik érdekét, hozzájárulva ahhoz, hogy azok otthonuknak érezzék Magyarországot.

A Jobbik Magyarországért Mozgalom mindig is államalkotó tényezőként tekintett a Magyarország határain belül élő nemzeti közösségekre, és őszintén elkötelezett egyéni és -szeretném hangsúlyozni - kollektív jogaik legmesszebb menő biztosítása mellett. Mi nemcsak azért valljuk, hogy Magyarországnak példaértékű nemzetiségpolitikát kell folytatnia, mert ez az egyik leghatékonyabb módja a külhoni magyarság érdekképviseletének is, hanem azért, mert hisszük, hogy az évszázadok óta velünk élő nemzeti közösségek alapvetően járulnak hozzá országunk gyarapításához, hazánk gazdagabbá, élhetőbbé és szerethetőbbé tételéhez.

És itt feltétlenül kell tennünk egy közbevetést is. Súlyos felelőtlenségre, a magyar, valamint az európai történelem teljes félreértésére és nem ismerésére vall, amikor egyes baloldali politikusok és médiamunkások, illetve korábbi befolyásuk elvesztésébe belenyugodni nem tudó liberális véleménydiktátorok párhuzamot vonnak a korábban hazánkba betelepült, többségében fehér, európai és keresztény kultúrkörből érkezett nemzetiségek, valamint a Magyarországot és az egész Európát fenyegető ázsiai és afrikai, döntően fekete és muszlim bevándorlók között. A muzulmán tömegek nyugat-európai integrációs csődje mellett éppen a hazai cigányok többi nemzetiségi közösséggel szemben 600 év alatt sem teljesen megvalósult beilleszkedése mutat rá erre a lényegi különbségre a legszemléletesebben. A migrációs válság kapcsán pedig szeretném felhívni a fi-

gyelmet egy olyan aspektusra is, amelyről nem igazán esett eddig szó, méghozzá arra, hogy a Magyarországra történő nagyszámú idegen bevándorlása esetén bizony könnyen a hazai nemzetiségek, köztük kiemelten a hazai cigányság ellen fordulhat a hazai közhangulat, ez pedig senkinek nem lehet érdeke vagy célja.

A 2010-es választási programunkban is - megjegyzem egyébként, egyedüli pártként - külön fejezetet szenteltünk a velünk élő nemzetiségi közösségeknek. A tavalyi, 2014-es programunkban pedig szintén egyedülként foglalkoztunk az őshonos nemzetiségekkel, hitet téve többek között amellet, hogy kormányra kerülve mindenben támogatni fogjuk őket egyéni és hangsúlyozom ismét, kollektív jogaik gyakorlásában. Segítjük anyanyelvi oktatásukat, hagyományaik, kultúrájuk ápolását, kedvezőbb műsorsávba tesszük a közszolgálati médiumok nemzetiségi műsorait, és határozottan fellépünk a számukra oly sok kárt okozó etnobiznisszel szemben. Ezért a most előttünk fekvő, a kormány 2013 februárja és 2015 februárja közötti nemzetiségi ügyekben végzett tevékenységét is elsősorban a saját korábbi választási programunkban kifejtett hitvallásunk és vállalásaink tükrében fogom vizsgálni.

Fontosnak tartom üdvözölni a pusztá tény is, hogy a parlament egyáltalán tárgyalhatja ezt a beszámolót, és ezúton is szeretném kifejezni felháborodásunkat, amiért e beszámolóval ellentétben a külhoni magyaroknak szánt kormányzati források elosztását kezelő Bethlen Gábor Alap beszámolóját a Fidesz már nem engedte a Ház elé, és félve a sorjázó kritikáktól, inkább a nyilvánosság korlátozása mellett döntött, amikor bizottsági szintre számúzta a jelentés tárgyalását.

Tisztelt Képviselőtársaim! A kormány által az elmúlt években végzett munkának kétségkívül számos pozitív, a jövőben tovább erősítendő eleme van, mint ahogyan problémás részek is akadnak. Az ellenzék kormányra készülő vezető erejének vezérszónokaként azonban, bár ez sokak számára talán meglepő, a pozitívumokat sem fogom mellőzni, mint ahogyan megemlékeztem őket 2013-ban is.

Ugyanakkor kritikáimmal kapcsolatban azért tartom már most fontosnak előrebocsátani, hogy ha a környező országban élő őshonos magyar közösségek számára ugyanolyan jogszabályok és joggyakorlat, valamint hasonló támogatási összegek vagy oktatási lehetőségek állnának rendelkezésre, mint a nálunknál sokkal kisebb létszámú magyarországi nemzetiségeknek, akkor bizonyára kevesebb problémáról lehetne beszélni külhonban.

Mint ahogy azt már kifejtettem, helyesnek és hasznosnak tartjuk a nemzetiségi szószólók jelenlétét, igaz, mi diplomáciai és nemzetpolitikai megfontolásból a kedvezményes nemzetiségi mandátumok valamilyen formában történő biztosítása mellett álltunk ki annak idején. Ezzel is alátámasztani kívántuk a horvátországi vagy a szlovéniai magyarság szá-

mára biztosított kedvezményes parlamenti képviselői hely létjogosultságát, illetve támogatni kívántuk egy jövőbeni, esetleges kijevi kedvezményes magyar mandátum létrehozását egy önálló kárpátaljai magyar választókeret segítségével.

A szószólói intézmény azonban kétségtelenül több, mint amennyit a korábbi törvények lehetővé tettek. Fontos fórummá vált az Országgyűlés nemzetiségi bizottsága is, amelynek üléseit magam is rendszeresen figyelemmel kísérem. Kormányváltásra készülő pártként meggyőződésünk, hogy érdemes az ott elhangzottakra figyelni, és másokat is ugyanerre biztatnánk. Ennél jobb fórumot ugyanis nehezen találtunk a velünk élő nemzetiségi közösségek mindennapi tevékenységének, problémáinak jobb megismerésére. A testület a kezdeti bizonytalankodások után mára minden szempontból az Országgyűlésben folyó munka szerves részévé vált. A bizottság és a szószólók munkájának méltatása mellett azonban kénytelen vagyok sajnálatomat is kifejezni amiatt, hogy a 13 szószóló közül csak 7-en vannak jelen az általuk is képviselt nemzetiségi közösségekről szóló vita parlamenti tárgyalásakor.

Ugyanakkor azt is fontosnak tartom megjegyezni, hogy az elmúlt másfél év tanulságai alapján érdemes lenne át is tekinteni a szószólói intézmény jogköreit és megfontolni azok bővítését, elsősorban bizonyos plusz felszólalási lehetőségek biztosítása érdekében.

Ugyanilyen, a szószólók által is felvetett probléma, itt is hallhattuk, hogy minden egyes esetben külön kell kérvényezniük az egyes napirendi pontokhoz való hozzászólást, azaz az egyes javaslatok nemzetiségi napirendi ponttá nyilvánítását. Ez az eljárás sokszor munkájukban is akadályozhatja őket, hiszen eredetileg egy őket akár nem is érintő javaslat egyetlen képviselői módosító indítvány hatására is nemzetiségeket érintő ponttá válhat, a szószólók azonban utólag már nem tudják egy adott napirendi pont nemzetiségivé tételét kérvényezni. Úgy gondolom, hogy valamilyen formában erre a problémára megoldást lehetne keresni. A korábbiakhoz képest tehát jelentős előrelépésnek tartjuk, és tartják maguk a nemzetiségiek is, hogy jelen lehetnek, hallathatják hangjukat az Országgyűlésben, ugyanakkor a rendszer kétségtelenül változtatásokra szorul. Bár a beszámolóban azt írják, folyamatosak az egyeztetések a kormány és a nemzetiségi bizottság között, azért elég sokszor tapasztaljuk, hogy egyeztetések ide vagy oda, a problémafelvetések nem mindig találnak nyitott fülekre. Úgy gondolom, hogy erre is érdemes lenne jobban odafigyelni.

Tisztelt Országgyűlés! Már a 2013-as beszámoló tárgyalása kapcsán is kitértem arra, hogy elvitathatatlan pozitívumnak tartjuk a 2011-es népszámlálás azon eredményét, miszerint egyre többen vállalják fel Magyarországon nemzetiségi identitásukat. Ez ugyanis azt jelenti, hogy egyre többen élik meg aktívan akár kettős vagy többes identitásukat, ami feltét-

lenül kedvező képet fest hazánkról, és plasztikusan cáfolja a minket más ügyekben ért igaztalan vádatokat.

Ugyanakkor az adatfelvétellel kapcsolatban továbbra sem értjük, hogy a 13 hazai kisebbség mellé, nem tudjuk, milyen módszertan alapján, féltő, hogy inkább csak találmányra, még négy, nem is őshonos kisebbséget, az orosz, a kínait, a vietnamit és az arabot választották ki és mérték fel. Eközben pedig nem tudjuk, hogy hányan vallják magukat Magyarországon például bunyevácoknak vagy éppen törököknek. Ezért mi annak idején azt javasoltuk, és javaslatunkat továbbra is fenntartjuk, államtitkár úr, hogy mindenki szabadon vallhassa meg nemzetiségi hovatartozását, és azt összesíteni is kötelező legyen. Javaslatunkat akkor a kormánytöbbség nem fogadta meg, pedig úgy gondolom, hogy általa sokkal reálisabb képünk lenne ma Magyarország nemzetiségi viszonyairól.

Azonban, ha már ezeket az adatokat felvették, akkor jó szívvél olvastam volna néhány sort a Magyarországon élő kínaiakról, vietnamiakról is a beszámolóban. Ennek hiányát egyébként a 2013-as beszámoló tárgyalásakor is említettem, kár, hogy ez ismét kimaradt. Mint ahogyan arról is olvastam volna egy keveset, hogy mégis mi az oka annak, hogyha ilyen sokan nem válaszoltak a nemzetiségre vonatkozó kérdésre, hiszen a 2001-es adat másfélszeresére, tehát kicsivel több mint félmillióról nem egészen 1,4 millió főre emelkedett a nemzetiségi hovatartozást firtató kérdésre egyáltalán nem válaszolók száma.

Végezetül, úgy gondolom, hogy egy ilyen komplex és hosszú anyagnak arról is szólnia kellett volna néhány mondat erejéig, hogy az elmúlt években felerősödött határ menti, döntően román és szlovák áttelepedésnek milyen jellemzői vannak, milyen feladatok elé állítja ez a helyi közigazgatást, az önkormányzatokat, az oktatást és esetleg a kulturális intézményeinket.

(12.20)

Tisztelt Ház! A hazai nemzetiségpolitika másik elvitathatatlan pozitívuma a nemzetiségi támogatások egyértelmű növekedése, hisz a 2016-os pályázatok esetében a keretösszegek néhány esetben a háromszorosukra is nőttek. Ugyanakkor azt is látjuk, hogy érdemes e támogatások konkrét felhasználására is jobban odafigyelni, hiszen például a Pécsi Horvát Színház esetében a beszámoló sikerként könyveli el a körülbelül 500 millió forintos támogatást, ami siker is, ugyanakkor az már kimaradt a beszámolóból, hogy a színház építése és felújítása visszaélések miatt mennyire lassan haladt. Ha bárki elmegy Pécsre az Anna utcába, akkor láthatja, hogy a teátrumnak szánt épület messze van attól, hogy ott a közeljövőben színdarabokat tekinthessenek meg az érdeklődők. Pécsi jobbkios önkormányzati képviselőink figyelemmel kísérik az eseményeket, és természetesen minden erejükkel azon lesznek, hogy a jövőben

ne fordulhassanak elő olyan visszaélések, amelyekről mostanában városszerte beszélnek. Reméljük, hogy a következő cég el fogja végezni a munkákat, és ha megkésve is, de elkészül a színház.

A nemzetiségi támogatások kiosztásával kapcsolatban nem értem, hogy az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő, az EMET irányába javaslattevési joggal rendelkező kilencfős Nemzetiségi Támogatási Bizottságban miért foglal helyet az EMET három képviselője. Én azt gondolom, hogy semmi szükség nincs a testületben kormányzati kontrollra. Véleményem szerint a javaslattevési jogát - főleg, hogy javaslattevésről és nem döntési jogról van szó - meg kellene hagyni a nemzetiségi önkormányzatok és a Nemzetiségi bizottság delegáltjai számára.

Tisztelt Országgyűlés! Mindenképpen dicséretes a beszámoló által is említett Hagyományok Házának tevékenysége és programjai. Ezzel kapcsolatban nem is tudok mást mondani, csak hogy így tovább.

Mi, jobbkiosok sikerként éljük meg, hogy a 2011-ben elfogadott nemzetiségek jogairól szóló törvénybe számos jogkiterjesztést célzó javaslatunk beépült. E törvény tárgyalása során ugyanis a Jobbkios javasolta bizonyos nemzetiségi jogok megengedőbb biztosítását, így a nemzetiségi küszöb 10 százalékra történő leszállítását, bizonyos nyelvi jogok, például a kétnyelvű helység- és utcanévtáblák biztosítása esetében, és 20 százalékon történő megállapítását két- vagy többnyelvű jegyzőkönyvkészítés vagy az adott nemzetiség nyelvét beszélő közalkalmazott kinevezése ügyében. Örülünk, hogy ezeket a javaslatokat a kormánytöbbség megfogadta, még akkor is, ha ehhez az kellett, hogy az e jogkiterjesztésekre vonatkozó előterjesztéseinket először leszavazzák, majd pedig sajátjukként később szinte szó szerint újra benyújtják.

Saját sikerünként is megéljük, hogy a 2010-es programunkkal összhangban legalább részben feladatalapúvá tette a kormány a nemzetiségi önkormányzatok finanszírozását, ezzel ugyanis remélhetőleg nagyot léptünk előre a pénzért látszatterveken folytató kamu nemzetiségi önkormányzatok visszaszorításában, bár az ez ügyben elért eredményekről a beszámoló számomra szintén érthetetlen módon egyetlen sort sem ír. Ez pedig már csak azért is furcsa, mert az elsőként a Jobbkios által felvetett és e Ház falai közé hozott etnobiznisz rendkívül rossz fényt vet a hazai nemzetiségekre, illetve Magyarország külföldi megítélésére is. Csak remélni tudom, hogy a nemzetiségi hovatartozással való trükközés jelenségének jelen állapotával, azaz az etnobiznisszel legalább valamilyen szinten foglalkozni fognak a 2016-os mikrocenzus során.

Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Az etnobiznisz egyszer és mindenkorra történő felszámolása mindnyájunk közös érdeke. Ezért javasoltuk annak idején a nemzetiségi önkormányzati választásokon induló jelöltek nemzetiséghez való tartozásáról szóló nyilatkozatainak közokirattá minősítését, hiszen ezáltal bezárulna az a kiskapu, amely törvényi

szankció híján lehetővé teszi egyes jól szervezett, döntően egyébként cigány csoportok számára, hogy az egyik választáson még ruszin színekben induljanak, miközben négy év múlva már lengyelekként, aztán meg mint horvátok alakítsanak tevékenységet nem folytató, csak a támogatásokat lenyúló kamu nemzetiségi önkormányzatokat. Lásd ezzel kapcsolatban az elhíresült, egyébként általunk feltárt szalonnai esetet Borsod megyéből, ahol egy népes cigány család szervezett négyévente más önkormányzatot, egyszerre akár többet is. Máig nem értjük, hogy vonatkozó javaslatunkat annak idején miért szavazták le.

A 2013-as, illetve az ideai beszámolóban is megjelent a kisebbségi vegyes bizottságok működése és tevékenysége. Azt viszont nem értjük, hogy miért nem hívják ezeket a vegyes bizottságokat gyakrabban össze, hisz mind a magyarországi, mind pedig a külhoni relációban lenne miről beszélni. Példának okáért itt vannak többek között a Románia viszonylatában teljesen leállt, magyarországi román szakos hallgatókat fogadó nyári egyetemek és tanulmányutak, vagy a bukaresti Ady Endre Líceum máig el nem készült kollégiumának ügye, pedig ezzel kapcsolatban még 2008-ban született kétoldalú megállapodás. Ennek értelmében a magyar állam a battonyai román általános iskola és óvoda épületét kibővítette és felújította, amit az odajárók 2008 szeptemberében ünnepélyes külsőségek között és a két állam küldöttségének jelenlétében vettek birtokba. A román fél azonban, legalábbis részben, adós maradt a cserébe vállalt bukaresti Ady Kollégium felépítésével, ez ügyben pedig már a román korrupcióellenes hivatal is vizsgálódik egyébként.

Ráadásul az egyedi támogatások keretében tavaly kiosztott több mint 1 milliárd forint is az e vegyes bizottságok üléseinek jegyzőkönyveiben megfogalmazott iránymutatások alapján került kiosztásra, így végképp nem értem, miért nem üléseznek ezek nagyobb rendszerességgel. Persze múlik ez a másik félen is, jól tudom, de akkor is. Hozzáteszem, akkor is fontosnak tartanám, hogy a magyar fél teljesítései mellett a jövőben e beszámolóknak jelenjen meg a másik fél köteletségvállalása is, hogy ezek az adatok összehasonlíthatóvá válhassanak.

Tisztelt Országgyűlés! Térjünk át a nemzetiségi politika még talán ennél is problémásabb területeire! Mint ahogyan 2013-ban, úgy az idén is alaposan megkésett ez a beszámoló, hisz jelenleg 2015 novemberét, sőt már decemberét írjuk, az előttünk fekvő anyag pedig már 2015 februárjában készen volt. Nem értem, miért kellett ennyit várni a benyújtással. Olyan ez egy kicsit, mint a külhoni magyarságnak szánt támogatásokat kezelő Bethlen Gábor Alap beszámolója, amit szintén mindig későn tárgyalunk, így legalább részben, de elavulttá válnak annak bizonyos elemei. Így van ez a beszámolóval kapcsolatban is, hiszen bőven írnak a különféle roma felzárkóztatási programokról, miközben az elmúlt hónapok egyik

slágertémája volt az, hogy az Országos Roma Önkormányzat hogyan élt vissza ezekkel és más pénzekkel, hogyan folytatott átláthatatlan, pazarló és erősen korrupciógyanús gazdálkodást, amibe a Fidesz díszcigánya, Farkas Flórián lassan ugyan, de belebukni látszik. Ceterum censeo, képviselőtársaim, hol van Farkas Flórián? Miért nem ő a Fidesz vezérszónoka? Miért nincs most sem itt, mint ahogy az elmúlt évek során egyetlen alkalommal sem, amikor a cigányságot érintő ügyeket tárgyaltuk? Vagy miért nincs itt Varga József, a másik fideszes cigány képviselő? Miért nincsenek itt?

Visszatérve az ORÖ ügyeire, a mindenre kiterjedő felelősségre vonás még várat magára, és csak remélni tudom, hogy ezeket az ügyeket már nem fogják tudni elkenni az érintettek magas politikai összeköttetéseire hivatkozva. Számunkra két dolog világos ebből az ügyből. Egyrészt Farkas vezetésével a roma önkormányzat súlyosan diszkreditált számos olyan uniós forrásokból is finanszírozott programot, amelyeknek elvben a hazai cigányság felemelkedésének támogatása lett volna a célja. Másrészt az is világossá vált, hogy a magyarországi cigányok legfőbb érdekvédelmi szervezetének, az Országos Roma Önkormányzatnak alaposan meg kell újulnia, ha vissza szeretné nyerni a bizalmat.

Tisztelt Ház! A Magyarországi nemzetiségek bizottságának szinte minden ülésén visszatérő probléma - erre tért ki a nemzetiségi szószóló is legnagyobb gondként - a közmédia, különösen az MTVA, amiről a beszámoló is hosszan ír. Nem is értem, miként írhatják bele ebbe az anyagba, hogy a Duna TV-n reggel 6 és 7 órára áttett műsorok több emberhez jutnak el, mint az előtte kora délután sugárzottak. A beszámoló ugyan csak februárig vizsgálja a helyzetet, azóta bár egy nagyon kicsit javult, azért a jótól még fényévekre vagyunk.

A nemzetiségi adások akkor még 7.20-kor kezdődtek a Dunán, és az ismétlésük 8 órakor volt a Duna Worldön. Jogosan merül fel a kérdés, hogy aki 7 óra 20-kor nem tudta megtekinteni az adást, az 40 perccel később hogyan tudta. Apró elmozdulás történt azóta, mint mondtam, de az érintettek szerint, mint ahogy azt itt hallhattuk, ennél lényegesen átfogóbb változásra lenne szükség.

A beszámoló kitér a kihelyezett szerkesztőségekre is, mint pozitív előrelépésre. Sajnos ennek kapcsán is csak negatív visszajelzések vannak a nemzetiségi részéről a nemzetiségi sajtóban. A szószólók elsősorban a nemzetiségi műsorgyártásban dolgozók létszámának csökkentését fájlatják, de számos észrevétel érkezik rendszeresen a pécsi szerkesztőségben uralkodó állapotokkal kapcsolatban is, ahol az ottani érintettek elmondása szerint elfogadhatatlan körülmények között, ahogy fogalmaznak, egy spájzban kénytelenek végezni a munkájukat.

Rengeteg panasz érkezett a május 10-én szervezett nemzetiségi tematikus nappal kapcsolatban is, amelyről az MTVA elfelejtett egyeztetni a nemzetiségi

önkormányzatokkal, az egyébként megkapott javaslatokat pedig szinte teljesen figyelmen kívül hagyta.

Megmosolyogtató volt olvasni a rádióadásokról szóló részt is. Ismételten arról van szó, hogy van egy pozitív kezdeményezés, egy jó lehetőség, de ez mégsem működik elég jól. Az „Egy hazában” című műsor sugárzása a következőképpen nézett ki, és ezt a beszámoló egy pillanatig sem kritizálja: a műsor vasárnap 13-tól 13.55-ig került adásba, amit kedden éjjel 1 és 1.55 között ismételték meg, majd a Kossuth rádió hullámhosszán szombatonként hajnali 4-től 4 óra 55-ig volt hallható, amit vasárnap éjjel 23 és 24 óra között ismételték.

(12.30)

Nehéz eldönteni, hogy melyik a rosszabb, az éjjel 1 órás vagy a hajnali 4-es sugárzás. Azt gondolom, a közmédiának nagyon sürgősen kellene lépnie mind a műsorrács mindennapi életnek megfelelő optimalizálása, mind a nemzetiségi műsorgyártás körülményeinek javítása, nem pedig leépítése, mind pedig a jövőben tervezett tematikus napok ügyében. Továbbá azt gondolom, hogy ha már működik királyi hírcsatorna, akkor feltétlenül meg kellene fogadni azon véleményeket, javaslatokat is, hogy az ott látható hírfolyamban a nemzetiségeket érintő hírek is megjelenhessenek, hiszen nemzetiségeink nemcsak táncolnak vagy főznek egész nap, hanem sokkal szélesebb oktatási, kulturális tevékenységet folytatnak, miközben problémáik is vannak, amelyekről véleményem szerint kötelessége lenne a hazai közmédiának hírt adnia. Ígéretekkel tele van a padlás, tetteket várunk most már a közmédiától.

Tisztelt Országgyűlés! Szintén egy nemzetiségi bizottsági ülésen került elő az az ügy, hogy a Pro Cultura Minoritatum Hungarae díj odaítéléséről jelenleg kizárólag a Nemzeti Művelődési Intézet főigazgatója dönt, és hiányzik a nemzetiségi kuratórium. Apróságoknak tűnik, azért mégis fontosnak tartanám ezt a kérdést az önök helyében megoldani.

Igen jellemző és szintén sűrűn előkerülő probléma az is, hogy hazánkban ma számos esetben nem a hatályos jogi szabályozás hiánya okozza a problémát a velünk élő különféle nemzeti közösségek tagjai számára, hanem az, hogy ezek a gyakorlatban egyszerűen nem működnek. Hiába jogosult ma például bármely magyar állampolgár arra, hogy gyermekét, unokáját nemzetiségi nyelven is anyakönyveztesse, ha ezt a jogszabályok hiányos ismeretéből vagy pusztán egyéni lustaságból kifolyólag a hivatalban megtagadják tőle. Többségük ugyanis nem tudja, nem akarja hercehurcával bebizonyítani, hogy neki mindez jogában áll. Véleményem szerint erre is oda kellene figyelni, meg kellene hallani az ilyen panaszokat, és továbbképzésekkel, minisztériumi körlevelekkel elejét venni ennek az egyébként könnyen megoldható problémának.

Tisztelt Képviselőtársaim! Talán mindnyájan egyetérthetünk abban, hogy a Magyarországon élő nemzetiségek megmaradása, mint ahogyan a külföldi magyarságé is, megfelelő anyanyelvi oktatás függvénye. Az elhibázott magyar oktatáspolitikai súlyos problémáiról, rossz szervezethez, működésképtelenségéről órákat lehetne beszélni. Én most csak a nemzetiségi oldalához fűznék néhány gondolatot. Folyamatosan hallani arról, hogy feszült a viszony a nemzetiségi iskolák és a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ között, mert a KLIK nem igazán hajlandó elfogadni, hogy ezen intézményeknek milyen többletfeladataik vannak. A tankönyvek ugyanúgy késnek, ugyanakkor ez ügyben is aggodalommal tölt el, hogy ha kifutnak a kis létszámú nemzetiségek tankönyvellátását segítő TÁMOP-pályázatok, akkor honnan lesz forrás erre a feladatra. Remélem, hogy megvan erre a helyzetre a kormány megoldása, csak jól titkolja, sokszor még az érintettek előtt is.

Ha pedig TÁMOP, a beszámoló elolvasása közben nem tudtam nem észrevenni, hogy bizonyos, elsősorban felzárkóztatási célú pályázatok esetében nem sikerült kitölteni az előirányzott keretek felét sem. Ez ügyben azonban a beszámoló semmilyen további információt nem tartalmaz. Engem pedig kifejezetten érdekelne, államtitkár úr, a sikertelenség oka. Hiszen ezzel uniós támogatás ragad benn a rendszerben, ami pedig végső soron mindnyájunk pénze.

Tisztelt Országgyűlés! Határozott meggyőződés, határozott meggyőződésünk, hogy Magyarország több, gazdagabb a hazánkban élő őshonos nemzetiségek által, nekünk ezért megkerülhetetlen felelősségünk, hogy képviselőikkel szoros együttműködve, a lehető legoptimálisabb módon támogassuk őket megmaradásukban, anyanyelvük és kultúrájuk hatékony ápolásában. A példaértékű nemzetiségpolitika ugyanis nemcsak a külföldi magyarság helyzetének javítása, hanem saját magunk erősítése szempontjából is alapvető jelentőségű.

A Jobbik ezért, 2018-as választási győzelmét követően, az eddigiekhez hasonlóan fog törekedni a hazánkban élő nemzetiségi közösségek jogainak további bővítésére, ezáltal hosszú távú megmaradásuk és boldogulásuk biztosítására. Köszönöm szépen. (Dr. Lukács László György, Apáti István, Farakas Gergely és dr. Csúcs Lászlóné tapsol.)

ELNÖK: Köszönöm szépen, Szávay képviselő úr. Most megadom a szót Ikotity István képviselő úrnak, a Lehet Más a Politika képviselőcsoportja vezérszónokának. Öné a szó, képviselő úr.

IKOTITY ISTVÁN, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Szószólók! Előljáróban szeretném hangsúlyozni, hogy a Lehet Más a Politika fontosnak tartja, hogy az Országgyűlés előtt beszámolóra, jelentéstételre, tájékoztatásra kötelezett szervek beszámolóit a lehető legszélesebb körben, az

Országgyűlés plenáris ülésén hangozzanak el. Egyetlen pártként az LMP képviselte és képviseli következetesen ezt az álláspontot, szemben a házvezetés azon szándékával, hogy a bizottságokba rejtené el a beszámolók megtárgyalását. Garanciális elem, hogy az Országgyűlés plenáris ülése legyen az a fórum, ahol egy beszámoló elhangzik, és nem valamikor évekkel később, mint láttuk például idén tavasszal, amikor a legfőbb ügyész beszámolója a 2009-2013-as évekre vonatkozott most, 2015-ben, hanem úgy hangozzék ez el, ahogyan ezt egyébként az Alaptörvény vagy más törvények előírják.

Többek között ezért is fontos, hogy itt, a terem falai között hangozzék el a beszámoló, mert a nemzetiségeket érintő országgyűlési állapotfelmérés jó alkalom a nemzetiségeket érintő szabályozás értékelésére. A beszámolóval kapcsolatos mondandóm elsősorban erre a szabályozási kérdésre fókuszál. Az Alaptörvénnyel és a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvénnyel újraírt kisebbségi joganyagnak számos, kifejezetten előremutató eleme van. Ennek ellenére továbbra is számos szabályozási hiányossága van ennek a kisebbségi joganyagnak.

Pozitív példaként említhetjük a nemzetiségi önkormányzatok jogállási és működési szabályainak pontosítását. A közvetlen választásokra való áttérés az elektori rendszer megszüntetésével szintén előremutató lépés volt, és az országos választások kötelező kitézése a helyi és területi testületek számától is függetlenül is üdvözlendő kezdeményezés. Ugyanakkor számos probléma orvoslásra vár. A leglátványosabb visszalépés a kisebbségjog-védelem területén a jól működő specializált országgyűlési biztos pozíciójának megszüntetése volt.

Az Alaptörvény sajátos öszvér megoldást hozott az ombudsman és helyettesi jogállását illetően. Eszerint győzött ugyan Szabó Máténak, az alkotmányozás idején hivatalban lévő állampolgári jogok országgyűlési biztosának az a koncepciója, amit az „egy a biztos” jelszó fejez ki legjobban. Ez szakított az általános hatáskörű parlamenti biztossal és az azonos jogállású ombudsmanok rendszerével, csak az alapvető jogok biztosa készít évente beszámolót az Országgyűlés számára, és a képviselők csak hozzá intézhetnek kérdést. Azaz a közjogi felelősség egyértelműen az ombudsman személyéhez került.

Ebből az általános logikából az következne, hogy az alapvető jogok biztosa minden tekintetben a felettese helyetteseinek. Hogy ez még sincs így, az azért van, mert a parlament kétharmada általi megválasztás révén erős közjogi és politikai legitimitációval felruházott helyetteseket hoz létre az Alaptörvény, ami viszont sajátosan ellentmondásos helyzetet teremt. Az LMP évek óta képviseli ezt az álláspontot, hogy a szakombudsmani rendszert nemcsak hogy fent kellett volna tartani, de még tovább is kellett volna finomítani, tehát újabb külön biztosokra lenne szükség.

Csak zárójelben jegyzem meg, hogy jó néhány betétes ma is a pénzénél lehetne, jó néhány devizahi-

tel-károsult még ma is lakásában lakhatna, ha már tíz évvel ezelőtt működik Magyarországon például egy fogyasztóvédelmi ombudsman. Azok a problémák, ahol az állampolgárok a legkitettebbek a jogsértésnek, és ilyen a kisebbségi jogok, sokkal hamarabb és sokkal hatékonyabban felszínre jönnek, ha nem egy megaombudsmani intézmény működik, amelynek igazából mindennel kell egyszerre foglalkoznia, hanem hatáskörében és önállóságában teljesen felvértezve működik egy külön biztos.

A nemzetiségekre visszatérve, az LMP egyetért azokkal a kritikákkal, miszerint ellentmondásosra sikeredett, hogy a nemzeti és az etnikai kisebbség elnevezést az új szabályozás a nemzetiség terminológiára cserélte. Ez az archaizáló, tartalmilag nem definiált fogalom vitatható, az etnikai kisebbségeknek tekinthető cigány és ruszin népcsoport ugyan nem került ki az elismert 13 kisebbségből, ugyanakkor a nemzeti és etnikai kisebbségek között fontos különbségek vannak, és a nemzetiség nem tekinthető a kétőt magába foglaló halmaznak.

(12.40)

Nem véletlenül használja a különbségtételt a nemzetközi terminológia is, hiszen a nemzetiség leginkább a nemzeti kisebbség szinonimája. Meg kell említeni azt is, hogy az új rendszerben az identitás megvállásának, a nemzetiségi közösséghez való tartozás kinyilvánításának problematikája továbbra is fennáll. Változatlanul nincs a közösségek által megítélhető objektív szempontrendszer hozzászólva az identitás megvállásának aktusához, így a szimpátiaszavazókat felváltották a szimpátiaregisztrálók, ez súlyos károkat okoz a nemzetiségi közösségeknek, és továbbra is táptalajt nyújt az etnobiznisznek.

Ki kell mondanunk azt is, hogy a hatályos szabályok szerint jelenleg nincs lehetőség teljes jogú nemzetiségi parlamenti képviselőre. Ezen dolgozni kell, mert hiába elegendő 20-25 ezer szavazat egy teljes jogú mandátumhoz, ezt a 13-ból minimális közösség tudja csak produkálni, és láthattuk, hogy 2014-ben sajnos egynek sem sikerült. Ráadásul az így szavazó nemzetiségi identitásukat vallók a magyar politikai erőviszonyok befolyásolásának egy részéről lemondhatnak. Ez súlyos szabályozási hiba. Tehát azon nemzetiséghez tartozók, akik e minőségükben is szavazni kívánnak, megfosztják magukat egy olyan vokstól, nyilván a normál listás szavazatuktól, amellyel a pártok közti erőviszonyokat, végső soron a kormány-ellenzék reláció kialakulását befolyásolhatnák. Ezt az igazságtalan gyakorlatot 2018-ig mindenképpen újra kellene gondolni.

Rendezni kell a jövőben a népszámlás és a nemzetiségi választójog kapcsolatának problematikáját is. Az új szabályozás a népszámlálási adatokra épül, eszerint települési választásokat akkor kell kitézni, ha a legutolsó népszámlálás adatai szerint a településen az adott nemzetiséghez tartozó személyek száma eléri a

25 főt. A mögöttes logika, hogy csak akkor élhessen valaki a nemzetiségi választójogával, ha a népszámlálás során is hajlandó volt megvallani valamely nemzetiséghez való tartozását. Ez biztosítja, hogy csak olyan településeken tartsanak választásokat, ahol az adott nemzetiséghez tartozó személyek száma valóban elér egy bizonyos szintet. Ezzel a megoldással szemben azonban több kifogás is emelhető.

Kifejezetten hibája a szabályozásnak, hogy a népszámlálás során a nemzetiségekhez tartozásra vonatkozó rész kitöltése helyesen (*sic!*) nem kötelező. Ráadásul a legutóbbi alkalommal még nem lehetett tudni, hogy a jogalkotó népszámlálási adatokhoz fogja kötni a választások kitűzését, ezért a szabályozás aránytalanul korlátozza a nemzetiséghez tartozók önrendelkezési jogát. Továbbá az is problémaként jelentkezik, hogy a népszámlálási adatok nem mutatnak pontos képet egy adott település nemzetiségi összetételéről.

Tisztelt Képviselőtársaim! Erre az állításomra egy kézzelfogható példát is mondanék. Előre jelzem, hogy elfogult vagyok az érintettségem okán. Népszámláláskor 1214 fő vallotta magát bunyevácnak úgy, hogy nem volt ilyen rubrika, tehát úgy kellett odaírni a pontokra a bunyevác szót és elé tenni aztán az x-et. Az 1214 ilyen módon, hátránnyal ez egy meglehetősen nagy szám; főleg azok után, hogy évtizedeken, sőt mondhatni, egy évszázadon át erről minden módon le voltak beszélve bunyevácok generációi.

Tisztelt képviselőtársaim, és leginkább majd a kormánypárti képviselőkre nézek, önök szerint érték-e több száz évi jelenlét a magyar nemzetnek? A bunyevácok itt tartózkodnak Magyarországon és védtek a hazát, harcoltak a szabadságért, az elnyomás ellen, építették a magyar kultúrát, fejlesztették a tudományt, az első magyar regényt megírták vagy színészfejedelmeket biztosítottak, a tudósokról nem is beszélve. Érték-e egy egyszeri és megismételhetetlen közösség és annak a kultúrája? Érték-e egy világban ez a sehol máshol nem létező népviselet, zene, tánc, nyelv, emlékezet, le nem írt történelem, identitás? Érték-e mindez, és megőrzendő-e mindez? Mert ha így gondolják, akkor igen, van mulasztásuk és van szégyellnivalójuk. Mert évről évre és hónapról hónapra, mondhatjuk, napról napra fogy ez az érték. Ahogy halnak meg az idős bunyevácok, úgy viszik magukkal ezt, amit önök semmilyen módon nem támogatnak.

Sajnos, a beszámoló sem szól erről, és tudjuk azt, hogy nyilván a támogatási keret sem vonatkozik azokra, akik hivatalosan el nem ismert nemzetiségek. Hogy a számokra is rátérjek, a KSH 2011-es adatai szerint, többször elhangzott már, 645 ezer fő vallotta magát valamilyen elismert nemzetiséghez tartozónak. Ugyanakkor ugyanez a 2011-es KSH-jelentés 125 ezer olyan főről számol be, amely hivatalosan el nem ismert nemzetiség tagja; ez közel a negyede. Tehát ez a jelentés úgy szól 645 ezer emberről, hogy közben 125 ezerről nem vesz tudomást.

Végezetül nem árt megfogalmazni azt sem, hogy egy nemzet csak úgy lehet egységes és megelégedett, ha minden egyes nemzeti és etnikai kisebbségre egyenjogú partnerként tekint a hatalom. A békés együttélés záloga az, amikor minden egyes állampolgó tényező teljes mértékben megélheti saját identitását és érdekérvényesítő ereje nem veszik el a jogszabályok kusza erdejében. A toleranciának és a kisebbségek segítségének kell vezérelnie a politikai döntéseket, és ebben nem lehet helye önös napi érdekeknek, mert akkor az erre rakódó kommunikációs trükkök hatására a társadalom sem láthat tisztán. Ennek biztosítása minden egyes politikai erőnek és minden egyes választott képviselőnek közös felelőssége. Köszönöm, hogy meghallgattak. (*Taps a nemzetiségi szószólók soraiból.*)

ELNÖK: Köszönjük szépen, Ikotity István képviselő úr.

Tisztelt Országgyűlés! A vezérszónoki felszólalások végére értünk. A teremben független képviselő nem tartózkodik. Kétperces felszólalásra jelentkezőt nem látok.

Tisztelt Országgyűlés! Megkérdezem, van-e további képviselői felszólaló. (*Senki sem jelentkezik.*) Jelentkezőt nem látok.

Tisztelt Országgyűlés! Mivel további felszólalásra senki nem jelentkezett, az együttes általános vitát lezárom. Megkérdezem Soltész Miklós urat, az Emberi Erőforrások Minisztériuma államtitkárát, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. (*Soltész Miklós jelzésére:)* Jelzi határozott fejbőlintással, hogy igen. Megadom a szót Soltész Miklós államtitkár úrnak 30 perces időkeretben.

SOLTÉSZ MIKLÓS, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Szószóló Asszonyok és Urak! Köszönöm szépen a hozzászólásokat, megpróbálok, ha nem is mindegyikre és nem is minden pontra kitérni, de válaszolni jó néhány felvetésre.

Varga Szimeon bolgár szószóló úr, illetve Ritter Imre német szószóló úr gondolatai valóban a médiát, a médiamegjelenést bizonyos szempontból negatívan érintették. Hozzájuk intézném, hogy önök is tudják, hogy egyrészt beleszólni nem tudunk az ottani tevékenységükbe (*Gógös Zoltán: Ajaj! - Szávay István: Kérem jegyzőkönyvbe venni!*), másrészt rengeteg olyan munkát végeztünk az elmúlt hónapokban közösen, amelynek eredményeképpen mégiscsak előrelépés történt azon a területen. Valóban kell még ott változtatni.

Arról már nem akarok beszélni, amit Szávay úr mondott, hogy a nemzetiségi tematikus nap nem sikeredett jóra. Egyáltalán nem is volt még ilyen a múltban, a másik pedig (*Teleki László: Volt!*), hogy igenis hatalmas nagy nézettsége és elismertsége volt ennek a műsornak. (*Szávay István: De volt egyébként! - Teleki László: Hogyne lett volna!*)

A következő, médiát érintő felvetésem azért önöket is érinti. Mindezek ellenére, hogy az önök kritikájában sokszor az MTVA műsora jelent meg, azért jó lett volna, ha megjelent volna azoknak a kereskedelmi médiáknak a kritikája is, amelyek adott esetben negatívan mutatnak be, vagy olyan pejoratív kijelentésekkel és jelzőkkel illetnek egy-egy nemzetiséget, amelyek mindenképpen cáfolandók, mindenképpen rágalmak és mindenképpen rontják azt a ragyogónak és jónak mondható együttműködést, amely kialakult Magyarországon a nemzetiségi politikában, kialakult a nemzetiségek és a kormány között.

(12.50)

Ezt fontosnak tartanám, hogy ne csak egyoldalúan a köztelevízió kritikája hangozzék el, hanem másoké is; az érintett nemzetiségek tudják, hogy mire célzok.

A másik, amit mindenképp fontosnak tartok, és köszönöm szépen azt a tevékenységüket, amellyel a közép-európai összefogás - mondhatom így is - az önök segítségével megvalósul. Ez igaz a lengyel, az ukrán, igaz egy bolgár, igaz egy német nemzetiségre, igaz bármelyik területre, a görög nemzetiség területére, a szlovénra is és minden másra. Higgyék el, ez legalább olyan fontos az önök életében, mint amilyen fontos egyébként az ország külpolitikája érdekében, és amely több felszólaló észrevételében is elhangzott, hogy nem mindegy Közép-Európában, így leginkább a Kárpát-medencében élő magyarok életében sem, hogy az önök anyaországai, az önök ottani partnerei hogyan viszonyulnak az ott élő magyar nemzetiséghez is.

Teleki László képviselő úrhoz én a következőt mondanám. Tudom, hogy nagyon nehéz átszokni egy új gondolkodásra, mármint nem is gondolkodásra, hanem kifejezésre, mert benne van valóban a kisebbség még mindig a nyelvezetben, amit egyébként nem is értek, hogy mint nemzetiséget miért kellett negatívan illetni. Én egy nagyon jó szóhasználatnak gondolom, és nem egy lebecsülendő vagy kisebbségi sorsra hátrahagyott csoportról van szó, hanem igenis ennek az országnak azon állampolgáraitól, akik óshonosan itt voltak közöttünk, tehát ezért a nemzetiségi kifejezést továbbra is fontosnak tartom.

Érdekes volt az ön felszólalása a támogatási rendszer tekintetében, mert volt, amikor azt mondta, pozitív és örül, hogy nagy elmozdulás történt, a másik oldalról meg bírálta az elosztásokat. De az elosztásokban nem mi magunk veszünk részt, hanem a nemzetiségekkel közösen próbáljuk megoldani azokat a támogatásokat és azokat a felosztásokat, amelyek a területi, országos önkormányzatoknak a saját tevékenységükre vagy pedig az intézmény fenntartására szólnak. Tehát, mondjuk, azt a kritikát, amit ön elmondott, én azt gondolom, maximum annyiban lehet nekünk komolyan venni, hogy voltak olyan

változások az elmúlt évben, amit mi meghallottunk a nemzetiségek révén vagy a nemzetiségektől, és ezt a változást meg is tettük, a 2016-os költségvetésben meg is lesz.

De mondjuk, arról azért nem nagyon érdemes vitatkozni, hogy ha azt megnézzük, hogy 2010-ben, amikor átvettük a kormányzást, és a jövő évi, a 2016-os költségvetést hogyha összevetjük, akkor több mint megkétszereződött, inkább úgy mondom, kétfélszereződött a nemzetiségek támogatása minden szinten. Ez óriási nagy szám, ez igenis ennek a kormánynak, illetve a Fidesz és KDNP kormánypártoknak a sikere, gazdaságpolitikájának és nemzetiségi politikájának a sikere, ami teljesen természetes, hogy ezt a sikert pedig a nemzetiségek megmaradása érdekében kell hogy fölhasználjuk és szolgáljuk.

A pénzpazarlásról és egyéb dolgokról nem akarok olyan felvetéseket, hogy most önök közül - és nem önre gondolva - hányan vannak jogerősen elítélve bíróság által és vannak különböző élethelyzetekben. Tehát ha valahol olyat látnak, ami jogtalan, nyilván a bíróság és az ügyészség megteszi azokat a feladatokat, amiket meg kell, de vádolni olyan embert vagy embereket, akikkel szemben még semmiféle jogerős ítélet nem történt, az szerintem nemtelen és ezt nem lehet megtenni. Ráadásul érdemes azt is megnézni, hogy pont önök, akik arról beszélnek, hogy a Lungo Dromnak milyen a helyzete, én azért arra odafigyelnék, hogy a Lungo Drom 72 százalékot kapott a nemzetiségi önkormányzati választásokon a roma választópolgároktól a roma választásokon belül. Tehát ez egy akkora nagy számarány, hogy én azért ennek a szavazati arányát nem becsülném le, és az ő munkájukat nem becsülném le.

Az oktatással kapcsolatos változások, pozitív változások, illetve negatív változásoknak a felvetéseit teljesen érthetőnek és jogosnak tartom. Tehát az teljesen igaz, hogy azok a kisgyermek, cigány gyermek, akiknek az élete sokkal nehezebb helyzetből indul el, mint mondjuk, a többségi társadalom élethelyzete, a változást valóban az oktatás hozhatja meg. És valóban ezért hoztuk meg azokat a döntéseket, amelyek egyrészt az iskoláztatási kötelezettség előírásához, a 3 éves óvodáztatási kötelezettséghez és sok minden máshoz kapcsolódik.

Mindezt persze nagyon nehéz végrehajtani és megvalósítani akkor, azokban az esetekben, amikor úgymond jogvédő szervezetek megtámadnak olyan, például görögkatolikusok által fenntartott iskolát, ahol ragyogó oktatás zajlott, ahol ragyogó jó volt a minőség, ahol nemcsak a püspök és nemcsak az ottani tanárok, illetve egyházi vezetők tettek meg mindent az ott lévő cigány családokért, édesanyákért, édesapákért és a gyermekeikért egyaránt, azért, hogy kiemelkedhessenek, hogy kitörhessenek abból az élethelyzetből, és ezt az iskolát megvádolni és bíróság elé citálni csak azért, mert ott egy úgymond szegregáció történt, ez óriási nagy baj. Szerintem ezt a vitát le kell nekünk folytatnunk a jövő időszakában,

mert ön is tudja, hogy van, amikor ez a jobb megoldás, van, amikor az a jobb megoldás, de azt nem lehet csinálni, hogy azok, akik próbálják szeretettel, tisztességgel és a legnagyobb tudásukkal segíteni ezeket a közösségeket, őket bírósági úton tönkreteszik, és egy idő után azt fogják mondani, köszönjük szépen, oldják meg maguk a helyzetüket és ők nem fognak tenni semmit. Tehát ezért a pozitív és negatív jelzéseit a képviselő úrnak én köszönöm.

A közfoglalkoztatás, az étkeztetés és a többi témában való észrevételét is köszönöm. Nyilván megvannak a hibák, és ön is tudja, hogy a közfoglalkoztatás egy első lépcső, és hála istennek, én személy szerint is ismerek olyan cigány származású embert, aki a közfoglalkoztatásban kezdte, és hála istennek, ma már, mondjuk, egy építőipari cégnél vagy más vállalkozásoknál már a munkaerőpiacon van jelen, és szerintem ez a jövő, ami volt is persze, hogy ott voltak és dolgoztak a cigány emberek, és a jövőben is, nyilván ez egy fontos feladata lesz a magyar társadalomnak.

Jobbikos képviselőtársamnak, Szávay Istvánnak én csak annyit tudok mondani, hogy nagyratörő terveit majd a választók meg fogják ítélni 2018-ban. Mondhatnám azt is, bár lehet, hogy ennek a vitának most egy méltatlan mondata lesz, de mégis, hogy éhes disznó makkal álmodik. De ne haragudjon, ha ön egész mondanivalóját úgy kezdte volna, hogy az az ember, aki egyébként a Jobbiknak egy Hajdú-Bihar megyei képviselője, és akit most jogerősen elítéltek, abba a közösségbe rúgott bele, azt a közösséget fenyegette, akik... - a 644 ezer önmagát nemzetiségnek valló embertársaink közül 315 ezer az, aki romának vallja magát, és ezek után azt mondja a miniszterelnök úr egyik kijelentése után (*Szávay István: Ez most hogy jön ide?*), ami úgy hangzott el, hogy „a cigányságra mint Európa rejtett erőforrásaira tekintünk és nem mint problémára” (*Szávay István: Arra reagáljon, amit mondtam!*), és ekkor egy Jobbik által támogatott Hajdú-Bihar megyei önkormányzati képviselő: „akkor lehetne deportálni őket, hogy kibontakozhassanak”.

Tisztelt Képviselő Úr! Ön fölment arra a pulpitusra (*Szávay István: Arra válaszoljon, amit mondtam!*), ön fölment arra a pulpitusra és mind a 13 nemzetiségi témában, a 13 nemzetiséget érintő témában a legnagyobb nemzetiséget érintő kérdésben ön nem kért bocsánatot (*Szávay István: Én kérjek bocsánatot? Farkas Flórián kérjen bocsánatot!*), nem kezdte azzal a mondatait és a gondolatmenetét, hogy ezt így nem lehet tovább vinni. S önök akarnak 2018-ban kormányozni, mikor gyűléssel beszélnek embertársainkról? Nem fog ez menni, tisztelt képviselő úr, éppen az a kettős beszéd, amit önök mondanak (*Szávay István: Semmilyen kettős beszéd nincsen!*), teljesen tönkretette azokat az egyébként pozitív vagy jobbító szándékú gondolatait, amit az utána következő 25 percben elmondott. Köszönöm szépen a felszólalását. (*Szávay István: Ez most mi volt?*)

Tisztelt Országgyűlés! Még Ikotity István felszólalására két gondolatot hadd mondjak el! Az egyik gondolat az, hogy a legjobb jogvédő lehetőség az, amikor 13-an itt vannak közöttünk képviselők. Ehhez képest bármilyen ombudsmani rendszer, ami eddig volt, az nem a nemzetiségeket erősítette olyan mértékben, mint ahogy most a 13 nemzetiség itt van szószólóként a parlamentben. Mindezt azért mondom el önnek is és az LMP-nek is, mert én értem az önök állandóan csak jogvédő és nem tudom, milyen eszmefuttatásait és az abba való kapaszkodását, de összességében, ha itt vannak a képviselők közöttünk, szószólóként itt vannak, óriási eredményt értek el az elmúlt hónapok és évek során most már mind a törvények előkészítésében, mind a költségvetés változtatásában, és ez egy hatalmas nagy eredmény.

(13.00)

Nincs az az ombudsmani intézményrendszer, amely ebben segítene. Tehát azt gondolom, a legjobb megoldást találtuk meg az elmúlt időszakban, és bármennyire is nekem is szívem szerinti a bunyevác kisebbség, nemzetiség, népcsoport, közel áll a kultúrájuk, tisztelem és szeretem őket, ismerek is közülük többeket, én nem tudok vitatkozni a Magyar Tudományos Akadémia döntésével vagy pedig néhány munkatársával. Nagyon nehéz, mert ezzel az erővel akkor még sokan előjöhetnének, de az egy más kérdés, ebben teljesen igaza van önnek, képviselő úr, hogy az ő kultúrájuk megőrzése mindannyiunk feladata és kötelessége, és valóban azokból a támogatási rendszerekből, amelyeket akár a civil szervezetek, akár, hozzáteszem, bizonyos szempontból a nemzetiségi támogatási rendszereken belül fönntartunk, onnan az ő támogatásukra figyelmet kell fordítanunk.

Köszönöm szépen, tisztelt képviselőtársaim, tisztelt szószóló hölgyek és urak a megjelenésüket, hozzászólásukat. Az, hogy ennyien voltunk, mindenkinek van feladata, nem biztos, hogy mindenki a jelenlétével most azt bizonyítja, bocsánat, akik jelen vannak, nyilván azt bizonyítják, hogy fontos ez a téma, de akik nincsenek itt, azok is biztos fontos feladatot látnak el, tehát nem az számít, hogy most kik, milyen létszámban voltak jelen, sokkal inkább fontosabb az a közös másfél éves munka, amit elvégeztünk itt Magyarországon, és amit sokukkal már elvégeztünk az anyaországok kapcsolatában is, ami legalább akkora üzenet, mint hogy itt tizenhárman nemzetiségi szószólóként segítik az Országgyűlés munkáját. Köszönöm szépen, hogy megszólalhattam. (*Taps a kormánypártok soraiban.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Az előterjesztő jelzi, hogy nem kíván semmit hozzátenni. Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőség.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik a **Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tör-**

vény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény és a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig. A Győrffy Balázs fideszes képviselő úr által benyújtott T/7821. számú előterjesztés a parlamenti informatikai hálózaton elérhető.

Elsőként megadom a szót Győrffy Balázs képviselő úrnak, a napirendi pont előterjesztőjének, 30 perces időkeretben. Öné a szó, képviselő úr.

GYŐRFFY BALÁZS (Fidesz), a napirendi pont előadója: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tettem egy ígéretet a magyar gazdaságnak, miszerint megoldjuk azt a problémát, ami a magyar vidéken ma meglehetősen eszkalálódott, és komoly problémát jelent nagyon sokaknak, miszerint az út egyik oldalán 580 forintos aranykoronánkénti bérleti díj van, míg az út másik oldalán piaci, adott esetben ennek a többszöröse, öt-hatszorosa is lehet. Úgy gondoljuk, hogy ez egy méltatlan helyzet, aminek a megoldására már tettünk egy javaslatot, és szeretnénk volna, hogyha ez korábban már a parlament támogatásával jogerőre emelkedik, ugyanakkor látnunk kell, hogy ebben az ellenzék nem volt partner. Másik megoldást kellett keresni, erre tettem ígéretet, és itt állok, betartva ígéreteimet, a magyar gazdáknak tett ígéreteimet: a parlament előtt fekszik egy újabb módosítás, ami megoldja ezt a problémát, amivel nagyon sokan megkerestek bennünket, és amely valóban megoldásért kiált.

A módosító két részre bontható. Az egyik a polgári törvénykönyvvel kapcsolatos módosításokat tartalmazza, a második pedig a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló törvényt kívánja módosítani. A polgári törvénykönyvhöz kapcsolódó módosítás a szerződésátruházás definícióját pontosítja, hogy milyen formában kell egy adásvétel esetén a szerződés további sorsát értelmezni. Az általam benyújtott módosítás szerint, amennyiben új tulajdonosa van egy ingatlannak, akkor abban az esetben a régi tulajdonos és a bérlő között megszűnik a bérleti szerződés, és az új tulajdonos és a bérlő között pedig automatikusan létrejön egy új szerződés. S hogy a második szakaszban miképpen próbáljuk rendezni a földbérleti díjak kérdését, arra pedig nagyon röviden szeretnék kitérni. Legalább 10 éves futamidejű szerződések esetében adjuk meg a lehetőséget arra, hogy 5 év elteltével - fontos kiemelni, hogy mind a bérlő, mind a tulajdonos számára - a bérleti díj mértékén változtatni lehessen, tehát lehet emelni és lehet csökkenteni is a bérleti díjat.

Abban az esetben, ha mondjuk, valamelyik fél a bérleti díjat nem piacinak gondolja, akkor nincs más teendője, mint felkeresni egy igazságügyi szakértőt, az igazságügyi szakértő tájékoztatja őt, hogy mennyi

a helyben szokásos átlagos bérleti díj, s amennyiben ez 20 százaléknál nagyobb eltérést mutat a pillanatnyi szerződésben foglalt és fizetett bérleti díjtól, akkor lehetősége van kezdeményezni az érintett fél vagy felek bármelyikének, hogy a szerződés ilyen jellegű módosítása megtörténjen. Ehhez a kezdeményező levélhez csatolni kell természetesen az igazságügyi szakértő véleményét, majd lehetősége van a másik félnek eldönteni, hogy a) elfogadja-e ezt, b) kilép a szerződésből, c) bírósághoz fordul, és kérheti a bíróságtól a piaci bérleti díj megállapítását. Ha ez a bíróság által megállapított piaci bérleti díj is 20 százalékkal nagyobb eltérést mutat a pillanatnyilag fizetett bérleti díjtól, akkor két lehetőség adott: vagy elfogadja az érintett fél, vagy b) megoldásként kilép a szerződésből.

*(Az elnöki széket Sneider Tamás,
az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)*

Tisztelt Országgyűlés! Mivel az elmúlt egy hónapban ez a téma már volt itt a parlament plenáris ülésén, én ennél részletesebb beszámolót nem kívánnék tartani, hisz az általános vitát igazából már lefolytattuk egy másik jogszabály vonatkozásában; azért, hogy kétszer szerepeljenek ugyanazok a gondolatok a jegyzőkönyvben, ezért erre nem törekszem, úgyhogy, elnök úr, megköszönöm a szót, és tisztelettel kérem képviselőtársaimat, hogy támogassák ezt a módosítást. Köszönöm szépen. *(Taps a kormány-
pártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszöntöm képviselőtársaimat. Megkérdezem az államtitkár urat, kíván-e most hozzászólni. *(Jelzésre:)* Öné a szó, államtitkár úr.

KIS MIKLÓS ZSOLT, a Miniszterelnökség államtitkára: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Ugye, az Országgyűlés rövid időn belül már második alkalommal tárgyalja a föld haszonbérleti díjának ügyét, és emlékezzenek rá, hogy a korábban Győrffy Balázs képviselő úr által benyújtott módosító részben a kétharmados szabályt igénylő szabály megalakításával szeretne volna rendezni, de az ellenzéki képviselők együttműködésének hiánya miatt ez akkor nem került elfogadásra, s ezt követően van most a parlament előtt egy újabb javaslat, amelyről most a parlament vitázik. Előljáróban szeretném leszögezni, hogy a kormány a módosító javaslatot támogatja.

Tisztelt Országgyűlés! Ez egy régi követelés, hogy a föld azé legyen, aki megműveli, s azt gondolom, mindenki számára eléggé egyértelmű, hogy a kormány gazdasági és társadalmi filozófiája a tulajdonra épül, és a tulajdon tesz szabaddá, a tulajdon erősíti a polgári gondolkodást is, de a tulajdon erősíti a polgári tudatot is. Az állami tulajdonú földek jelenleg zajló értékesítése világított rá igazából arra és tette szükségessé azoknak a több mint egy évtized alatt felgyülemlett problémák rendezését is, amelyek

közül az egyik legfontosabb, ugye, a haszonbérleti díjak kérdése. Az állami tulajdonú földek értékesítéskor vált láthatóvá, hogy bizony komoly különbségek vannak az egyes haszonbérleti díjak között.

Kérem, engedjék meg, hogy ezt a kérdést egy másik szempontból is hadd világítsam meg, részben azért is, hogy az európai uniós támogatásokért is részben felelős államtitkárként picit más szemszögből is megvilágítsam ezt a történetet. Az európai uniós csatlakozásunk előtt a földbérleti díjakat kevésbé határozta meg, hogy milyen támogatáspolitikát van az Európai Unióban, hiszen nem voltunk részesei.

(13.10)

Ugyanakkor az egy folyamatos tendencia, hogy ahogy az EU közvetlen támogatásai Magyarország számára évről évre változnak és elsősorban emelkedtek az elmúlt években, egyre inkább tendenciává vált, hogy a piaci alapú bérleti szerződések a támogatáspolitikától és a termőföldhöz juttatott közvetlen támogatásoktól kezdtek függeni, tehát e tekintetben az európai uniós csatlakozásunk teljesen új helyzetet teremtett a földhaszonbérlet kérdésében. Az általános piaci közhangulat a haszonbérleti díjakat már nem az inflációhoz, hanem egyre inkább bizony az úgynevezett földalapú támogatásokhoz köti.

Ugyanakkor azt is tudjuk és tapasztalhatjuk, hogy az európai uniós támogatáspolitikát nem 20 évente változik, hanem bizony minimum 7 évente, de akár még sűrűbben is, hiszen a félidei értékelések ennél még sűrűbben is engedik annak a változtatását. Azért az egyértelmű, hogy jelenleg 2020-ig látjuk a támogatáspolitikát, de az, hogy 2020 után milyen közvetlen támogatási rendszer lesz, melyik irányba viszik el a közös agrárpolitikát az európai uniós döntéshozók, még nem látjuk.

Éppen ezért azt gondoljuk, hogy egy olyan javaslat, amely a piaci bérleti díjakat ily módon rendezné, azért is korrekt, mert mind a két fél érdekeit, függetlenül attól, hogy az a földnek a tulajdonosa mint bérbeadó vagy pedig a föld használója mint haszonbérlet, mind a két fél érdekeit figyelembe veszi. Mint már említettem, mára egyértelműen kimutatható a korreláció a haszonbérleti díj mértéke és a földhöz kapcsolódó támogatás között. Kérdezem, hogy mi van akkor, ha adott esetben 2020 után csökkenne a területalapú támogatás. Nem tudja, még egyszer hangsúlyozom, még senki, de benne van a levegőben a lehetősége, hogy a közvetlen támogatások akár még csökkenhetnek is.

Ebben az esetben pont ezek a rendelkezések éppen a haszonbérlet fogját védeni azzal, hogy a javaslat nemcsak a haszonbérleti díjak emelésének, hanem a lehetséges csökkentésének mechanizmusát is szabályozza. Éppen ezért szakmailag mindenféleképpen indokolt egy ilyen rendszer kidolgozása és egy ilyen mechanizmus, amely a felek hosszú távú szerződéses kapcsolataiban bekövetkező változások

sok kezelésének szabályozott és a szerződő felek kölcsönös érdekeit is figyelembe vevő kereteit állapítja meg.

Tisztelt Országgyűlés! Néhány gondolatot engedjenek meg más tekintetben is reagálni. Az egyértelmű, hogy a kormány elkötelezett abban, hogy az agrárgazdaságban is átlátható és az indokolatlan versenyelőnyöket megszüntető viszonyok alakuljanak ki. És bizony a sajtóban megjelenő egyes hangulat-keltő nyilatkozatok a haszonbérleti díjak kérdésének rendezését egyenesen támadásnak élik meg, és konkrétan nyíltan megfenyegetik az egyes kormányzati döntéshozókat és a végrehajtókat.

Szeretném egyértelművé tenni: a kormány azt akarja elérni, hogy a gazdaságpolitika középpontjában álló kis és közepes gazdaságok, családi gazdaságok, függetlenül attól, hogy azok egyéni vállalkozások vagy akár társas vállalkozások, az elkövetkező években jussanak hozzá olyan lehetőséghez, amely a haszonbérleti díjak piaci szinthez való igazítását célozza; nem többet, nem kevesebbet, csak hogy ezeket a piaci viszonyokhoz lessen rendezni.

Ehhez Gyórfy Balázs képviselő úr javaslata véleményünk szerint megfelelő, alkalmas, ezért is támogatjuk. Az a helyzet, miszerint egy gazdálkodó réteg, amely állami földet bérelt és bérel a mai napig is, és haszonbérleti díjként a piaci bérleti díjak töredékét fizeti, azt gondoljuk, ez nem tartható fenn, és a változtatást nem jövőbeni veszteségként kell nekik értelmezni, hanem múltbéli nyereségként. Nyereségként és előnyként azokkal szemben egyébként, akik eddig is piaci alapon kellett hogy béreljék a földterületeket.

Tisztelt Országgyűlés! Tudom, hogy földkérdésről nehéz érzelmek nélkül beszélni, de kérem, hogy a vitát a tényeken alapulva és annak megfontolásával vitassák meg. Szeretnék mindenkit kérni és figyelmeztetni arra, hogy egyes hangzatosnak vagy látszólag figyelemfelkeltőnek szánt nyilatkozat káros mellékhatásai kiszámíthatatlanok is lehetnek, és nemcsak azokra gondolok, akik éppen a vita gerjesztésében érdekeltek vagy a vitában érdekeltek, hanem azokra is, akik a vita nyugvópontonra kerülésével értenének egyet. Úgyhogy a kormány a módosító javaslatokat támogatja. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Most a vezérszónoki felszólalások következnek. Ennek keretében megadom a szót elsőként Pócs Jánosnak, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának.

PÓCS JÁNOS, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! A mező- és erdőgazdaság, a földek forgalmáról szóló törvénymódosítás alapjaiban a parlamenti képviselők sorában talán egy egységes hangulatot is képezhetne, hiszen mindannyiunkban megfogalmazódott az a szándék, hogy

az, ami most van, rossz. Wass Albert mondta, hogy egység az is, ha mindannyian egyet akarunk, és egység az is, ha mindannyian másként akarjuk ugyanezt az egyet. Ebben a fontos kérdésben ma azt tapasztaljuk, hogy a kormánypárton kívül minden képviselő és minden frakció másként nem akarja ugyanazt az egyet.

A képviselőtársaink az ellenzék padsoraiban mindannyian tiltakoznak a változás ellen, ugyanakkor mindannyian arról beszélnek, hogy az, ami most van, nem jó. A földhasznóbérlési díj egyenlőtlenségének felszámolásáról beszélünk. Több alkalommal vitatkoztunk róla, több alkalommal fogalmazta meg mindenki a véleményét, és az ellenzéki képviselők sorában mégis azt mondják, hogy kevés volt a vita, persze mindezt a vitanapokon és a vitaüléseken fogalmazzák meg. A kormánypárton kívül senki nincs, aki föl vállalja a változtatást abban a tekintetben, ami rossz, azzal kapcsolatban, ami rossz.

Tisztelt Képviselőtársaim! Emlékszem még arra a mezőgazdasági bizottsági vitára, talán Gógös képviselőtársunk volt az első, aki jelentkezett, hogy a Mezőgazdasági bizottságban hányan vagyunk gazdálkodók. Ezt a vitát már majdnem úgy zártuk, hogy a Mezőgazdasági bizottságban ki a nagyobb paraszt, de a lényeg mégiscsak az volt, hogy gazdálkodási tapasztalattal sokan rendelkezünk.

Képviselőtársaim, akik gazdálkodási tapasztalattal rendelkeznek, azok tudják, hogy a mezőgazdaságban sokkal több a bizonytalan tényező, és sokkal kevesebb, ami biztos. Bizonytalan az időjárás, bizonytalan, hogy az ország különböző pontjain ki milyen munkaerőköltséggel tud gazdálkodni, kit milyen munkaerő- és járulékos költségek terhelnek. Az ország különböző pontján bizonytalan a területi és az éghajlati adottság. Egyvalami mindenhol biztos: a bérlési díj. A bérlési díj az, ami biztos és még egyvalami, ami biztos: az, hogy mindannyian ugyanarra a piacra termelünk.

Tisztelt Képviselőtársaim! Termelhetünk gabonát, búzát, kukoricát, napraforgót, kertészeti kultúrát, ugyanarra a piacra termelünk. És ha ez a termék valahol egy forinttal drágább, akkor az a termelő kiesik a piacról. Ezért a termelők számára a bizonytalan tényezők a legnehezebbek. Jelenleg a bérlési díj ugyanilyen bizonytalan tényező, hiszen amin változtatni tudnánk és az ellenzéki képviselők szándékából nem akarunk, ez a bérlési díj.

Amikor a gazdálkodók nekiindulnak egy-egy gazdasági évnek, még nem tudják, hogy milyen lesz az időjárás. Nem tudják, hogy milyen lesz a piaci körülmény, nem tudják, hogy milyen konkurenciával kell számolni. De egy dolgot előre tudnak: mennyi a bérlési díj. És ez az igazságtalan rendszer, ami jelenleg van, gazdálkodóknak, bizonyos gazdálkodóknak a zsebében már előre, az időjárás viszontagságaitól függetlenül százazreket és milliókat hagy a zsebében.

A gazdálkodók nagyon sok esetben úgy kelnek, úgy fekszenek, hogy imádkoznak és azon aggódnak,

hogy mennyi eső esik, milyen lesz a piaci körülmény, de van, akinek mindegy, hogy milyen a piaci körülmény, mert az összes többihez képest előnytelen, a bérlési díj kapcsán előnytelen, burkolt piaci támogatás jut a zsebükhöz. Ez a rendszer ezt akarja felszámolni.

Tisztelt Képviselőtársaim! Minden lehetőség, minden érv, ami meg-megfogalmazódott a parlamentben vagy a bizottsági üléseken, mind orvoslásra került ebben a törvénymódosítási javaslatban. Hiszen azt mondták, hogy miért csak ez emelésről beszélünk. A törvényjavaslat lehetővé teszi, hogy valóban a csökkentésről is kell beszélni, mert lehetnek olyan körülmények, olyan piaci zavarok, amikor nem lehet kigazdálkodni a bérlési díjat és bizony a csökkentésről is kell beszélni. A felek közös megállapodásáról beszélünk.

(13.20)

Szeretnénk, ha a kommunista diktatúrának az a módszere, ahogy törvényben meg van határozva - egy falu, egy nóta, ezt kell elfogadni -, ez a továbbiakban nem így lenne. A felek közös megegyezéssel meghatározzák, hogy nekik mi a jó. Ha valakit ez zavart, akkor a jelenlegi törvénymódosítás már ezt magában foglalja, kimondja, hogy a bérlési díjak módosítása kamarai befolyásolás nélkül történik.

A törvénymódosítás kimondja, hogy a módosításhoz igazságügyi szakértői véleményre kell hagyatkozni. A bírósági védelem biztosított. Képviselőtársaim, azok, akik itt elhangoznak, különböző érvek, hogy csak azért, hogy valakivel kicsesszenek, csak azért, hogy valakivel szemben igazságtalan előnyhöz jussanak, csak azért, hogy egy szerződést felmondjanak, ez nem igaz, hiszen kell hozzá az igazságügyi szakértői vélemény, és a bírósági védelem mindenki számára adott. Ma már azt is tapasztalhatja mindenki, aki a gazdaságban részt vesz, hogy a bérlők jogai nagyon sok esetben aránytalanul erősebbek.

Tisztelt Képviselőtársaim! A gazdaságban sehol nem jellemző, hogy a bérlő jogai igazságtalanul és aránytalanul erősebbek, mint a tulajdonos jogai. Miért nem lehet ezt hagyni, hogy döntse el a piac és döntse el a felek közösen, közös megegyezéssel? Képviselőtársaim, az, amit önök képviselnek elsősorban az MSZP padsoraiban, hiszen ott még a megegyezés szándéka sem áll fenn, az a kommunista diktatúra, amikor azt vallottuk, hogy egy falu, egy nóta; így volt, így van és így lesz.

Az ellenzék padsoraiban minden felvetésből látszik, hogy hiányzik a kormányzati felelősség. Egyetlen közös szándék vezet az ellenzéki képviselőket, a politikai haszonszerzés, és kész. A kormányzás felelőssége nem terheli a vállukat. Az MSZP padsoraiból Gógös Zoltán volt államtitkár úr el fogja mondani az érveit (*Gógös Zoltán: Honnan tudod, hogy mit fogok mondani? - Sallai R. Benedek: Tudnak ezek mindent!*). A mezőgazdasági bizottsági ülésről már

ismerjük és tudjuk, az önök érvei az egy falu, egy nóta, vagyis védik a koncot, ahogy a képviselő úr. (*Gógös Zoltán: Milyen koncot? Nekem nincs semmim!*) Önök szerint igazságos rendszer volt az, amikor Nagyivánon a piaci ár egyharmadáért 2500 hektárt kapott meg Lajtós István? 2500 hektárt kapott meg, napi 100 millió forint állami támogatást kapott, összesen 370 millió forint állami támogatást kapott, extra profitot kapott, a piaci ár egyharmadáért kapta meg ezeket a területeket. (*Magyar Zoltán: Én csak egy kávét kérek! - Sallai R. Benedek: Én is!*) Önök szerint ez igazságos volt az összes többi gazdálkodóval szemben? Ő olyan előnyökhöz jutott, olyan gépparkot, olyan versenyképes gépparkot tudott beállítani, amit senki más. Egy olyan piaci előnyhöz jutott, amit úgy hívnak, hogy burkolt állami támogatás.

Tisztelt képviselőtársaim, az MSZP padsoraiban különösen, hiszen az ő idejükben volt igaz, a Mariano Kft. - egy olasz tulajdonú kft. - a piaci ár töredékéért, és volt egy jelentős rész, ahol ingyen kapott állami földet, és emellett 800 millió forint állami támogatásra tett szert. 800 millió forint állami támogatásra úgy, hogy vagy egy csekély bérleti díjat fizetett, vagy semmilyen bérleti díjat nem fizetett. A környezetükben lévő gazdáknak hogy tudnak a szemükbe nézni? Miért jutott valakinek egy olyan előny, ami az összes többinek nem? Miért ellenzik, amikor ezt a rossz, szabálytalan rendszert szeretnénk felszámolni?

Tisztelt Képviselőtársaim! Gógös képviselő úr, ismerve általában a bizottsági üléseken és a parlamentben is megfogalmazott véleményét, amikor már minden muníció elfogy, és arra hagyatkozik, hogy mert ezek mennyi embernek adtak munkát, képviselő úr, a földet meg kell művelni, a traktorba be kell ülni, ezután is be fognak ülni, a traktort ezután is vezetni kell, dolgozók fogják vezetni. (*Gógös Zoltán: A tehenet is megfejik?*) A jószágértékelésben - igen, a tehenet is meg kell valakinek fejni (*Gógös Zoltán: Ha lesz.*), amely tekintetében jelenleg mégiscsak sokkal több jószágértékelésről beszélünk, mint eddig, a tehenet valakinek meg kell fejni, a sertésnek meg adni kell enni. (*Gógös Zoltán: A hízómarhát nem kell, azt ugye, tudod? De próbáld meg!*) De képviselőtársam, egy dolgot az előbbi példák alapján fogadjunk már el!

Amikor önök arról beszélnek, hogy mennyi embernek adtak munkát, az állam adott munkát abból az irreális állami támogatásból, amiről beszéltünk. Amikor napi 1 millió forintot kapott a nagyiváni Döbrögi, amikor az olasz cég 800 millió forint állami támogatást kapott úgy, hogy közben nem kellett neki bérleti díjat fizetni, vagy csekély bérleti díjat kellett fizetni, nem ők adtak az embereknek munkát, hanem az állam. Az állam az állami támogatásból adott munkát, és a továbbiakban ugyanúgy meg fogják adni. Valahol az MSZP álláspontja talán ott még elfogadható vagy érthető, hogy védik a koncot. (*Zaj. - Az elnök csenget.*)

Képviselő úr, az, hogy védik a koncot (*Gógös Zoltán: A törvényt magyarázd már, ne velünk foglalkozz, jó?!*), ez talán érthető. Az viszont sokkal kevésbé érthető, amit a Jobbik fogalmaz meg, hiszen a Jobbik azt mondja, hogy az, ami van, rossz, de a változtatásra azt mondjuk, hogy nem. Képviselőtársaim, ez ugyanolyan kétszínű, mint amikor a bevándorlással kapcsolatban erőszakot akarnak alkalmazni, ugyanakkor még azt mondják, hogy az iszlám az ország megmentője.

Képviselőtársaim, itt a lehetőség! Ha úgy gondolják, hogy ez a rendszer rossz, akkor nem nemet kell nyomni, hanem változtatni kell. Itt a lehetőség! Képviselőtársaim, a Jobbik véleménye, a „nem” szavazata mégiscsak azt igazolja, ami a Jobbik soraiból kihallatszik, hogy egy dolog fáj, hogy ezt az árverést, ezt a földértékesítést vagy ezt a törvénymódosítást nem önök bonyolítják le. (*Derűltég a Jobbik és az LMP soraiban.*) Az önök padsoraiból hallatszik ki, hogy pontosan ugyanezt csinálnák, ha véleményünk szerint, ne adj' isten, önök kormányra kerülnek. Pontosan ugyanezt csinálják, hiszen elismerik, hogy a rendszer rossz, csak éppen nemmel szavaznak.

Tisztelt Képviselőtársaim! Kedves Sallai Róbert Benedek képviselőtársam, ha már egyszer olyan jókat mosolyog, akkor kérem, engedje meg, hogy egy gazdátársam üzenetét átadjam önnek, aki azt kérte (*Sallai R. Benedek: Nevet is!*), aki azt kérte, hogy mondjam már a Sallai Róbert Benedek képviselő úrnak, hogy a gazdákat ne vegye már a szájára, mert szégyen. A gazdák politikai hovatartozástól függetlenül elhatárolódtak öntől, képviselő úr. Ezután pedig sokkal inkább elhatárolódnak. (*Sallai R. Benedek: Komolyan? - Gógös Zoltán: Ki mondta, a Fazekas? - Magyar Zoltán: Mészáros?*) Képviselő úr, mindenekelőtt azért (*Sallai R. Benedek: Mészáros? - Zaj. - Az elnök csenget.*), mert ön kétszínű politikát folytat. Egy családi vállalkozást hozott létre annak érdekében, hogy hogyan tudja a mezőgazdaságot lenyúlni. Ugyanakkor haszonélvezője annak a rendszernek, ami most van. Képviselő úr, a gazdák azt üzenik, hogy a gazdák nevében ön ne szólaljon meg, mert a gazdák tudják, hogy trágját az egyik gazda a másik gazda ajtajába nem borít. A gazdák tudják, hogy a trágját a földbe szokták tenni, nem pedig az aszfaltra. Képviselő úr, a gazdák között vannak, akik különböző diplomákkal nem rendelkeznek, de egy dolgot tudnak: a gyermekük előtt nem mutatnak olyan példát, hogy ha a tanár, ne adj' isten, rossz jegyet ad a gyereknek, akkor reggelre odamegyünk a kapujába és ott hagyunk egy nagy rakást. Képviselő úr, ön a parlamenthez méltatlan, a gazdák előtt szégyen az, amit ön képvisel.

Tisztelt Képviselőtársaim! Amikor azt fogalmazták meg, hogy ez a döntés gazdaellenes, akkor azért szeretnénk mindenekelőtt tiltakozni, mert a gazdák egy dolgot szeretnének: azonos eséllyel termelni. Azt szeretnék, ha mindenki azonos bérleti díjjal, a területen érvényes piaci áron meghatározott egyenlő bérle-

ti díjjal induljon, egyenlően élvezzék az időjárás vi-szontagságait, egyenlően vállalják a konkurenciahar-cot és azonos feltételekkel tudjanak a piacon termel-ni. Ami most van, az igazságtalan.

Tisztelt Képviselőtársaim! Ha önök úgy gondol-ják, hogy ez a rendszer rossz, akkor kérem önöket, hogy ezt a változást szavazzák meg. Köszönöm a szót, elnök úr. *(Taps a kormánypárti padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm. Tisztelt Képviselőtársaimat kérem, hogy -érzékeny a vita - a személyeskedést lehetőleg kerüljük, mert fontosabb lenne, hogy a törvényről beszéljünk.

Most megadom a szót Gógös Zoltánnak, az MSZP képviselőcsoportja vezérszónokának.

GÓGÖS ZOLTÁN, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Egy biztos: ebből az előt-tem elmondott vezérszónoklatból mindenki megér-tette, hogy mi van ebben a törvényben - szerintem egyébként senki nem értett egy kukkot sem. Én majd megpróbálok elmagyarázni, mert itt azért nagyon sok minden nem került szóba sem az előterjesztő, sem államtitkár úr mondandójával. Először is tisz-tázzunk valamit - inkább kérdezem. Az 1250 forintos mostani hatályos, jelenleg is pályázatokban szereplő - még most is vannak pályázatok - állami földbér-leti díj piaci ár? Szerintem nem. Annak nagyjából a fele. Itt mindenki szapulja a különböző bérleti díja-kat, csak egyet felejt el, hogy tudok elővenni most legalább 600 olyan pályázati kiírást - mert még min-dig van -, ahol az állam bérbe adja a földjeit 1250 forintos aranykoronánkénti áron, ami nagyjából fele a piaci bérleti díjnak.

(13.30)

Tehát innentől kezdve az egész történet már vé-res, de folytathatjuk, valóban, az 580 forint kevés. Csak az a baj, hogy ez a törvényjavaslat nem erről szól. Lehet, hogy ezt meg lehet emelni, csak itt nem ez a cél. Itt az a cél, hogy egyszerűen azok a kapacitá-sok - és ebben nemcsak a mellesleg Fidesz által lét-rehozott „piszkos tizenkettő” fogja elszervezni ezt a problémát, hanem mindenki. Mert azon lazán ke-resztüllépett képviselőtársam is, hogy azt a tizenkét céget ezzel a bérleti díjjal nem mi csináltuk, sőt mi megpereltük a bérleti díjat, de a Legfelsőbb Bírósá-gon elbuktuk; meg az 50 éves bérleti jogviszonyt, amikor egyébként Magyarországon általában meg azóta mindig is 20 év a bérleti jogviszony.

Tehát ez az első probléma, hogy akkor azt is meg kellene nézni, hogy aki jelenleg 1250 forintos bérleti díjat fizet, az most piaci díjat fizet-e vagy azzal mi történik, ha mondjuk, például mintagazdaságként, ami még ráadásul - amit hallunk, hogy ki lesz az - 580 forint; hogy ott mi lesz például. Mert akkor te-gyünk igazságot, én is azt mondom. Szerintem olyan

törvényjavaslatot nem lehet támogatni, amely a gaz-dák helyett a neppereket támogatja. Ha ezt a tör-vényjavaslatot nem a nemzeti agrárkamara elnöke, hanem az ügyvédi kamara elnöke nyújtotta volna be, akkor érteném. Ugyanis jelenleg a legnagyobb földtu-lajdonnal Magyarországon az ügyvédek rendelkeznek és ők adják bérbe azoknak a gazdáknak, akik ellen szól ez a javaslat. Ugyanis az 5 évenkénti emelés nemcsak az állami földeken gazdálkodókat fogja érinteni - vagy a csökkentés, mert valóban, ebben ez is benne van, de majd meglátjuk, hogy lesz-e erre példa -, hanem mindenkit, mert nyilván ez alapján mindenki vér-szemet fog kapni és azt mondja, hogy már minden szerződésemm régebbi, mint 5 éves, hozok egy szakér-tőt, az elme, bíróságon majd valami lesz, és utána fölbonatom a szerződést.

Ámbár arra kíváncsi leszek, hogy azokat az emelt szintű bérleti díjakat, amelyeket majd a bíró-ság megállapít esetleg, amit nem is tudom, hogy hogyan lehet majd megállapítani olyan esetekben, amikor nagyon nagy a szórás, hogy miből jön ki majd a piaci bérleti díj... - most piaci bérleti díj alatt mit értünk? Százezer forintot? Az egy agyrém lenne, csak mondom. Itt elhangzott olyan kormányzati szereplők szájából, hogy az a cél. Amikor kormányzati szereplő, aki az agráriumban érintett, olyat kiejt a száján, hogy célnak tekinti a százezer forintos hektáronkénti bér-leti díjat, az a magyar mezőgazdaság ellensége. Ugyanis nincs a rendszerben százezer forintos bérleti díj lehetősége, kivéve a 40 aranykoronás öntözhető földeket. Mert nem termelhető ki, főleg nem a Du-nántúlon, a mi vidékünkön, Balázs, az a bérleti díj, és itt erről hallok. *(Gyórfy Balázs jelzésére:)* Nem te mondtad, ebben korrekt vagyok, nem te mondtad, de itt elhangzott többször, hogy az a cél.

Én meg azt gondolom, hogy az lenne a megol-dás, amit én benyújtottam javaslatot, hogy egy: ren-dezzük, hogy legyen plafon. Erre én korábban egy plafont írtam, egyébként magában a bérleti díjagnál, hogy területileg érvényes bérleti díjakat, maximumot is állapítsunk meg - ebben egyébként partnerek len-nénk, ez van Franciaországban -, hogy ne lehessen kihasználni a termelő kiszolgáltató helyzetét. Mert ezzel a törvénnyel egyértelműen kiszolgáltató hely-zetet teremtünk, hiszen nemcsak a célzott kört fogja elérni ez a történet, hanem mindenkit el fog érni, mert én nem hiszek olyan tulajdonosban, aki egyéb-ként nem fog ezzel élni, hogy kihasználja ezt a lehe-tőséget és megpróbáljon díjat emelni. Tehát ezt le kellene rendezni.

Több javaslatom is volt, az egyik még korábban volt 2010-ben, amit nem fogadtak el, hogy az euró-pai uniós támogatás 80 százalékát tekintjük bérleti-díjplafonnak. Ez volt az egyik javaslatom. A má-sik - pontosan a visszaélések miatt, hiszen rengeteg termelő és cégvezető is kihasználja azt a lehetőséget, hogy nincs plafon és adómentesen ki tudja venni a jövedelmét -, hogy legyen megadózotva az európai uniós támogatás 80 százaléka fölötti bérleti díj. Ezt

azért kell megcsinálni, mert adómentesen iszonyatos pénzeket lehet kivenni úgy, hogy nem kell osztalékadót befizetni utána. Azt gondolom, nem kérdés, hogy ezt le kellene rendezni. Ez biztosan egy népszerűtlen javaslat, de nem a kistermelőknél meg nem a kisbirtokosoknál, mert a kis tulajdonosok nem kapnak e fölötti bérleti díjat, azt szeretném hangsúlyozni. Nagyon-nagyon kevés az a hely, egy-két nagyon-nagyon jó minőségű földterülettel rendelkező megyében lehet, hogy néhány kisebb, 5-10 hektáros földtulajdonost is érintene adó, de csak a különbözet után kellene adózni, tehát az, hogy iszonyatos adóterhelés lenne, azt gondolom, nem hiszem, hogy elfogadható.

A másik, hogy teljesen jogszerű megoldás lenne és nem lenne alkotmányellenes, amit én egy másik javaslatban tettem, és nem azt mondom, hogy a piaci díj, mert szerintem nem meghatározható, de partner leszek; be fog jönni az a törvényjavaslat, hogy mi legyen az adózási küszöb. Én azt javasoltam, hogy az 580 forint, ami egy céggörre jellemző - mert egyébként mindenhol meg lett emelve ez a bérleti díj vagy közös megegyezéssel, vagy pedig szerződés módosítással -, amennyiben ez ennyi most, akkor emeljük, akinek ennyi; az fizesse be adóban a különbözetet. Abban én partner vagyok, hogy ne az 1250 legyen, hanem magasabb legyen, de ezt akkor beszéljük meg. Ez a törvényjavaslat majd elének kerül. Ugyanis ez nem a neppert segíti, aki csak azért vesz földet, hogy majd a megemelt bérleti díjból kifizethesse az árát, hanem az államot segíti, mert az államnak ez a pénz akkor is bejön, ha a használó nem változik, mert neki az adóalapja akkor is az a különbség lesz, amit megállapítunk. Hozzáteszem, nem törvénytörő, hogy a szerintem jelenleg is a piaci ár alatt levő állami bérleti díjat vegyük alapul. Ez egy tárgyalás kérdése.

Egyébként nem hiszem, hogy ez a törvény kiállja az alkotmányosság próbáját. Ugyanis a szerződésátruházást pontosan azért hozta be a polgári törvénykönyv, hogy jogbiztonság legyen a korábban megkötött szerződések kapcsán. És ha ebbe úgy nyúl bele valaki, hogy ez a jogbiztonság megszűnik, akkor szerintem az alkotmány sértő. Ez biztos, hogy Alkotmánybíróságra kerül, mi ezt javasoljuk mindjárt az államfőnek, ha ez elfogadásra kerül ebben a formájában, hogy ő azonnal támadja meg Alkotmánybíróságon. Ha nem, akkor nyilván elő kell teremteni hozzá a szükséges aláírást, és ezt meg kell tenni nekünk, mert úgy gondolom, hogy ez egy teljes jogbizonytalanságot okoz.

Ami itt nem hangzott el, és erre kérnék is majd államtitkár úrtól választ, hogy ha már az új szerződésnek minősül, és van a földterületeknek új tulajdonosa, mert vesznek meg területeket ezekből a körökből is, akkor az új tulajdonos - amennyiben a régi társaságnak több területe marad, mint 1800 hektár, mondjuk, ha állattartó - köthet-e vele új szerződést. Azt gondolom, hogy nem, csak önök ezt nem mond-

ják el. Tehát akkor ne azt mondják, hogy bérleti díjat akarnak emelni, hanem azt mondják, hogy társaságot akarnak szétdaraboltatni vagy szétrúgni, mert az a korrekt.

Amikor erről beszélünk, akkor valóban elő szoktam hozni a munkavállalókat. Nagyon sajnálom, hogy a Fidesz úgy tekinti a magyar mezőgazdaságban jelenleg dolgozó munkavállalókat, mint rabszolgákat, és azt mondja, hogy ezt a rabszolgaságot meg kell szüntetni. Most kérdezem én: a havi 200 ezer forint fölötti fizetések a jobbakké, vagy az 52 ezer forintos közmunka?

Ugyanis nem lesz alternatíva, mert én arra nagyon kíváncsi leszek, hogy ha végigmegy ez a folyamat, amit elterveztek ezelőtt pár évvel - csak akkor még barát volt a barát, most meg már ellenség -, és kialakul egy 10 ezer szereplős, 500 hektáros családi gazdasági modell Magyarországon, mert az ez lesz, a kicsik is be fognak olnadni, mert nem fogják bírni a versenyt, nagyok nem lesznek, mert miért lennének, mert a tulajdonosok szépen elvonulnak, mert nagyon koros ember kezd elrendezni magát hosszú évekre, és ott marad, mondjuk, 100 ezer munkavállaló, akinek semmilyen lehetősége nem lesz. Ez a modell a normális, hogy 10 ezer család, ami 40 ezer ember, vagy pedig egy 300 ezer embert foglalkoztató vagy ellátó mezőgazdaság? Ugyanis egy normális integrációval és normális programmal legalább 300 ezer normális jövedelemmel rendelkező szereplőt lehetne ebbe a rendszerbe behozni.

Egyébként önmagában már az is ellentmondás, amit most Mezőhegyes kapcsán például Lázár miniszter úr mondott. Ott nagyjából 80 szereplő kapja meg a 8 ezer hektárt, hiszen 100 hektáros átlagok vannak általában, lehet, hogy 100 és 80 hektáros, teljesen mindegy. Az azt jelenti, hogy száz családnak fog megélhetést adni az a birtok, ami jelenleg most 400 állandó munkaerőt alkalmaz, és még 1000 ideyemunkást, és befizet 85 millió adót a településnek, meg befizet nagyjából 2 milliárdnyi közterhet az országnak. Szerintem ezek a dolgok nincsenek végiggondolva. Nincs végiggondolva, hogy milyen hatása van egy ilyen intézkedésnek.

Azt nagyon-nagyon nehezen tudom megérteni, hogy ezt miért kell csinálni. Miért kellett ezt végigcsinálni, amikor nyilvánvaló, hogy sokkal rosszabb lesz a gazdasági hatása például ennek az intézkedésnek, mint ami ott, abban a térségben előtte volt? Mert, ha ez javítana a térség helyzetén, akkor azt gondolom, hogy van értelme erről beszélni meg van értelme ezt végiggondolni. De az ellentmondás, amire utaltam: azt mondja a miniszter úr, hogy ki fog ott alakulni egy 2 ezer hektáros mintagazdaság, ami majd a 400 embert átveszi és foglalkoztatja tovább. Ha ez igaz, ha van a kormánynak egy olyan modellje, ami 5 hektáronként képes egy embernek megélhetést nyújtani, akkor nem inkább 80 ezer munkahelyet kellene teremteni a 400 ezer hektár állami földön, mint eladni?

(13.40)

Ha létezik ilyen modell. Ha meg nem létezik, akkor meg nem kellene hazudni. Én egyébként azt gondolom, hogy egy normálisan szervezett állami birtokrendszer megfelelő szabályozással és ösztönzővel képes lehet nagyjából 10-15 hektáronként egy foglalkoztatottat generálni, tisztességes jövedelemmel, tisztességes eltartóképességgel. Én nem mondom az 5 hektárt, ami nálunk annak idején volt, hogy 5 hektáronként volt egy tényleg jól fizetett ember, mert a városban a húsgyár után, ami sajnos pont megint most fog tönkremenni a szerencsétlen és ostoba elvonások miatt, amik érték a húsfeldolgozó ágazatot, a második legjobban fizető cég voltunk. Tehát messze nem igaz az, hogy mindenféle állami támogatásból kellett megélni, hanem egyszerűen arra volt ösztönözve az akkori menedzsment, nem a lopásra, amiről Lázár beszél, mert akkor most nekem lenne 12 házam, nem neki, magyarul, az a lényeg, hogy az a cég képes volt akkor 5 hektáronként egy embernek megélhetést biztosítani. De nem volt semmivel se több traktoros, mint most, ugyanazon a területen, nem volt semmivel se több konkrétan mezőgazdasági tevékenységet végző, csak volt egy olyan ösztönző rendszer, ami kihozott abból a vállalkozásból mindent, amit lehetett, és ebbe az irányba kellene menni. És ha most én ezt látnám törekvésnek, hogy olyan értelemben ösztönzik ezeket a vállalkozásokat, amelyek valóban pozitív vagy előnyös helyzetben vannak, hogy vagy megegyezéssel, vagy pedig valamilyen normális törvénykezéssel, nem ilyenekkel, mint ez, arra lennének predesztinálva, hogy minél több embernek adjanak megélhetést, mert ez a vidéknek a legnagyobb problémája, akkor nyilván ebben partnerek tudnánk lenni, de itt nem erről van szó.

Itt arról van szó, hogy iszonyatos európai uniós forrásokból megépült korszerű kapacitások, amelyek fel tudják venni a világban bárkivel a versenyt, fognak most az enyészetté válni azért, mert nem lesz megfelelő termelőalap mögöttük. Nem lehet például Pápa környezetében ötezer szarvasmarhát tartani 1800 hektáron, államtitkár úr. Nem lehet, mert képtelenség. Képtelenség! Most akkor ki kell mondani, hogy nem kell ötezer szarvasmarhát tartani, mondjuk, az Agroprodukt Zrt.-nél. Hozzáteszem: politikai ellenfelek voltunk, mióta világ a világ, annak a cégnek a vezetésével, de akkor is azt mondom, hogy felelősségünk van az ottani 500 emberrel szemben, az 500 családdal szemben, a borsönyiekkal szemben (*A Fidesz képviselőcsoportja felé:*), képviselőtársaim, azzal a közösséggel szemben, amelynek ott normális munkát adnak, azokkal a falukkal szemben, amelyek abból éltek meg abból élnek a mai napig, csak azért, hogy néhány barát szétszedhesse azt a területet. Mert itt erről van szó. Olyan ösztönző rendszer készül, hogy megérje ezeket a földeket az államtól megvenni. Szeretném kihangsúlyozni, hogy nem tudok olyan megoldást elképzelni, ami azt segí-

tené, hogy az állami földek eladásra kerüljenek - mindegy, hogy milyen az a megoldás. Ugyanis nem hiszek abban, hogy a magánkézbe került állami területek több embernek tudnak megélhetést adni, mint ha azok állami kézben megfelelő szabályozással rendelkeznek. (*Sallai R. Benedek: Úgy van!*)

Ezért én azt gondolom, hogy ha valamiben meg kellene egyezni, az az, hogy ezt az örült licitációs rendszert, ahol saját magára licitál az ember, hogy annak a szerencsétlen parasztnak, akinek elővásárlási joga van, még esélye se legyen megvenni a földet, ezt azonnal leállítani! Nem tudnak szerződést készíteni, mert nincs. A jogászok szerint nem is lehet ilyen szerződést készíteni, államtitkár úr. Ez egy elhibázott, idióta módon megszervezett rendszer. Ebből semmi nem lesz, csak óriási kár. Ennek a vagyonnak az értéke, ha használnánk arra, amire kell, nem 300 milliárd, hanem 3000 milliárd, minimum. Az értéke! Nem az ára, az értéke! Ha ezt elkótyavetyélik, azért nagyon-nagyon súlyos árat fog ez az ország fizetni, és én nem sajnálom kimondani, hogy ezért önöknek majd valamikor felelni kell. Köszönöm szépen a figyelmet. (*Taps az ellenzék soraiban.*)

ELNÖK: Most megadom a szót Magyar Zoltának, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának.

MAGYAR ZOLTÁN, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Képviselőtársaim! Nagyon sok érdekes érvet hallottunk, de nem voltak újak. Sajnálom, hogy Pócs képviselőtársam most már nincs itt, mert neki is fogok válaszolni.

A bizottsági ülésen lefolytattuk valóban már ezt a vitát, illetve nem egy újdonsült jogszabályról van szó, még ha formailag az is, hiszen tartalmilag már szinte megegyező jogszabályok keretében lefolytattuk ezeket a vitákat. Azt, hogy az út egyik oldalán nem annyi a bérleti díj, mint a másik oldalán, és ez versenyhátrányt okoz, természetesen mi is tapasztaljuk, és én se tartom egy megfelelő állapotnak, de kérdem én, hogy ez miért most jutott eszébe a kormányoldalnak. Tehát érdekes módon 2010-ben senkit nem zavart az, hogy ilyen piactorzító hatása van annak a rendszernek, amit kiépítettek, miközben Ángyán József államtitkárként itt az első beszédében felháborodottan azzal kezdte - teljesen jogosan -, hogy a szocialista érákban milyen nevetséges bérleti díjakon adták oda az állami földet. Azóta eltelt öt év, és semmi nem történt, egészen addig, amíg önök bele nem fogtak egy bandaháborúba, és ezt nem csak én mondom, a saját miniszterük is lex Simicskának hívja ezt a jogszabálytervezetet, tehát nem is próbálják meg tagadni, hogy gyakorlatilag az állami földek privatizációját semmi más nem indította el önöknél, mint az, hogy összeveszték a korábbi barátjukkal.

Azt, hogy egyébként jogszabályilag meg jogalkotásilag ez az előttünk fekvő tervezet mit jelent, és milyen aggályaink vannak ezzel kapcsolatban, nem

én fogom elmondani, hanem szakavatott kollégám, Lukács László mint jogász fogja ezt kifejteni, mert az is egy agyrem, hogy ez ilyen formában élénk kerülhetett. És már most jelezzük, amit meg is tettünk egyébként a bizottsági ülésen is, hogy az ellenzék Alkotmánybírósághoz fog fordulni ebben az esetben is (*Közbeszólás a Fidesz soraiból: Sikerült már az Unióban is elérnetek ezt!*), mivel biztosak vagyunk benne, hogy ez nem fogja az alkotmányosság mércéjét kiállni, vagy legalábbis bízunk abban, hogy egy jogállamban ez nem következhet be. Korábban is megtettük ezt egyébként a földprivatizációval kapcsolatban, akkor kaptunk hideget-meleget kormányoldalról, ezért kénytelen vagyok ezekre reagálni, mert ma is megkaptuk ezeket a vádaskodásokat.

Ha a Fidesz hoz egy olyan jogszabályt földforgalmi törvény néven, ami alapján külföldiek termőföldet vásárolhatnak, majd hoz egy rendeletet, határozatot, ami ezzel szembemegy, és egyébként ezt ki fogja szűrni az Alkotmánybíróság nyilvánvalóan, mert azért ott ehhez értő emberek ülnek, azt ne kenjük már az ellenzékre!

Tehát szerintem, ha önöknek valóban fontos az, hogy a magyar termőföld, pláne az állami föld ne kerüljön külföldiek kezére, akkor le kell állítani a privatizációt, és nincs semmi probléma, mert a magyar államot senki nem kényszerítheti arra, hogy akarata ellenére piacra adja a földjét, akár olyan áron is, hogy külföldiekhez kerüljenek. Tehát kérem, tényleg ezt a hazudozást fejezzék be! Természetesen egy szóval nem írtuk le az alkotmánybírósági beadványunkban, hogy ezzel lenne problémánk, de hát egyértelmű, hogy az Ab ezt ki fogja szűrni, és ki is szűrta. (*Közbeszólás a Fidesz soraiból: Vagy ha nem, akkor tévedtek!*)

Ha pedig már a versenysemlegesség szóba került, egyébként én nem tartanám és a Jobbik nem tartaná azt ördögtől valónak, hogy ezt megsértsük, mondjuk, jelesül az állami földekkel. Tehát én azt nem tartom problémának, ha a magyar állam akár a versenysemlegesség megsértése árán is a saját földterületeivel olyan birtokpolitikát segít elő, ami egyébként a közjót szolgálja, a magyar vidék megújulását, a vidék megtartóképességének növekedését eredményezi. Ha erre használjuk az állami földet, és nem a korábbi barátokat és leendő új barátokat hízaljuk vele, akkor egyébként engem nem zavar, hogy ezzel versenysemlegességet sértünk. Továbbmegyek: ezt önök is beismerték meg le is írták azzal, hogy nem piaci alapon adják - egyébként ma sem - bérbe ezeket az állami földeket.

Előttem szóló Gógös Zoltán már említette, hogy az 1250 forintos aranykoronánkénti bérleti díj is messze van, legalább a fele a piacinak, tehát ezzel is egyfajta versenysemlegességet nélkülöző rendszerben adják ki az állami földeket, és nem is bíraltuk ezt egyébként. Tehát én is úgy gondolom, hogy ha a helyben élő családi gazdálkodók megsegítése a cél, akkor belefér az, hogy az állam ezzel segítse őket.

A privatizációtól nehéz elválasztani ezt a jogszabálytervezetet. Egyébként észrevettem az önök érvelésében is, hogy amikor úgy kényelmes, akkor megpróbálják úgy beállítani az előttünk fekvő tervezetet, mintha semmi köze nem lenne az állami földprivatizációhoz, ha pedig a másik oldalt próbálják erősíteni, és éppen kényelmetlen a dolog, akkor teljesen nyíltan beszélnek arról, hogy csak azért került elő most ez a probléma, azért van most már másodszor a Ház előtt különböző formákban, mert az állami földek privatizációját ez elősegítené.

Én nem tagadom, hogy amögött, hogy a Jobbik megpróbálja ezt megakadályozni, nyilvánvalóan az a szándék is meghúzódik, és ezt vállaljuk, hogy ha csak néhány tízezer vagy százezer hektárnak meg tudjuk akadályozni a privatizációját, és ezzel az állami tulajdonban tudjuk tartani, akkor számunkra ez egy bevállalható dolog, és küzdünk ellene a továbbiakban is, amellett, hogy természetesen most is elmondom, hogy egyébként valós problémát is kezelne ez a jogszabály. Tehát tény, hogy azt én sem tartanám szerencsésnek, ha ez a piactorzító hatás akkor is fennmaradna, ha az állam már nem használná a birtokpolitikai céljainak a megvalósítására ezeket a földterületeket, hanem pusztán piaci alapon, ahogy most történik, eladja ezt azoknak, akiknek eladja.

(13.50)

Ezek után már én is azt mondom, hogy ez természetesen nem lenne egy szerencsés állapot. De ha meg tudjuk akadályozni ezt a tervezetet, ezáltal elveszük a kedvét néhány vásárlónak, s ez állami tulajdonban marad, és ezért a következő, mondjuk 2018-tól felálló tisztességes kormánynak több eszköze, lehetősége lesz a magyar vidék életébe való beleszólásra azáltal, hogy marad állami földje, akkor mi bevállaljuk ezt, s remélem, hogy majd büszkén el tudom mondani, hogy ezzel az akadályozással megmaradt a magyar állam tulajdonában jó néhány hektárnyi földterület.

Egyébként ez nem kell, hogy idegen legyen önköztől, hiszen a nemzeti vidékstratégia, amit oly sokszor emlegetünk itt - érdekes módon csak ellenzéki oldalról -, 2012-ben még kormányzati szinten lett elfogadva, és amely éppen azt tartalmazza, hogy a magyar állam növelni akarja földterületeinek a mértékét, és ehhez forrásokat, eszközöket kell biztosítani. Mi ezt elviekben támogattuk is, hiszen minden évben a költségvetéshez nyújtottunk be ehhez pluszforrásokat, sőt azt is mondja a nemzeti vidékstratégia, hogy a magyar állam elővásárlási jogát fenntartva a jövőben is aktív szereplője kíván lenni a földpiacnak, és minden olyan esetben be kíván avatkozni, amikor valamiféle spekulációs vagy egyéb szándékot vél felfedezni. Ezáltal természetesen nőne az állami földterület mértéke, és valódi értelmet nyerhetnének azok a szavak, amelyeket mára már elfelejtettek, de a kampányban még nagyon hangoz-

tattak, mint demográfiai célprogram, mint szociális földprogram, vagy éppen az önkormányzatok számára megfelelő munkahelyteremtő projektekre az állami föld kijuttatása.

Azt sem látjuk biztosítva például, hogy ha a jövőben az állam egy víztározót vagy egy nagyobb beruházást akarna végrehajtani és ahhoz jelentős földterületekre lenne szükség, akkor csereföldeket hol biztosítana azoknak a tulajdonosoknak, akiknek majd kisajátítják a területeiket. Erre mind-mind alkalmas lett volna egy nagyobb mértékű állami földtulajdon.

Azt megint elképesztőnek tartottam, amit Nagy István államtitkár úr itt a Házban elmondott, hogy amiatt nem kell aggódnunk, hogy a szociális szövetkezeteknek nem marad majd földterület, mert az állam erre már félretett és biztosított földterületeket. De honnan tudja a Fidesz azt, meg államtitkár úr vagy bárki, hogy még hol és milyen körülmények között alakulnak szociális szövetkezetek szerzte az országban? Önök megint azt próbálják elhitetni velünk, hogy a jövőbe látnak. Ha így van, az elég nagy probléma, de én bízom abban, hogy azért fognak majd olyan szociális szövetkezetek is alakulni, amelyek ma még nem látunk, és amelyek földigénye majd jelentkezni fog, de nyilvánvalóan nem lesz, amiből az állam ezt majd fedezze.

Ahogy már említettem, azt elismerjük - s ezt újra megteszem -, hogy valós problémát is kezel ez a jogszabálytervezet. Épp ezért annak ellenére, hogy sokszor csalódtunk már az önök szavahihetőségében és jó szándékában, a Jobbik felajánlotta, hogy bizonyos garanciák mellett fogja tudni támogatni ezt a jogszabálytervezetet, valamint a korábbi kétharmados elődjét is. Hármat emelnék ki nagyon röviden. Azt mondtuk, hogy ha elfogadják Ángyán Józsefnek a földforgalmi törvényhez benyújtott korábbi módosító indítványait, akkor elhisszük azt, hogy tisztességes szándékot szolgál ez a jogszabálytervezet. Itt legfőképpen a családi és a települési összeszámíthatóságot emeltük ki, valamint a külföldi földvásárlás megtiltásának a lehetőségét szeretnénk feltétlenül elérni, pláne állami földek tekintetében.

Szintén azt mondtuk, hogy ha felállhatna egy vizsgálóbizottság, amit egyébként az ellenzéki képviselők már aláírtak (*Pócs János: Ezt hívják zsarolásnak!*), és megállapítanánk azt, hogy az elmúlt húsz-huszonöt évben hány milliárd forintot buktak a magyar adófizetők azért, mert önöknek csak most jutott eszébe, hogy piaci alapra kell emelni a földbérleti díjat, ezt kivizsgálánánk és meglennének a felelősei, akkor azt mondaná a Jobbik, azok után, hogy beismerték a hibáikat és megtaláltuk a felelősöket, érdemes lenne tiszta lappal indulni és piaci alapra helyezni ezeket a bérleti díjakat.

Az meg jobbikos képviselőként engedtessek meg már nekünk, hogy az nem érv ebben a vitában, hogy a szocialista kormányok loptak el többet az adófizetőktől az állami gazdaságok előnytelen privatizáció-

jával vagy önök. Örülök, hogy ezt itt beismerik és egymás fejébe vágják - ez nekünk nyilvánvalóan nem okozott meglepetést, azért ülünk a Jobbik-frakcióban, mert ezzel tisztában vagyunk -, de ez nekünk nem érv. Tudom, a miniszterük is elismerte, ha önök vannak kormányon, önök lopnak, ha a szocialisták, akkor meg ők, de ettől még ne akarják, hogy hozzájáruljunk az állami, a nemzeti vagyon teljes lenullázásához.

Ha meg már az indokolatlan versenylőnyről szót ejtettünk: magyarázza már meg nekem valaki, hogy miért csak Csányi érdekeltségei maradhatnak meg, miért csak ő lehet mintagazdaság, egyáltalán mi az a pluszdolog, amit ő letesz az asztalra, ami miatt az ő területei érinthetetlenek maradnak, tesszem azt, akár még ezek a nevetséges bérleti díjak is megmaradhatnak számára, mitől lett ő most külön oligarcha, mint a korábbi kedvencek vagy a leendő kedvencek. Erre tényleg jó lenne választ kapnunk, mert egyelőre csak azt látjuk, hogy ő van egyfajta érinthetetlen védett státusban.

Még egyszer hangsúlyozom, hogy elítéljük a privatizációt, de ha már megteszik, akkor hol van például a munkahelyteremtési kötelezettség. Hol van az, amikor a magyar állam elvárja azt, hogy ha egyszer már megszabadul a tulajdonától, a nemzeti vagyonától, akkor feltételekhez kösse ezt. Emlékszem, hogy amikor 2011 tájékán a cukoripar szétverését vizsgáló eseti bizottságnak tagja lehettem - egyébként egy nagyon tanulságos vizsgálóbizottság volt -, akkor az önök szájából számtalanszor elhangzott az, hogy az Antall-érában és a Horn-érában olyan privatizációk tömege zajlott le az élelmiszeriparban, ami semmiféle garanciákat nem tartalmazott, és nem kérte számon még csak a munkahelymegtartást sem az adott új tulajdonostól, s hogy ez mekkora bűn, és ha nem lett volna már elévülés, akkor nem tudom én, hány volt döntéshozót börtönbe kellett volna zárni. Ezekkel akkor maximálisan egyetértettem, és én is azt mondtam, hogy rendkívül felelőtlen volt az a privatizációs folyamat, amit az országunk a rendszerváltásnak hazudott időszak után végrehajtott, de most önök pontosan ugyanezt teszik azzal, hogy az állami földek privatizációjakor semmiféle munkahelyteremtési kötelezettséget nem írnak elő.

(A jegyzői székben Ikotity Istvánt
Gúr Nándor váltja fel.)

Ezek voltak talán a legfontosabb problémáink ezzel a jogszabállyal. Remélem, hogy - ahogy említettem - sikerül megakadályoznunk, ha itt nem, akkor az Alkotmánybíróság előtt, mert talán ezzel is néhány 10 vagy 100 ezer hektár termőföld megmenthető az utódok számára, legfőképpen pedig 2018-tól egy tisztességesen felálló Jobbik-kormánynak lehetősége lesz arra, hogy érdemben beleszóljon abba, hogy mi történik a magyar vidéken, és végre tudja hajtani azt a nemzeti vidékstratégiát, amit egyébként

önök alkottak és önök fémjeleztek. Elég furcsa lesz, hogy egy ellenzéki pártnak kell majd megvalósítania az önök korábbi ígéreteit, de mi ezt vállaltuk és meg is fogjuk tenni.

Ezúton is csak annyit tudok zárszóként mondani és követelni, hogy a privatizációt azonnal állítsák le! Most már több mint két hét tapasztalata van mögöttünk, jól látható, hogy milyen folyamatok indultak be és kik szerzik meg a nagyobb falatokat. Azt korábban sem vitatta senki, hogy a kisebb területeknél lesznek helyben élő családi gazdálkodók, az sem érdekel, ha Fidesz-pártigazolvánnyal rendelkeznek, azt hiszem, ez nem lehet probléma, és egy normális országban nem is kell, hogy az legyen, de az is jól látható, hogy a nagyobb területeket eddig kizárólag a jól behatárolható kormány közeli érdekeltségek és a külföldiek tudták megvásárolni. Az év végéig zajló folyamat szerintem csak súlyosbítani fogja ezeket az arányokat, így végképp dugába dőlt minden érvük, és bizony nem azé lett a föld, aki megműveli. Köszönöm a lehetőséget, elnök úr. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Most megadom a szót Sallai R. Benedeknek, az LMP képviselőcsoportja vezérszónokának.

SALLAI R. BENEDEK, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Államtitkár Úr! Nyilvánvalóan arról kell először beszélni, hogy miért vagyunk most itt. Azért, amiért itt vagyunk, annak az a legfőbb oka, hogy önök kitalálták, hogy magánosítanak 380 ezer hektárt, és a termőföld-privatizációs tervük megbukott. Megbukott, mert megdőlték azok a hazugságok, amiket állítottak ezzel kapcsolatban, s most kétségbeesetten kapálóznak, hogy hogy lehetne még többet eladni, hogy lehetne még valamennyit eladni.

Nyilvánvalóan megdőlt az az állításuk, hogy külföldiek nem jutnak földhöz. Ez elsőként dőlt meg. Nyilvánvalóan kiderült, hogy tagállambeli állampolgárok minden további nélkül a kisgazdálkodókra rálicitálva elviszik a magyar földet. Ezt önök tették lehetővé a termőföld-privatizációval. Gratulálok hozzá! Megdőlt az, hogy kis- és közepes gazdálkodók fognak majd földhöz jutni. Szó nincs erről. Gyakorlatilag tőkeerős nagygazdálkodók azok, akik meg tudják venni ezt a földet. Fazekas Sándor miniszter úr rokonsága hétfőn 150 milliót hagyott ott, nyilván ez a fideszes kisgazda réteg, akiket képviselnek önök a parlamentben. Tehát nyilvánvalóan ez is megdőlt.

És megdőlt az is, hogy átlátható lenne a rendszer. A mai napig semmiféle nyilvántartás nincs, zajlanak az árverések, és senki nem tudja megmondani azt, hogy kik vettek meg földet, hol, mennyiért. Gyakorlatilag átláthatatlanul egy-egy tárcaszámot tudunk, hogy ki a nyertes, és alig-alig lehet tudni, úgy kell emberek után szaladgálni az árveréseken, hogy néhányat megismerjünk, s rendkívül cinikus és

arrogáns módon azt mondják, hogy majd ki lesznek függetve, ott meg lehet tudni. Nyilván akinek lesz kapacitása, hogy 3200 települést végigjárjon, hogy mit függesztettek ki, az majd megtudhatja.

(14.00)

De a legnagyobb hazugságuk az egész indoklása, ez pedig az, hogy hogyan követeli a magyar társadalom, a magyar gazdátársadalom ezt a licitet, mennyire akarják, és mennyire sorba állnak érte. Kérem szépen, mint ez most már nagyjából tény két és fél hét tapasztalatából, a földek 40 százaléka egyszerűen benn marad, nincs rá érdeklődő. A maradék 60 százalékból, ami elkel, annak 80 százaléka a kezdő áron megy el, nincs rá licitáló. Gyakorlatilag ezek a tények. És önök most azért, hogy a korábbi hazugságaikat valahogy alátámasszák, akarják növelni a kedvet ehhez. Már most hallottam Font Sándor képviselőtársamtól, a Hír TV-ben mondta be, hogy majd felszabdalgják a nagyobb helyrajzi számokat, hogy könnyebb legyen értékesíteni.

Önök mindent elkövetnek, hogy valahogy megszabaduljanak a földtől. Nyilvánvalóan ez a cél, ez a motiváció az, ami most itt tart bennünket és lehetővé teszi azt, hogy erről a javaslatról beszéljünk. Megbukott a termőföld-privatizáció, és ennek ellenére nem képesek ebből kihátrálni. Nyilvánvalóan az első dolog, ugye, Győrffy Balázs képviselőtársammal a Mezőgazdasági bizottság ülésén volt lehetőség eszmét cserélni, ezért én sem kívánom a számára elmondott érveket megismételni, nagyon-nagyon sokszor ellette, de hát legfőképpen az, hogy a gazdátársadalomnak mennyire szemet szúr az, hogy a földút egyik oldalán 580 forintot fizetnek, a másik oldalán meg 3500-at, és megoldást kiáltanak ezek a gazdálkodók.

Kérem szépen, nem tudom, hogy most tisztult ki a fülük, hogy öt évig nem kiáltoztak vagy nagyon halkan kiáltoztak. Hogy lehet, hogy pont most, a termőföld-privatizáció közepén jutott el a kiáltás? Kiürültek a csatornák, amelyek akadályozták idáig, hogy meghallják ezt a hangot? Nyilvánvalóan azért zavar legjobban az, hogy mindig ezeket az érveket hozzák, mert egyszerűen nem győzzük hangsúlyozni, ezt a hátteret, amit most érvként használnak, önök teremtették. Kérem szépen, az első Orbán-kormányban előszedték már és felelősségre vonták már azokat, akik lekötötték úgy 50 évre a földbérleti szerződéseket, hogy annak nem kell inflációt követni, nem kell reálértéket követni, nem kell figyelembe venni a támogatást? Kérem szépen, nézzük meg, hogyan valósultak ezek meg, milyen feltételekkel!

Majd ha előállították azokat, akik ezeknek felelősei, akkor érdemes lesz erről beszélni, és akkor talán majd hitelesebbnek tűnnek ezzel kapcsolatban. De mindaddig, ameddig, mint ahogy Gógös Zoltán képviselőtársam is elmondta, a mai napig az elmúlt három évben is az állam mint tulajdonos számára előnytelen földhaszonbérleti szerződéseket kötnek, addig ez egy

teljesen hiteltelen állítás, hogy a gazdatársadalom ezt követeli. Ez a követelés gyakorlatilag megállhatott volna bármikor az elmúlt öt évben, amikor önök kormányoztak, stabil kétharmaddal kormányoztak egy jó ideig, addig nem kiáltott senki úgy, hogy eljusson önökhöz a hangja. Sőt, 2013 decemberében önök voltak, akik a földforgalmi törvénybe bebetonozták ezt, hogy ne lehessen hozzányúlni, az ellenzék tiltakozására. Voltak képviselők, akik felmentek a pulpitusra, és tiltakozni próbáltak, hogy ne mehessen át ez a nemzetáruló jogszabály, ami gyakorlatilag a magyar földforgalmat a nagyon egészségtelen nagybirtokstruktúra irányába tolja továbbra is.

Hát kérem szépen, önök odaadták bérbe, az önök kormányának elődje odaadta bérbe rossz feltételekkel a földet, az önök földforgalmi törvénye, amit csak önök szavaztak meg, bebetonozta ezt a rendszert, most meg idejönnek a parlamentbe, és azt mondják, hogy kiáltoznak a gazdálkodók. Hát nyilvánvalóan ez az, ami számos kérdést vet fel. Rögtön az első kérdés, ugye, módosítva a korábbi földforgalmi törvény módosítási javaslatát, amikor azt mondják, hogy most már bármelyik fél kezdeményezheti ezt, hogy csökkenteni is, emelni is lehessen, igen ám, de mindig az az érdekes, hogy ki a gyevi bíró. Mert ebben a helyzetben a magyar állam akarja játszani a gyevi bírót, akinek mindez nem kötelező. Ugyanis, ha a magyar állam továbbra is odaadja Csányi Sándornak meg a piszkos 12 közül annak a 10-nek, akiknek hozzá sem nyúlnak most a földjeihez, mert baráti tulajdonosok vannak, akkor ott majd nem lesz ellenérdekelt, mert az állam majd hallgatólagosan elnézi ezt, illetve elnézi a tulajdonos, aki kedvező helyzetbe jön.

Hát nézzük meg azt, hogy a piszkos 12-ből, amiről oly sok szó esik, mindössze 80 ezer hektár az egészből, kiknek engedik privatizálni a földjét, és kikét nem engedik. Nyilvánvalóan látható ez. Azért örülök Boldog István képviselőtársamnak, hogy itt van a teremben, nézzük meg a törökszentmiklósi állami gazdaság privatizációját, hogy milyen feltételekkel lett privatizálva és most hogy nyúlnak hozzá. Az, aki baráti helyzetben, nem nyúlunk hozzá, annak engedjük tovább ezt a bűnös rendszert, amit teremtettek, míg a többiekhez, azt akarják, hogy politikai leszámolásaként asszisztáljon a magyar parlament.

És ugye, a legjobb, a legmókásabb, ami miatt itt beszélhetünk, Győrffy Balázs képviselőtársam is elmondta, hogy azért nem mondott hosszú bevezetőt, hiszen ez a téma már volt itt, a parlament előtt. Igen, volt itt a parlament előtt, és a parlament elvette ezt a javaslatot. És most mit csinálnak? Megpróbálták jogszerűen, nem ment, a parlament nem támogatta, most visszajönnek egy kiskapun vagy egy kis ablakon visszamásznak, hogy egy jogszerűtlen, alkotmány sértő módon megvalósítandó másik javaslattal ugyanazt a célt elérjék. Hát, kérem szépen, persze hogy volt itt ez a téma! Támogatta az Országgyűlés? Nem támogatta. Akkor most miért

tárgyalunk itt? Azért, mert mindenáron meg akarják csinálni, tök mindegy, hogy jogszerű vagy nem jogszerű? És hát nyilvánvalóan lehet erről beszélni, a probléma létét elejétől kezdve elismerjük, felvettünk több megoldást. Gógös Zoltán képviselőtársam is mondta a nemzetközi példákból azokat a lehetőségeket, ami a plafon meghatározása. A Mezőgazdasági bizottság ülésén is volt erről szó, hogy amennyiben szabályozni szeretné ezt a tényezőt a kormányzat, megvan a lehetőség arra, hogy a földhaszonbérleteket egységesítse szabályozással. De nem ez a cél, hanem az, hogy hogyan lehet ebből politikai leszámolást csinálni.

Ezzel át is térek Kis Miklós államtitkár úr kormányzati álláspontot közlő felszólalására. Bocsásson meg, államtitkár úr, ezt a kifejezést használta, hogy együttműködés hiánya miatt nem valósult meg. Szeretném mondani, hogy nem az együttműködés hiánya miatt nem valósult meg. Mert valami miatt teljesen eltérő ideológiájú pártok, amelyek itt vannak a parlamentben, egyetértettek abban, hogy azt a fajta törekvést, amit önök képviseltek ez ügyben, nem szabad átengedni. Azért, mert ezek a teljesen ellentétes ideológiájú pártok, amelyek vitáznak egymással és egymást kritizálják számos dologban, egyetértettek abban, hogy mi a nemzet érdeke. És ez az egy felülírja politikai vitáikat azért, hogy megmentse ezeket a földeket ettől a fajta kizsákmányolási lehetőségtől, amit önök a termőföld-privatizációval megteremtettek. Tehát bocsásson meg, hogy kijavítom szóhasznát, szó nincs arról, hogy az együttműködés hiánya miatt. A nemzeti együttműködés létrejötte miatt nem valósulhatott ez meg a földforgalmi törvény módosításának elfogadásakor. Felszólalásának végén tetszett volt mondani, hogy jó lenne, ha nem a politikai szövegeket hangoztatnánk. Ennek ellenére ön saját maga azt mondja, hogy a föld azé legyen, aki megműveli. Ez egy nagyon érdekes szöveg, és nagyon sokat beszélgethetünk erről. Mert ha megnézzük, hogy ki az, aki megműveli jelenleg a földet, többek között ugye Simicska Lajos, Nyerges Zolt és érdekeltségei, akkor az övéké legyen?

Ennek a demagógiájának a szintjét szeretném szemléltetni azzal, hogy amikor összehasonlítjuk a 200 ezer földhasználót, mezőgazdasági termelőt meg a 2 millió tulajdonost, akkor kérdezem tisztelettel önöktől, akkor van arra törekvés, hogy az 1,8 millió olyan tulajdonost, aki földhaszonbérlet útján hasznosítja a földjét, ezektől államosítsák vagy elvegyék a földjét? Mert amikor ezt mondja, ezeket a szövegeket hangoztatják itt, a parlamentben és a parlamentben kívül fideszes képviselők, akkor gyakorlatilag ezt állítják. Önök meg akarják szüntetni azt a fajta vagyont, aki földhaszonbérlet útján hasznosítja a földjét. Önök azt mondják, hogy ez nem jó. Az állam azért adja el a földet, mert nem használja ő a földjét, és ne legyen ilyen.

De kérem szépen, másik 1,8 millió tulajdonos van az országban, aki azt mondja, hogy ragaszkodik

a tulajdonomhoz, szeretném, hogy megmaradjon, mert értéket képvisel, és ennek a hasznosításnak a módja a földhaszonbérleti jogrendszer legyen. Mikor erről beszélnek, és azt mondják, hogy a föld azé legyen, aki megműveli, akkor soha ne felejtsek el, hogy ezt az 1,8 millió embernek a tulajdonát is veszélyeztetik, és nyilvánvalóan itt felmerül a kérdés, hogy ez vajon hogyan van összhangban az összes többi törekvésükkel.

Elhangzott államtitkári felvezetőjében, hogy a támogatáspolitikai alapvetően befolyásolja a földbérleti rendszerben kialakított földhaszonbérleti díjak összegét. Teljes mértékben egyetértek államtitkár úrral, mindössze az a kérdésem van, hogy önök most vették ezt észre, 2015-ben, vagy önök szerint most alakult ki, az elmúlt egy évben. Vagy 2004 óta nem volt erre semmilyen jel? Kormányzásuk megkezdése óta, 2010 óta nem volt semmilyen jel? Persze, hogy befolyásolja, az ország jelentős részén befolyásolja, egyértelmű. Csak miért 2015-ben, a termőföld-privatizáció két és fél hete után beszélünk erről a parlamentben? Nyilvánvalóan ez a legfontosabb, amit folyamatosan hangoztatunk, hogy mi a valós motiváció.

Nyilvánvalóan, ugye, teljes mértékben egyetértek államtitkár úrral abban, hogy nagyon-nagyon bizonytalan a közös agrárpolitikának a 2020 utáni megvalósítása, hogy hogyan fogja befolyásolni ezt a mezőgazdasági támogatási rendszert, így a terület-alapú támogatásokat. De kérem szépen, az a furcsa ezzel, hogy én is éppen ezt akartam mondani, hogy mi lesz 2020 után. Mert önök most szétverik azt, ami működik, ami munkahelyeket teremt, és valamilyen szinten működőképes és gazdaságos, de nem teremtik meg helyette a másikat, az alternatívát, ami le tudná ezt váltani. Ehelyett megcsinálják ezt a pár száz családos rendszert, amikor gyakorlatilag a több száz hektártól az 1-2 ezer hektárig megpróbálják bebetonozni a gazdálkodókat.

Hiszen amikor arról beszélünk, hogy a földforgalmi törvény lelassította a földforgalmat, és ez jó, mert Európában így van, akkor arról kell beszéljünk, hogy be akarják betonozni azt a nagybirtokrendszert, ami van. Mert ha egészségtelen a földbirtokszerkezet, és azt helyre kellene állítani, akkor éppen az lenne a kívánatos, ha ilyenkor mozogna a földpiac, nem pedig bebetonozódna. Márpedig a földforgalmi törvényük ezt a bebetonozódást teszi lehetővé.

Nagyon-nagyon fontos kérdés lenne, és megköszönném államtitkár úrnak, ha itt a vita közben, nem pedig zárszóban mondana erre valami reakciót. Ugye, azt mondta államtitkár úr, hogy a kis- és közepes birtokok jussanak előnyökhöz, és a versenyelőnyöket alakítsák át úgy, hogy ezeket segítsék.

(14.10)

Ezt már többször hallottam, sőt sokszor hallottam a Fidesz-KDNP-től, de a mai napig nem hallot-

tam egyszer se, hogy nevezze már meg hektárban, hogy mire gondolnak. Mert addig, ameddig Ángyánék, a nemzeti vidékstratégia volt, lehetett tudni, hogy családigazdaság-méretnek kb. 50-150 hektáros nagyságrendet gondoltak. Győrffy Balázs képviselőtársam a Mezőgazdasági bizottság ülésén már arról beszélt ezen a héten hétfőn, hogy miért zavar bennünket az a pár száz hektáros birtokméret. Kérem szépen, döntsük már el, mi a kicsi, mi a közepes, és mondják meg nekem szám szerint, hogy önök ezt hogy értik. Hogy értik művelési ágra? Ha extenzív legeltetést csinál, akkor hány hektár, meg ha intenzív szántóföldi kultúrát csinál vagy kertészetit? Ki számít kicsinek? Vagy ki számít nagynak? Mert ilyen jellegű szólásokat meg ilyen általános, nem absztrakt kifejezéseket hallok rendszeresen, de az, hogy kertészeti kultúrában mi számít nagynak és mi számít kicsinek, az teljesen irreleváns abban, hogy mondjuk, egy szántóföldi kultúrában vagy egy extenzív legeltetésben mi számít. Az, hogy önök kiket akarnak bebetonozni, nyilvánvalóan ezért fontos kérdés, hogy lássunk legalább tisztán, hogy az a stratégia, amit képviselnek, milyen irányba is megy.

Szintén elfogadom teljes mértékben az államtitkár úrnak azt az érvét - hogy konstruktív egyetértésemről tegyek tanúbizonyosságot -, hogy nem fenntartható az, ha a piaci ár töredékéért vannak állami földek kiadva. Teljes mértékben egyetértek, teljesen felfoghatatlan számomra, hogy idáig miért volt jó, tehát hogy mitől van az, hogy egy Orbán-kormány után, aztán még egy másik Orbán-kormány után, aztán még egy év eltelté után gondolják azt, hogy ez mégsem jó. Az rendben van, hogy most jutottak el idáig, de akkor mondják meg, hogy mi lesz a többivel. Mi lesz azzal, aki jelen pillanatban még nem az ellenségük, hanem a barátjuk? Mi lesz a Magyar Zoltán képviselőtársam által is említett Csányi Sándor birodalmával, amit önök mintagazdasággá akarnak kinevezni, mintha minta lehetne a magyar gazdálkodók számára az, amit Magyarország leggazdagabb embere csinál milliárdosként, mintha ez lemodellezhető lenne, és a minta szó használata az összes többi gazdálkodónak is követendő lenne. Tehát önök azt akarják, hogy ez legyen a minta? Csányi Sándor, a magatartása és a gazdálkodása mindenestől, ez a magyar minta? Mert ezeket be akarják betonozni ezzel a rendszerrel, hiszen ezeket a földeket nem értékesítik és nincsenek kijelölve.

Nyilvánvalóan ezek a kérdések, amelyek itt felvetődnek, mutatják be alapvetően azt, hogy ez az egész jogszabály, amiről most beszélünk, ez a rettenetes elhibázott termőföld-privatizációs cél megvalósításának egy utóeszköze, hiszen azt szeretnék, hogy hogy lehetne még többet eladni, még többet eladni, még többet eladni. Mindezt úgy, miközben a kormányzat egyik kezével azt mondja, államosítsunk, államosítsunk, államosítsunk, vegyük a legfontosabb környezeti, természeti rendszerekkel kapcsolatos erőforráshátteret a kezünkbe, legyen miénk az

energiaellátás, a vízellátási rendszer, a közműellátási rendszer, mert az úgy jó, ha kézben van, miközben az élelmiszer-termelés legfontosabb eszközét, a termőföldet adjuk ki a kezünkéből, arra nincs szükségünk.

Kérem szépen, nyilvánvalóan szeretnénk tisztán látni, mert az, hogy beszéljünk a földhasználati díjakról Magyarországon, a földbérleti rendszerekről, ez egy teljesen legitim elvárás, és ha nem kótyavetyélnék el az ország komoly részét meg a közvagyon egy komoly részét, akkor nyilvánvalóan érdemes lenne erről beszélni. De mindaddig, amíg ez az egész rendszer a bűnben foganva, politikai leszámolás eszközeként az Országgyűlés felhatalmazását kéri, addig nem hiszem, hogy lenne olyan ellenzéki párt bármilyen politikai ideológiával, amely ezt támogatni tudná. Ezért kérem megértésüket. Higgyék el, ha önök lennének ellenzékben, hevesebben tiltakoznának egy ilyen folyamat ellen. Köszönöm a szót, elnök úr. *(Taps a Jobbik és az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Sallai képviselőtársam kívánsága máris teljesül, mert Kis Miklós Zsolt államtitkár úr kért szót.

KIS MIKLÓS ZSOLT, a Miniszterelnökség államtitkára: Köszönöm szépen. Azt nem merem garantálni, hogy Sallai képviselő úr kívánsága teljesül, ugyanis én azokra a kérdésekre igyekszem hivatkozni és válaszolni, amelyek a törvénymódosítással közvetlenül kapcsolatosak, és nem meglepő módon az ellenzéki képviselők már egy olyan témában kommentálják a törvénymódosítást, amelyről parlamenti vitanapot is tartottunk, és elég széles körben rengeteg időkerettel erről elmondhatták a véleményüket.

Tehát én nem kívánom azt a parlamenti vitanapot a mai napon tovább folytatni, hanem azokra a kérdésekre igyekszem válaszolni, és egyetlen ilyen érkezett, amely közvetlenül a törvénymódosítással kapcsolatos, márpedig ezt Gógös képviselő úr fogalmazta meg, amikor feltette azt a kérdést - bár sajnos nincs itt, de majd nyilván olvassa a jegyzőkönyvben a válaszat -, hogy ez a fajta szerződésátruházás érinti-e a birtokpolitikai maximumokra vonatkozó rendelkezéseket. Szeretném képviselő úrral közölni, hogy a kormány támaszkodva az Igazságügyi Minisztérium állásfoglalására is, egyértelműen azt állítja, hogy a szerződésátruházásnak a javaslatban szereplő új szabályozása nem jár a jogkövetkezéssel, hogy a korábbi haszonbérlettel szemben automatikusan alkalmazni kellene a birtokmaximumra vonatkozó rendelkezéseket. Hiszen a földforgalmi törvénynek ez a passzusa fogalmilag arra az esetre vonatkozik, amikor a bérlet akaratóból történik a birtok megszerzése, és nyilvánvalóan nem vonatkozik arra az esetre, amikor a bérlet semmilyen jogi aktust nem tesz, csak a tulajdonos személyében áll be változás.

Ez volt az a konkrét kérdés, amelyet a törvénymódosítással kapcsolatosan képviselő urak eddig

feltettek. E tekintetben az összes többire, amit egy vitanap során már sokszor és többször áttárgyaltak a parlamentben, nem kívánok reagálni. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Most megadom a szót Lukács László György képviselő úrnak.

DR. LUKÁCS LÁSZLÓ GYÖRGY (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Akkor hangozzék el még konkrét kérdés, ugyanis jogszabályi kérdések, jogértelmezési, ha úgy tetszik, jogtechnikai kérdések is el fognak hangzani, amik nem is igazából jogtechnikaiak, hanem alkotmányossági kérdések lesznek, remélem, hogy ebben a Miniszterelnökség tud választ adni, vagy maga az előterjesztő is el fogja tudni mondani ezeket az alkotmányossági kérdéseket.

Az azért látszik ebből a törvényjavaslatból, hogy - nyugodtan fogalmazhatunk úgy - ha vannak jogszabály megkerülésével kötött szerződések, akkor lehetnek jogszabály megkerülésével létrehozott törvények is, ezt célozza most ez. Ez egy jogszabály megkerülésével hozott törvény, vagy mondhatnánk azt is, hogy a jogszabályok átalakításával hozott törvényjavaslat. Láthatjuk - és ez elhangzott az előbbiekben is -, hogy volt egy olyan elbukott és egyébként nem véletlenül elbukott törvényjavaslat, amely kétharmadot igényelt, és ehhez képest nem volt meg ehhez a megfelelő felhatalmazás, amit úgy kell értelmezni, hogy ha a törvényhozásban nincs megfelelő felhatalmazás egy kétharmados témában, akkor a társadalomban sincs meg a kétharmados felhatalmazás ahhoz, hogy ekként változtassanak ilyen jogviszonyokon.

A tisztelt képviselőtársaimnak és különösen az előterjesztőnek mondom azt, hogy nem véletlenül kétharmaddal szabályoznak bizonyos jogtárgyakat, és nem véletlenül van kétharmados kiemeltsége bizonyos jogtárgyaknak - így például a termőfölddel kapcsolatos tulajdoni viszonyoknak és a hozzá fűződő egyéb dologi jogoknak, és például a használati jogoknak a szabályozása is ez alá esik -, mert ezzel akarta kiemelni maga a jogszabályalkotó, hogy vannak olyan fontos tárgyak, vannak olyan fontos, nem is úgy mondom, hogy jogvédelmet, de jogi körülményt érintő dolgok, mint például a termőföld, amelyet megillet az, hogy egy széles konszenzus, egy kétharmados konszenzus döntsön a sorsában, éppen ezért kerültek beépítésre azok a sarkalatosági záradékok is.

Úgy látszik, hogy nem jött össze kétharmaddal az előző módosítás, most tehát a polgári törvénykönyv értelmező rendelkezéséhez, illetve a Ptk.-hez fordulnak, amiben lényegében összekóklerekodják a Ptk.-t és a Ptk.-ban meghatározott, egyébként kapcsoló szabályokból kialakult, szerződés átruházására vonatkozó szabályokat, amelyben kihasználják azt a

felhatalmazást - és nem erre irányuló, de jóhiszemű jogszabályi felhatalmazást -, miszerint a szerződés átruházására jogszabály alapján is lehetőség van, így innentől kezdve kreálnak rá egy olyan jogszabályt, amely alapján ezekkel a kapcsoló szabályokkal el lehet jutni oda, hogy kétharmad nélkül lehetőség lehessen az átruházásánál a bérleti viszonyok megváltoztatására és a bérleti jogviszony gyors átrendezésére.

Azt pedig javasolom megfontolásra, hogy összességében az még nem lenne gond, hogy ilyenekkel próbálkoznak, az viszont komoly probléma és nagy probléma, hogy amikor magáról a termőföldről beszélünk, akkor az alkotmányosság kérdése nemcsak egy formai követelmény, az nemcsak azt jelenti, hogy valamihez oda van írva jogszabály szerint, hogy sarkalatosági záradék van rá, hanem az tartalmi követelmény is, és a tartalmi követelmény éppen ezért a termőföldre vonatkozik.

Tehát lehet kerülni a kétharmados szabályokat, lehet a sarkalatosági záradékokat jobbról vagy balról megpróbálni megkerülni, de a jogszabály megkerülésével nem lehet eljutni a valódi céljához, mert akkor is a termőfölddel kapcsolatos szabályozás - és valamennyi szabályozás, amit terveznek - kétharmados többséget fog igényelni. Ez így lett kialakítva. Ezt nem lehet megkerülni, se jobbról, se balról nem lehet előzni, sem szemből átugrani nem lehet. Ezen úgy lehet túljutni, ha az ember vagy kihasználja a haszonbérletnél a törvény adta lehetőségeket, amelyek jelenleg is rendelkezésre állnak a Ptk.-ban, és a haszonbérleti jogviszonyban részt vevő felekkel annak megfelelően számolnak el, vagy ha megvan hozzá a társadalmi és parlamenti támogatás, akkor kétharmados szabállyal természetesen ezt módosítani lehet. De ebben az esetben nemcsak a parlamenti, de nagyon úgy tűnik, hogy a társadalmi felhatalmazás is egyaránt hiányzik ebből az aspektusból.

Én mindenkinek azt szeretném mondani, hogy több önmérsékletet kell gyakorolni akkor, amikor egy olyan jogtárgyról vagy egy olyan intézményről beszélünk, mint maga a termőföld, és nem lehet stílustalanul, én úgy gondolom, mert nagyon stílustalan az ilyenfajta megkerülés, ami a Ptk.-ban, illetve a Ptk. kapcsoló szabályainak a kihasználásával próbálja megkerülni a kétharmados princípiumot. Tehát mindenképpen ezt a stílustalan kabáthoz igazítást el kell hagyni, és nem lehet ebben hibás módon előrehaladni.

(14.20)

Tehát, amit mondtam, ez az alkotmányossági kérdés, ez ebben az esetben nemcsak formai, hanem egy tartalmi követelmény is. Ennek alapján, ennek a törvényjavaslatnak mindenképpen módosításra szorul legalább egy olyan bekezdése, és álláspontunk szerint a törvényjavaslatnak akár a (3), de akár a (4) bekezdése is módosításra szorul, még hozzá azzal,

hogy meghatározza, hogy a vonatkozó rendelkezés egyébként az Alaptörvénynek a P) cikk (2) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül. Ezt egyébként arra alapozzuk, hogy összességében, mint említettem, a termőföldnek valamennyi részletéhez, valamennyi, a tulajdonjoghoz, illetve a tulajdonjoghoz tartozóan bármilyen dologi jogához is kétharmados szabállyal lehet csak hozzányúlni, és egyébként, érezvén azt, hogy önöknek fontos, hogy kikerüljék ezt a helyzetet, ezt akkor is tiszteletben kell tartani. Ez az önök Alaptörvénye, az az Alaptörvény, amelyet mindenki azért fogadott el, vagy azért próbál szem előtt tartani, hogy ne lehessen kiokoskodva kijátszani ezeket a szabályokat.

Összességében tehát mindenképpen azt hangsúlyozni kell, hogy lényegében egy - jogszabályokat átugorva, megkerülve, mondhatjuk úgy, hogy - visszaélészerűen létrehozott törvényjavaslatról van szó, amelyből hiányzik egy nagyon-nagyon fontos rész, ami alkotmányos aggályokat vet fel, hovatovább alaptörvény-ellenes lesz, és ezt jó szándékkal mondjuk, képviselő úr, hogy alaptörvény-ellenes ez a jogszabály, és éppen ezért javasoljuk hozzá egyébként azokat a módosítókat, amellyel ez az Alaptörvénynek megfelelő. De hát ugye, akkor kérdés, hogy meglesz-e hozzá a társadalmi támogatottság. Én úgy gondolom, továbbra sem a társadalmi támogatottság, sem a parlamenti támogatottság nincs meg ahhoz, hogy ilyen módon ezekbe a jogviszonyokba belenyúljanak.

Én továbbra is azt mondom önöknek, és ez lenne lényegében egy tanács, hogy ha önök így alakították ki a jelenlegi viszonyt, és van egy meghatározott jogi szabályozás, ezt nem megkerülni kell, hanem a jogi szabályozáson belül kell tisztességesen eljárni, ahogy a piaci viszonyokban tisztességesen szoktak eljárni. Bár tudom, hogy önöknek ez a tisztességes szó mostanában mást jelent, de azért javaslom, térjenek vissza a betű szerint írott formájához a jogszabálynak, és aszerint járjanak el, és ne adjanak be máskor alaptörvény-ellenes jogszabályokat, mert ez jelenleg ebben a formájában módosítások nélkül nem kivitelezhető, és sérti az Alaptörvényt. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik soraiból.)*

ELNÖK: Most Gúr Nándor jegyző úrnak adom meg a szót.

GÚR NÁNDOR (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Én onnan kezdeném, amivel néhány képviselőtársam a befejező mondatait megfogalmazta. Valójában, amikor a törvényalkotás medrében bármiről is esik szó, de itt azért most egy lényegi kérdésről esik szó, a termőföldről, akkor mindig azt szoktuk mondani, hogy az alapvető szabályokhoz tartani kell magunkat. Ha valami, és annak oka van, ha valami kétharmados többséggel kell hogy eldöntésre kerüljön, akkor azt gondolom, hogy nem korrekt, nem tisztességes megpróbálni, hogy ha azt nem sikerül a Parlament falai között kétharmados többséggel meg-

szavazni, ha ahhoz nem sikerül elég támogatottságot szerezni, akkor utána kerülőutakat próbálnak meg keresni, most jelesül a polgári törvénykönyv keretei között, hogy mégiscsak az a szándék, az az akarat meg tudjon valósulni, amelyeket önök az indulás pillanatában célként kitűztek maguk elé. Azt gondolom, hogy ez nem a Parlament falai között lévő ellenzéknek a semmibevétele, hanem úgy en bloc a magyar társadalom semmibevétele.

Ami a másik gondolat, hogy az emberben elindul, nemcsak bennem, hanem nagyon sokakban, hogy mi van ennek a hátterében, miért is történik meg mindaz, amit önök most olyan erőszakkal, olyan nagy elánnal meg akarnak csinálni. Hát látható, van, aki bandaháborúnak nevezi, van, aki bármi másnak, hogy a régi barátok kiestek a kosárból, és hát ezeknek a régi barátoknak adott esetben nemcsak a kezét kell elengedni, hanem meg is kell büntetni őket; meg kell büntetni. Most itt jelesül én Simicskára gondolok, az érdekeltségeire, amelyek tekintetében látható módon önök azt az utat járják, hogy ne csak a nyalóka essen ki a szájából adott esetben, hanem ha már a szájában van, akkor az legyen keserű is.

Na most, ha ilyen indulatok meg ilyen indítékok határozzák meg a kormányzati cselekvést, akkor azt gondolom, ott nagy baj van. És hát persze beszélhetnek önök bármi másról, mondhatnak önök bármi mást, másfajta érveket, érdekeket kitalálhatnak, azért azt semmiképpen nem tudják eltagadni, hogy az, amit az előbbieken én is mondtam, de más képviselőtársaim is, az vastagon benne van mindabban, ami irányába most önök törekszenek, vagy amiért önök törekszenek.

Nézzék, a szakmai vonatkozású kérdések tekintetében én nem megyek mélyre, már csak azért sem, mert Gógös képviselőtársam érintette vezérszónoklatában ezeket a kérdéseket, de azért néhányat engedjenek meg, hogy felsorakoztassak. Pócs János képviselőtársam olyan gondolatokat fogalmazott meg, amelyek éppen hogy fordítottan igazak. Azt mondja képviselőtársam, hogy az ellenzék padsoraiban lévő képviselők politikai haszonszerzése... - képviselőtársaim, hát látható, hogy mindaz, amit csinálnak önök, az egyfajta politikai haszonszerzés tekintetében vagy mások sarkba szorítása érdekében történik. De nyugodtan mondhatom azt is, hogy... - mondja, hogy példát lehet eszközölni. Én azt gondolom, példát a tekintetben kellene eszközölniük, akár Pócs képviselőtársamnak, akár a kamara elnökének, bárki másnak, hogy mondjuk, olyan ügyek tekintetében, ahol államtitkárt - most már a NAV elnöke - is meg lehetne kérdezni, ahol mondjuk, 497 hektár földhaszonbérletével kapcsolatos olyan döntések születtek Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, amelyek még az ügyesség szintjén is olyan végkifejlettel párosultak, illetve a végkifejlet nem helytálló szó, közbeeső értékítéllettel párosultak, amelyek joggal kritizálhatók, a jogellenesség kérdésköre joggal felvethető, akkor hogyan és miképpen képzelhető el, hogy a végkifejle-

tek kapcsán nem ugyanezek igazolódnak vissza. Ezel azt akarom csak mondani, hogy a példákat talán a tekintetben kellene végiggondolniuk, ami az elmúlt 5-6 esztendőben történt az önök égisze alatt.

Gógös Zoltán képviselőtársam érzékeltette, hogy az a földbérleti árdíj, az az állami földbérleti díj, ami 1250 forintban fogalmazódik meg, az nagyjából a realitásoknak a felét jelenti, de azt is érzékeltette, hogy irreális azon szóhasználat, amely néhány kormánypárti politikus szájából elhangzik, hogy akár százezer forint/hektáronkénti díjak jelenjenek meg. Ehhez annyit kívánok csak hozzátenni, hogy tudják, a díjak ilyen mértékben történő növekedése nyilvánvaló, hogy a végfogyasztóknál is lecsapódik, az árakban is megmutatkozik. Hogyha valahol, ha valahol a bérleti díjak vonatkozásában nem duplikált, hanem tízszeres-ötvenszeres mértékű vagy attól nagyobb mértékű növekedési mértékeket is el tud valamelyik kormánypárti politikus képzelni, és ezért fog majd küzdeni, akkor azért azzal is tisztában vagyunk, ugye, hogy majd azoknak a termékeknek az árai, amelyek gyakorlatilag a megművelés után szülnének, azok ezt meg fogják szenvedni, és ennek a végső megszenvedője nyilván a fogyasztó lesz.

Nem kell túl komplikáltan gondolkodni ehhez, hogy a földhaszonbérleti díjaknak a mértékbeli növekedése ilyen következtetésekkel is jár. De ha a másik részét akarjuk megnézni a dolgoknak, hogy mondjuk mindaz, amit csinálnak, foglalkoztatási szempontból hogyan és miképpen köszön vissza, akkor nyilvánvaló, hogy a könnyebb ellenállás irányába való haladás érdekében a növénytermesztés talán nagyobb hangsúlyt fog kapni az elkövetkezendő időszakban, mint az állattenyésztés. Már ma sem, az én ismereteim szerint, már ma sem mondható jónak az az arány, ami e tekintetben felborult az elmúlt 5-6 esztendőben (*Győrffy Balázs: Mikor borult fel?*), igen, az elmúlt 5-6 esztendőben, de hozzá kell tenni azt, hogy mindaz, amit önök ma csinálnak, az pontosan ahhoz vezet, hogy az állattenyésztés még inkább vissza fog szorulni.

(14.30)

Azt önök is tudják nagyon jól, kiváltképp az agrárkamara elnöke, hogy az állattenyésztés az, ami a foglalkoztatási oldalról jóval nagyobb emberlétszám, élőmunka foglalkoztatását kívánja meg, mint a növénytermesztés. Magyarra fordítva a szót: a foglalkoztatásbővülési tendenciák nem erősödni fognak, hanem éppen hogy csökkenni.

Vagy a harmadik szelete a történetnek: azzal, hogy az önkormányzatok nem tudnak ilyen típusú tulajdonlás keretei között megjelenni, pont azokat a folyamatokat lehetetlenítik el, amelyeket erősíteni kellene. Az előző napirendi pont kapcsán tárgyaltak róla például, hogy a szociális szövetkezesek hogyan néznek ki Magyarországon, vagy az önkormányzatok

keretei között történő ilyen típusú formák hogyan működnek. Akkor most csak azért, hogy világos és tiszta legyen, jelzem önöknek, hogy ma Magyarországon összesen 111 ilyen szociális szövetkezés működik, ebből a 111-ből több mint 60 - 64, ha nem csalsak az emlékképeim - négy megyében. Azt is szeretném hozzátenni, hogy ezek persze nem igazán piacokonform módon működnek. Ezzel azt akarom mondani, hogy ha még azt a támogatási lehetőséget is elveszik az önkormányzatoktól, hogy a földhöz hozzájutáshoz legyen módjuk és lehetőségük, akkor tovább szorul vissza vagy nem bővül mindaz, aminek bővülnie kellene, egyszerűen pont azért, hogy a vidék Magyarországnak ellehetetlenült foglalkoztatási helyzetén bármit is változtatni lehessen.

A lényege gyakorlatilag ennek a történetnek az, hogy az emberek érdekét szolgáló helyi folyamatokat kellene önöknek erősíteni és nem az új haveroknak, az új cimboráknak az érdekeit szem előtt tartani.

Nem akarom túlbeszélni a dolgokat, ezért még egyszer, csak hogy tiszta és világos legyen, azt ismétlem meg, hogy ha csak részben teljesülnek is azok a díjak, amelyeknek az olyan mértékű emelkedésére lehet számítani, amit önök vizionálnak, egyértelműen hatással lesznek azokra az emberekre, akik nem mezőgazdasággal foglalkoznak, hanem a mezőgazdaság által előállított termékekkel, mindegy hogy növénytermesztés vagy állattenyésztés vonatkozásában gondoljuk végig, azoknak a költségét, az árát meg fogja növelni. Ha ez a szándékuk, akkor persze tegyék mindezt. Ha nem ez a szándékuk, akkor nyilvánvaló, hogy nem ezt az utat kell járni.

A másik része pedig az, hogy foglalkoztatáspolitikai szempontból sem kedvező az, amit csinálnak meggyőződésem szerint, hanem pontosan ellentétes folyamatokkal párosul. Ma már elhangzott egyszer érintőlegesen, hogy foglalkoztatáspolitikai értelemben vett kötelezettségekkel nem ruházzák fel mindazt, ami a föld hozzáféréseivel kapcsolatosan talán egy fontos tétel lenne. Ahogy vezérszónokunkként Gógös képviselőtársam említette, ha nem 5 hektáronként, de legalább 10 hektáronként egy fő foglalkoztatásának a biztonsága adott lenne, akkor nem azzal kellene szembenéznünk, hogy a mezőgazdaság szintjén, folyamatában csökkenő mértékű foglalkoztatási létszámok jelennek meg, hanem azzal, hogy ezek erősebbek lennének.

Az utolsó gondolatom az, hogy nem véletlen, hogy az ellenzéki oldalon nemcsak képviselőtársak, hanem frakciók egyértelműen nyilatkoztatják ki azt, hogy amennyiben önök ettől a törvénymódosítástól nem fognak önszántukból visszalépni, akkor minden valószínűség szerint az Alkotmánybíróság keretei között kell majd találkozni ezzel a kérdéskörrel. Köszönöm a megtisztelő figyelmüket. *(Taps az MSZP padsoraiból.)*

ELNÖK: Most megadom a szót Staudt Gábor képviselő úrnak.

DR. STAUDT GÁBOR (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Ház! Megpróbálok röviden szólni, de egy-két komoly jogi aggályomat kell elmondanom, amelyek részben függetlenek a szakmai aggályoktól. Tehát van egyszer egy cél, amit a kormányzat el szeretne érni. Ebben lehet egyetérteni vagy egyet nem érteni. Nagyon röviden azt is el tudom mondani - és ezt a korábbi vitában már elmondtam, amikor a hasonló javaslat beérkezett -, hogy visszajelzéseket kaptam gazdáktól arra vonatkozóan, hogy attól félnek, hogy ha a földet és a földből kiszedhető haszonbérlet díját egy kockás papíron kiszámolhatóvá tesszük, tehát biztos az, hogy tudja emelni, biztosan tudja, hogy mikor tudja emelni, akkor sokkal inkább tőkeként fogják használni a helyi befektetők a földet. Nem szeretnék belemenni, már volt köztünk vita erről, hogy hány aranykalászos gazda van, hogy meg tudják-e venni helyben a földet. De azt érzékelem, és a gazdatársadalom is elmondta, hogy nagyon sokan vannak, akik nem foglalkoztak korábban földdel, viszont kellő mennyiségű pénzüik van, amit nem bankban szeretnének tartani. Tudjuk, a kamatok nagyon alacsonyak, a Quaestor, Buda-Cash bedőlése után örült, aki csak úgy beteszi nagy kamatokat ígérő különböző pénzügyi intézményekhez, brókerházakhoz a pénzét. Tehát teljesen egyértelmű, és ki is fejtettem számszakilag, hogy mennyire jól jár az, aki egy kedvezményes hitelt felvesz, és a földet megveszi. Tudja, hogy pontosan mennyi lehet az a piaci haszonbérleti díj, amit megkap ezért, és ezt tőkéletesen kiszámolva, ha megéri neki az üzlet, akkor be fog vásárolni, és ezt sok esetben a helyi gazdák hátrányára tudják megtenni. Ezt sokan megcsinálták az elmúlt években.

Azzal az érveléssel egyet tudunk érteni - és ezt is fontosnak tartom hangsúlyozni -, hogy a korábban megkötött és bagatell áron kiadott állami földeket valamilyen módon rendezni kell. Volt ilyen, igen. Tehát mi nem az ellen vagyunk, hogy ezt rendezzük, mert rendezni kell. De elmondtam akkor, és a gazdák is ennek adtak hangot, hogy úgy lett volna megfelelő, ha most lezajlik az árverés, ha már önök az árverésekkel érveltek és utána, mondjuk, tavasszal azt mondják, hogy lesz egy másik jogszabály. Tehát utána hozni egy jogszabályt azokra a nagybirtokokra, amelyek nyilván nem bagatell, pitiáner, a piaci ár ötödéért-hatodáért megkötött szerződésekkel vannak lekötve haszonbérletbe, ami erre a helyzetre vonatkozhat. Megkockáztatom, akkor még mi is tudtuk volna támogatni, csak most túlságosan egybeforr ez az árverésekkel, és ahogy elmondtam, túlságosan bevonzza a vidéki tőkeerős, de gazdálkodással valójában ténylegesen nem foglalkozó embereket. Ennyi lenne a szakmai felvezetés, hogy most miért nem aktuális ez a helyzet, és miért lett volna jobb következő tavasszal betereszteni.

A szakmai érveket - államtitkár úr ezt hiányolta - mondanám el most. Jogászként szeretném elmondani, még ha egyet is lehetne érteni azzal, amit

önök mondanak, vagy ha azt mondjuk, hogy jó, ám legyen, akkor mik azok a jogi érvek vagy jogi hibák, amelyeket így, ebben a formában nem lett volna szabad elkövetni.

Átolvasva többször ezt a javaslatot, úgy gondolom, hogy kétirányú a probléma. Az egyik az, ahogy Lukács képviselőtársam is elmondta, hogy bizonyos passzusok bizony-bizony alaptörvény-ellenesek lesznek. Idézném is a P) cikk (2) bekezdését, az Alaptörvény egyértelműen kimondja, hogy a termőföld hasznosításának korlátait és feltételeit sarkalatos törvény határozza meg. Ez belekerült az Alaptörvénybe. Nyilván ez nem tartozik ide, de egyébként elmondtuk, amikor az Alaptörvény készült, hogy sok esetben talán túlzó is volt a kétharmados rendelkezések aránya az Alaptörvényben, mondtuk, hogy eljön az az idő, amikor nem lesz meg a kétharmada a Fidesz-KDNP többségnek, amivel akkor önök nem foglalkoztak. Ez a passzus azonban, azt kell mondanom, nem is baj, hogy kétharmados.

Nos, eszerint minden olyan rendelkezés, ahogy Lukács képviselőtársam elmondta, amely a termőföld hasznosítására vonatkozik, bizony kétharmados. Az előző javaslatnál egyébként ezt a Törvényalkotási bizottság nagyon helyesen meg is állapította. Csak nem volt meg a kétharmados támogatás. A javaslatban a 2. § ezért lehet problémás. Ha valaki most köt egy szerződést és az tíz éven túli, akkor ötvenként felül lehetne vizsgálni, még akkor is, ha ezt nem vették bele. Ezzel még szintén egyet lehetne érteni. Csak ez is kétharmados passzus. Ennek kétharmadosnak kell lennie az önök által elfogadott Alaptörvény alapján. Ez egy teljesen objektív jogi kérdés, az Alkotmánybíróság majd eldönti, hogy milyen módon áll hozzá. Egyébként az alkotmányjogi panasz intézménye is létezik, tehát nemcsak arról van szó, hogy az országgyűlési képviselők egynegyede tud ugrálni, bár ez is egy vicc, hogy miért csak az egynegyede, de ebbe nem mennék bele. Tehát ebben az esetben egy alkotmányossági kérdéssel találkozunk. Ez az egyik gond, a kétharmados történet.

(14.40)

A másik gond a visszamenőleges hatály, ami szintén egy elég érdekes kérdés, és sok esetben, azt kell mondanom, hogy még kétharmaddal sem szabályozható; emlékeznek a devizahiteles polémiára, ott is felmerült, hogy kétharmaddal lehet-e adott esetben bizonyos jogbiztonsági elvektől, alapjogi elvektől eltérni. De most itt ne is ebbe menjünk bele, hanem abba, hogy bizony-bizony az, amit önök ide beleírtak, az arra utal, és ezt az indokolás is elismeri, hiszen idézném ezt az első mondatot a 3. §-hoz: az átmeneti rendelkezés meghatározza, hogy a módosítás hatálybalépése előtt kötött haszonbérleti szerződések esetében miként lehet alkalmazni a díjmódosítási lehetőséget. Tehát az indokolás is tökéletesen elismeri, hogy bizony, itt egy visszamenőleges jogal-

kalmazásról van szó. Egyébként minden tiszteletem a jogászoké, akik ezt megírták, bár nem tökéletesen, mert nem tudták a jogi korlátokat átlépni, de gondolkozhattak rajta, és furmányos jogi gondolkodásra utal, mert nemcsak egy kétharmados passzust kellett megoldani egy feles törvénnyel, hanem még azt is meg kellett oldani, hogy ez visszamenőlegesen alkalmazható legyen.

Itt térünk át a másik problémára - szintén államtitkár úrhoz szólok, mert a jogi érveket hiányolta -, hogy nagyon trükkösen és számomra... Még jó, hogy Vékás Lajos nincs itt, mert amikor ő elkészítette a polgári jogot, a Ptk.-t, akkor nem erre gondolt, és olyan szempontból meg jó lenne, ha itt lenne, hogy el tudná mondani, hogy milyen számárság készül itt a polgári szabályok megerősökölésével, ugyanis valóban belekerült a szerződésátruházás szabálya, amire önök hivatkoznak 6.211. §-ban, de ez pont arról szól, és ennek a szakasznak pont az a lényege, hogy nem egy új szerződésről van szó, hanem a felek a szerződési pozíciójukat átruházzák, és ennek a Ptk.-ban valóban két esete van, amikor lehet ezt a szerződést kötő felek akaratából - nyilván ez egy háromirányú ügylet lesz, hiszen, aki belép, az a harmadik fél -, illetve jogszabállyal is történhet. De ha jogszabállyal történik, attól még ez egy szerződésátruházás és nem egy új szerződés, tehát két különböző jogi fogalomról beszélünk, és a Ptk.-ban ezt egyébként pont így is használják.

Tehát a szerződésből kilépő és a szerződésben maradó és a szerződésbe belépő fél - ők a három fél ebben az esetben - megállapodhatnak - ez az, amikor nem jogszabállyal történik -, hogy a szerződésből kilépő felet megillető jogokat, őt terhelő kötelezettségeket összességében a szerződésbe belépő félre ruházzák át. Tehát a szerződés megmarad, a Ptk. szabályai szerint a szerződés nem szűnik meg és nem egy új szerződés jön létre, nem erről szól a szerződésátruházás intézménye. (Győrffy Balázs közbeszól.) Még nem, igen, Győrffy képviselőtársam mondja, csak az a gond, hogy a Ptk.-ban ez nem így van benne, és önök a Ptk.-t nem módosítják, csak a Ptk. magyarázatába próbálják beletenni, hogy uramatyám, ezt próbáljuk meg úgy értelmezni, mintha a szerződésátruházás nem az lenne, ami a Ptk.-ban benne van, hanem az tulajdonképpen egy szerződés megszűnése és egy új szerződés kötését jelentené.

Csakhogy ezt nem lehet így megtenni ebben a formában. Ahhoz a Ptk.-t persze át lehet alakítani - nem javaslom, hogy itt ilyen formában szétbaromljunk egy jogintézményt -, de önök nem a Ptk.-t módosítják, hanem magát a Ptk. hatálybalépéséről szóló felhatalmazó rendelkezésekről szóló törvényt, ahol egy teljesen ellentétes szabályt mondanak ki, mert a 211-re utalva - amit most elmondtam, hogy ez egy szerződésátruházást jelent valójában, így is szerepel - önök ezt a Ptk.-éval azt akarják mondani, hogy tulajdonképpen ez nem is szerződésátruházás,

hanem megszűnik egy szerződés és egy új szerződés jön létre. Tehát ez a másik probléma, amit így, ebben a formában nem lehet és teljességgel értelmezhetetlen, minthogyha az almára egy másik jogszabállyal azt mondanánk, hogy körte. Ez így nem működik és teljességében helytelen.

Mondok ezenkívül mást, hogy felhívjam a figyelmüket, hogy nagyon sok perre miért lehetne készülni és jogbizonytalan helyzet alakulna ki, hogyha ez így elfogadásra kerülne. Azt is el kell mondjam önöknek, hogy általában pont a nagybirtokosoknak lesz pénzük a legjobb ügyvédekre, ők tudják megtámadni majd azokat, pontosabban azokat a szerződésmódosításokat, amelyeket önök jogszabály alapján akarnak végigvinni. Ők meg fogják támadni bíróság előtt, hiszen a Ptk.-nak van egy másik passzusa is, ez a 6. résznek a 60. §-a, amelyik úgy szól, és ezt megint fel kell olvasnom, hogy teljesen egyértelmű legyen, rövid: ha jogszabály a hatálybalépése előtt megkötött szerződések tartalmát megváltoztatja - itt erről beszélünk -, és a szerződés megváltozott tartalma valamelyik fél lényeges jogos érdekét sérti - nyilvánvalóan sérti, hogyha változik a haszonbérleti díj -, ez a fél kérheti a bíróságtól a szerződés módosítását vagy a szerződéstől elállhat; nyilvánvalóan itt a szerződésmódosításra kell gondolni. Tehát ezen passzus alapján is a bíróságokon ezek megtámadhatóak lesznek. Tehát nem tudnak önök ebben a helyzetben, így, ebben a formában, főleg a kétharmadot kikerülve olyan szabályt alkotni, amelyik az Alaptörvénnyel ne menne szembe a kétharmad miatt, illetve amelyik az Alaptörvénynek a jogbiztonságra vonatkozó passzusaival ne menne szembe és a Ptk. rendszerét is megfelelő módon alkalmazva ne lehetne bíróság előtt megtámadni. Azt hiszem, hogy ez alapján könnyű belátni, és bízom benne, hogy ezt önök se szeretnék, ha egy olyan helyzet alakulna ki, hogy számtalan per indulna meg, számtalan alkotmányjogi panasz érkezne, és kiszámíthatatlan helyzetet teremtené ez akár az alkotmányjogi panaszok, amelyek benyújtásra kerülnek, akár a szerződéseknek a megtámadása, illetve a jogszabály alapján való megváltoztatás megtámadása.

Arról már nem is beszélve egyébként, hogy ha elolvassák a 3. §-hoz írt indokolást, az is olyan dolgokra hivatkozik, amelyek egészen egyszerűen nincsenek. Most nem olvasnám fel a második részét, az első részét felolvastam, tehát itt a haszonbérletre úgy utalnak, minthogyha az az új Ptk.-ban úgy lenne benne, hogy alkalmazható lenne rá ez a megszűnt szerződés, új szerződésszabály, amit önök be szeretnének vonni vagy meg szeretnének változtatni. Ráadásul itt is arra hivatkoznak egyébként és ez megint csak pontatlan, hogy tulajdonképpen jogszabály alapján történő szerződésátruházást jelent, tehát itt már nem a módosítás, a megszűnő szerződés, új szerződés van benne az utolsó pontban, amit leírtak.

Arról lehetne vitatkozni, hogy ez valóban egy szerződésátruházás-e, valószínűleg egyébként annak

tekinthető, de hogy így, ebben a formában egy szerződésátruházás nem tekinthető a Ptk. rendszere alapján, főleg nem visszamenőleges hatállyal egy szerződés megszüntetésének és egy új szerződés kötésének, ez teljesen egyértelmű. Azt kell mondjam, hogy azért a kormánynak is egy kicsit ciki, azt kell mondjam, és ciki lesz akár a jogi karokon, amikor tanítják, hogy milyen törvények jönnek be az Országgyűlés elé; és amikor megkérdezik majd a joghallgatók a tanáraiktól: ezt nem tudja az Országgyűlés, nem tudja a kormány, nem tudják a kodifikátorok? De, tudják, én biztos vagyok benne, hogy tudják, csak önök azt kérték tőlük, hogy mindenképpen erőszakolják meg a törvényt (*Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.*), és így sikerült nekik, de a nevüket valószínűleg nem adnák hozzá. Köszönöm szépen, elnök úr. (*Taps a Jobbik soraiban.*)

ELNÖK: Most Sallai R. Benedek képviselő úrnak adom meg a szót.

SALLAI R. BENEDEK (LMP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Elsőként is tisztelettel meg szeretném köszönni a jobbikos két jogász felszólalónak azt, hogy ilyen részletesen cafatokra szedték ezt a jogszabályt. Staudt Gábor képviselőtársamnak a két legjellemzőbb jogi szakkifejezését használva, hogy kóklerkedés és szétbarmolták a Ptk. ügyét, tehát ez az, ami leginkább jellemezte ezt az előterjesztést, és örültem neki, hogy ezek így konkrétan szétszedésre kerültek.

Ugyanakkor pont az volt a fő gondom, mint ahogy elmondta Staudt Gábor képviselőtársam is, szerintem is tudják a kormányzati oldalon is, hogy ez egy teljesen elfogadhatatlan, teljesen jogszerűtlen és teljes mértékben támadható, csak éppen nem ez a lényeg, hanem az a lényeg, hogy a termőföld-privatizáció közepén üzenjenek a sajátjaiknak, hogy vegyetek, vegyetek, vegyetek, majd mindent elsimítunk, mindent lerendezünk, akit akartok, majd kirakhattok, megteremtjük hozzá a jogszabályokat.

(14.50)

És ezért probléma az, hogy ha jóhiszeműen állunk ehhez a javaslathoz, és pusztán azt keressük meg, hogy miért jogszabályellenes, akkor úgy kezeljük, minthogyha ez egy korrekt, tisztességes javaslat lenne, és nem pedig ebben a termőföld-privatizációval érintett bűnös hangulatban.

Elsőként is államtitkár úrnak szeretném akkor megismételni a kérdésemet. Mondta volt, hogy érdemi kérdés nem hangzott el. Akkor még egyszer megkérdezem a tisztelt államtitkár urat, hogyha érdeminek szíveskedne tekinteni ezt a kérdésemet, hogy amikor azt mondja, hogy kis és közepes gazdálkodók, tessék már nekem megmondani: kertészeti ágazatra, legeltetéses, extenzív állattartási ágazatra,

intenzív állattartásra, szántóföldre önök kit számítanak kicsinek, nagyoknak hektárban, aranykoronában? Valahogy legyen meghatározva, mert ezt folyamatosan hangoztatja a kormány, és ugyanakkor mindig az van, hogy hát biztos Csányi Sándor is kisgazdálkodó, ja, meg hát tulajdonképpen a Fazekas Sándor rokonsága is kisgazdálkodó. Tehát éppen akire akarják, arra ráhúzzák, hogy ez beletartozik, miközben nem határozzák meg abszolút módon, hogy akkor miről is van szó. Tehát ez nagy segítség lenne, mert akkor tudnánk, hogy mit is akarnak képviselni.

És nyilvánvalóan nem akartam a vezérszónokim közben Pócs János képviselőtársamra reagálni, mert arra azért mégsem pazaroltam volna időt, de így már a saját időkeretem terhére azért csak beszéljünk már valamiről tisztán. Ugye, kétszer elmondtam a bizottsági ülésen, akkor nem értette meg Pócs János képviselő úr, gondoltam, hogy akkor harmadjára is elmagyarázom neki, még lassabban mondván, hátha így megérti, hogy miért tekinthető teljes mértékben gazdaellenesnek ez a javaslat. Ugye, bocsánatot kérek, az önök számára ez evidencia, a gazdák számára a stabil, megbízható gazdálkodás, az, hogyha megkötnek egy szerződést valamilyen haszonbérleti díj összegével, és ahhoz esetleg fejlesztéseket eszközölnék, ez kiszámíthatóságot jelent. A termőföld használóinak az a jó, hogyha ebbe a tulajdonos nem tud utólagos bármilyen eszközzel belenyúlni. Hogyha az agrárkamara a gazdálkodók érdekeit képviselné és nem pedig kormányzati célokat és propagandatevékenységeket, akkor úgy védené a gazdálkodókat, hogy a gazdálkodók kiszámítható, biztos művelési feltétel mellett számíthatassanak arra, hogy az a megkötött földhaszonbérleti szerződés, amire ők elkötelezték magukat 5 évre, 10 évre vagy bármennyire, így is marad. Most jelen pillanatban van egy gazdálkodó, megköt egy földhaszonbérleti szerződést x összeggel, x évre, majd a tulajdonos lecserélődik egy év múlva, és ezzel megnyílik a lehetőség, hogy minden tárgyalást újrakezdzjenek, pedig lehet, hogy abban az egy évben olyan fejlesztéseket eszközölt, ami alapján kiszámolta a kiadásait, bevételeit, és így próbálta kialakítani az üzleti terveit.

Tehát hogyha azt mondaná az agrárkamara vagy a kormányzat, hogy gazdálkodói érdekeket akar képviselni, akkor azt mondaná, hogy csak a gazdálkodók szólhassanak ebbe bele, akkor a gazdálkodók kezdeményezésére történhessen, csak csökkenteni lehessen és nem pedig emelni. Az a gond, hogy ez nem így van megfogalmazva, mint ahogy az előbbi javaslat, ami két héttel ezelőtt itt volt, még kevésbé volt így megfogalmazva. Önöknek nem a gazdálkodók a fontosak.

Az is önök számára ugye, világos, Pócs Jánosnak próbálnám elmagyarázni, mert nem nagyon érti ezt: a földhivatalban ugye, vannak tulajdonosai a termőföldeknek és vannak használói. Magyarországon ez két egymástól független jog, be kell jelenteni a földhasználat jogát. Na már most egy földművelőnek,

egy gazdálkodónak a föld használati jogára van szüksége ahhoz, hogy termelni tudjon, az kell, hogy azon dolgozni tudjon, hogy megművelje azt a földet. A tulajdonjog egy vagyoni jog, és az arról szól, hogy kinek milyen tulajdona van, és nem kapcsolódik feltétlenül a termőföld használatához. És ugye, azért fontos ez, hogy ezt megértse Pócs János is, ha már a Mezőgazdasági bizottságnak tagja, hogy gyakorlatilag a földhasználat az, ami meghatározza jelen pillanatban az agrártermelésünket, hiszen a földhasználati joghoz kötődik a termelés és nem pedig a tulajdonhoz. Az a különbség, ami a termőföld-tulajdonosok és a termőföldhasználók között van, az körülbelül 1,8 millió személy, ugye, van még ezek között nagyon kevés jogi személy is, de többségében természetes személy, ezek esetében teljes mértékben ez a törekvés az érdekeiket próbálja szolgálni és nem pedig a gazdálkodókéét. Azoknak a földtulajdonosoknak teremthet ez egy pluszbiztonságot, akik így vagy úgy tulajdonhoz jutnak.

És azért fontos az, hogy ez a polgári törvénykönyv, illetve ez a módosítás most itt előttünk van, mert ugye, azt mondja, hogy tulajdonosváltás esetén, kérem szépen, az a termőföld-privatizáció, amit önök csinálnak, majd miután a kifüggesztések lejárnak, és gyakorlatilag a kifüggesztési ajánlattételekből meglesznek az adásvételi szerződések, és ebből a földhivatali tulajdonbejegyzés megvalósul, ez ugye jövő tavasz, addigra önök ezt el tudják fogadtatni. Ezzel azt akarják, hogy a most tulajdont szerző új tulajdonosok majd tudjanak valamilyen nyomást gyakorolni a korábbi gazdálkodóra. Nyilvánvalóan ezzel azt lehet mondani, hogy önöknek a politikai céljuk az, hogy Simicska Lajost üssék ki így vagy úgy, de nem értik meg, hogy ez egy széles spektrumú eszköz, és ezzel az összes többi földhasználót is tudják ütni, mindamelllett, ugye, nem egy igazságos eszköz, mert rendben van, hogy ütni akarják Simicska Lajost, üssük együtt, de akkor ne csak őt, hanem az összest, aki ebben részt vett, mindenkit, akinek 147 ezer hektárnyi területe le van kötve ilyen hosszú távra, sőt még azokat is üssük, akiket önök helyzetbe hoztak szintén vitatható morális háttérrel az elmúlt évek pályázataival. Hogyha majd ez a célkitűzés megjelenik és megvalósul, akkor lesz érdemes erről beszélnünk, mindaddig a földhasználók és a földtulajdonosok érdekei nem egyeznek meg feltétlenül, és ez az, amit szemlátomást Pócs János képviselőtársam nem tud megérteni.

Magyar Zoltán képviselőtársam mondta azt a gondolatot nagyon-nagyon helyesen, hogy a legnagyobb probléma ezzel az egész rendszerrel az, hogy gyakorlatilag nem ösztönöz a foglalkoztatásra, nem ösztönöz arra, hogy olyan ágazatok erősödjenek meg a mezőgazdaságban, amelyek foglalkoztatást erősítenek, és teljes mértékben igaza van képviselőtársamnak, ez így van. A rettenetes az, hogy nem pusztán nem ösztönöznek, hanem elvesznek korábban létrejött kötelezettségeket, hiszen mindaddig, amed-

dig a bérleti szerződésben, üzleti tervekben vállaltak állattartást, foglalkoztatást, most a tulajdonszerzéssel kibújnak alóla, hiszen amennyiben a tulajdonos és a földhasználó majd megegyezik, így a magoszos gazdák azt fogják tudni tenni, hogy az üzleti tervemben megírtam, hogy felveszek 6 embert, 8 embert, 10 embert, veszek állategységben 10 állategységet, 20 állategységet vagy 30-at, most majd megszerzem a tulajdont, és kibújok az egész alól, és tulajdonképpen használom intenzíven a területeket foglalkoztatás nélkül. Tehát nem pusztán nem teremt új lehetőséget, hanem kibújik a régi kötelezettségek alól, amiket az állam számára vállaltak, és amivel ezt a bűnös pályázati rendszert lebonyolították, hiszen így jutottak, így lettek előnyösek egyáltalán vagy így lettek nyertesek ezek a termőföld-pályázatok. Mert lássuk be, normális ember nem csinál olyat, hogy ha valamit el akar adni, akkor előtte 20 évre megterheli használati joggal, kivéve, ha ezzel szándéka van, és ebben az esetben, ugye, ez volt az a szándék. És azért érdemes beszélni erről, államtitkár úr, mert ön elmondta, hogy azért nem kíván reagálni, merthogy erről már korábban volt itt szó, de az államtitkár úr is, gondolom, ennyire figyelemmel kíséri a parlament munkáját, hogy ez egy időkeretes vita volt, és az időkeretben nagyon-nagyon kevés dolgot lehetett felhozni, mindamelllett még az egyszerű parlamenti vita, mondjuk, amit csak és kizárólag az ellenzéki képviselők kezdeményeztek, nem volt döntési helyzetben. Tehát itt elbeszélgettünk, vonogatták a vállukat a fideszes képviselők, hogy úgyis azt beszélünk, amit akarunk, mert úgyis az lesz, amit a többség akar, márpedig parlamenti többsége a Fidesz-KDNP-nek van, ebből adódóan ezt egy érdemi vitának nem nevezném, hiszen úgy érzem magunkat legtöbbször, mintha egy seprűnyéllel vitáznánk, hogy elmondjuk az érveinket, és vállvonogatás van, vagy nincs ellenérv, vagy teljesen másról beszélnek. Tehát azért fontos, hogy erről beszéljünk azokban a jogszabályváltoztatásokban, amikor döntési helyzetben vagyunk, hogy világossá váljon az, hogy mit képviselünk, és hogyan képviseltük azt.

Összefoglalva és nem húzva az önök idejét, azt kell hogy mondjam, hogy ezekben a formákban nem pusztán azért, mert a jó erkölccsel ütközik a mostani betervezésem jogszabálya, nem pusztán azért, mert jogszabályi normákkal ütközik, mint azt részletesen bemutatták képviselőtársaim, hanem azért is, mert a szakmaiság szempontjaival és a kormányzati célkitűzésekkel is egyezik (*sic!*), számunkra ez elfogadhatatlan lesz, és ennek megfelelően nem tudjuk támogatni. Kérem ezzel kapcsolatban a megértésüket. Köszönöm szépen, elnök úr. (*Magyar Zoltán tapsol.*)

ELNÖK: Kétperces hozzászólásra Staudt Gábor képviselő úrnak adom meg a szót.

DR. STAUDT GÁBOR (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Igyekszem rövid lenni, csak egy dolgot még

kifejtettem, ami alapvetően kodifikációs hiba. Önök a 2. §-ban úgy fogalmazzák, hogy az 50/A. §-sal egészül ki. Addigra már hatályba fog lépni, amit elfogadtunk, ami a felessel átment, tehát itt azt kellett volna írni, hogy módosul, tehát ez egy apróság, de azért látszik, hogy csak átemelték az előzőből. Tehát fontos, hogy már egy hatályba lépő, hatályban lévő szakaszt módosítani lehet és nem kiegészíteni, hiszen ez addigra már hatályba fog lépni. Ez egy apróságnak tűnhet.

Még egy dolgot, de fontos és arra utal, hogy sajnos itt az előző javaslatot vették alapul, átrakták, és ezt nem szűrték ki, akiknek ezt meg kellett volna találniuk. És még egy dolgot a 3. §-ból ki szeretnék emelni, mert ez is egy jogi kuriózum. Ugye, azt írják arra vonatkozóan, hogy miért kell ezt alkalmazni a korábban megkötött szerződésekre, ezt próbálják indokolni, hogy a tulajdonos személyében bekövetkezett változásra tekintettel szerződésátruházás miatt megszűnt haszonbérleti szerződés helyébe lépett - az elejét nem olvasom fel. Tehát ez irodalmi szóval egy oximoron, hiszen elismerik, hogy egy szerződésátruházásról van szó, egy változásról van szó, ami feltételezi, hogy a szerződés megmarad, és emiatt megszűnt a haszonbérleti szerződés, és egy új szerződésről beszélnek, ilyen nincsen.

(15.00)

Ez teljesen ellentmond mindenféle jogszabálynak. Kérem, gondolják át, és valamilyen olyan módon próbálják meg betervezni, ami a hatályos jogszabályoknak megfelelő. Köszönöm. (*Taps a Jobbik padsoraiban.*)

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni a vitához. (*Senki sem jelentkezik.*) Nem látok jelentkezőt, így az általános vitát lezárom. Megadom a szót az előterjesztőnek, illetve megkérdezem, hogy kíván-e válaszolni az előterjesztő államtitkár úr az elhangzottakra. (*Kis Miklós Zsolt: Nem kívánok. - Gyórfy Balázs jelentkezik. - Közbeszólások: Ott az előterjesztő!*)

Elnézést, bocsánat! Gyórfy Balázs képviselő úrnak adom meg a szót.

GYÓRFFY BALÁZS (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Néhány felvetésre szeretnék reagálni. Kronológiai sorrendben haladnék. Hadd ne álljam meg Gógös képviselő úrnak odaböknöni, hogy ki hány állami gazdaságot privatizált. Egyszerűen nonszensz, hogy önök tizenkettőt emlegetnek, miközben önök 130-nak ütöttek a fenekére. (*Gógös Zoltán: Nem jó! Nem jó!*)

Tisztelt Képviselő Úr! Ez a jogszabály nem adja meg a lehetőséget egyébként az új tulajdonosnak, hogy felmondja a szerződést. A bérlőnek adja meg a lehetőséget, hogy felmondja a szerződést. A tulajdonosnak akkor adja meg a lehetőséget a szerződés

felmondására, ha a bérlő csökkenteni akarja a bérleti díjat. *(Gógös Zoltán: Nem jegyzi be a földhivatal!)* Javaslom, hogy tanulmányozza egy rövid ideig még ezt a törvénymódosítást.

A maximális bérleti díj egyébként olyan kérdés, amit rendszeresen taglalunk, és alapvetően, ha csak így önmagában nézzük ezt, akkor ezzel egyet is lehetne érteni, de én azt látom, hogy a vidéki emberek nagyon kreatívak. Tehát leírják, hogy mondjuk, legyen 50-60-70 ezer forint a bérleti díj, és hogy azon felül még zsebbe mennyit tesznek papíron kívül, nincs ember, aki ezt ellenőrizni tudja, és nincs az a rendszer, ami arra ösztökéli őket, hogy akkor ezt ne így csinálják. A 100 ezer forintos bérleti díjban egyetértünk. Nem gondolom, hogy azzal kalkulálni kellene. A mi vidékünkön, azt gondolom, ebben teljes mértékben egyetértünk. Ezt nem lehet kigazdálkodni. Valóban, valahol a fele körül, 50, tehát 40-60 ezer forint között az, ami reális. De nyilván egyébként az ország különböző pontjain, ahogy erre a képviselő úr is utalt, érdemi különbségek vannak.

A képviselő úr arról beszél, hogy nepperek vásárolnak-e földet. Képviselő úr, földművesnek kell lenni ahhoz, hogy valaki vásároljon. *(Gógös Zoltán: Aranykalászosnak, az két nap!)* 300-380 ezer hektár kerül most értékesítésre. Képviselő úr, 2002-2010 között legalább ennyi föld cserélt gazdát, ahol aztán bárki vehetett földet, bárki lehetett vásárló és nem volt megkötve.

A képviselő úr elmondta, hogy nem hisz abban, hogy a föld a gazdálkodóknál van jó helyen. Ezeket a hangokat '90-ben végighallgattuk, azt gondolom, hogy azóta a családi gazdaságok képesek voltak bizonyítani, hogy képesek... *(Gógös Zoltán: A Decsi! A Decsi gazdálkodó? A Decsi Ügyvédi Iroda gazdálkodó? - Az elnök csenget.)* Elnök úr, van arra lehetőség, hogy részben átadjam a zárszó jogát Gógös képviselőtársamnak?

ELNÖK: Képviselő úr, kérem, fejezze be!

GYÖRFFY BALÁZS (Fidesz): Mert élnék a lehetőséggel, hogy meg tudja osztani velünk magasztos gondolatait. Köszönöm.

Még egyszer leszögezném: nem felmondható a szerződés, és ahogyan arra Kis Miklós államtitkár úr is utalt, miután felmerült egyáltalán ez a kérdés, az Igazságügyi Minisztérium tájékoztatását alapul véve nem lesz problémája azoknak, akik most 1800 hektár fölött művelnek állami területet, hisz a földhasználatot ez a jogszabály nem érinti. *(Gógös Zoltán: Majd azért ezt hétfőn megkérdézzük!)*

Magyar Zoltán képviselő úr nem először fogalmazta meg azt a felvetését, hogy miért most jutott nekünk ez eszünkbe. Képviselő úr, önöknek még most sem jutott eszükbe, és a Jobbik most már öt éve ül a parlamentben, semmilyen, ezt a problémát kezelő vagy egyáltalán erre rávilágító javaslatot nem nyújtottak be, tehát önök meg sem próbálták kezelni ezt.

Sallai Róbert Benedek képviselőtársam mondja, hogy kapkodunk. Képviselő úr, nem kapkodunk. Ez a probléma már rég megoldódott volna, ha az eredeti javaslatához önök a támogatásukat adták volna. Azt mondja, hogy hol volt eddig a fülünk, hogy eddig nem hallottuk meg a gazdálkodóknak ezt a kérését. Képviselő úr, lehet, hogy mi nagyothallunk, de akkor önök meg süketek, mert még most sem hallják meg ezeket a kéréseket.

Képviselő úr, az, hogy szétverjük azt, ami működik, egyszerűen nem igaz. Az, hogy olyan gazdaságok, amelyek most a piacinál kedvezőbb körülmények között vannak, és őket arra próbáljuk szorítani, hogy a piaci körülmények között legyenek kénytelenek gazdálkodni, elnézést, de az a cég, amely több ezer hektáron nem képes piaci keretek között eredményt elérni, ott egyébként azt vélem, hogy menedzsmentproblémák vannak. Ezt azért szögezzük le, tehát szétverésről nincs szó. Ha valami miatt csődbe megy egy cég, akkor azt gondolom, ott más problémák vannak, és nem emiatt fog adott esetben csődbe menni.

Lukács képviselő úrnak: nem gondolom, hogy kétharmados vitát kellene abból generálni, hogy tiszta piaci viszonyokat teremthessünk-e, én ennyiben szeretnék önnek válaszolni. Az, hogy azonos feltételek között és versenysemlegesen lehessen gazdálkodni, nem hiszem, hogy kétharmados kérdés. Ez szerintem egyszerűen erkölcsi, etikai és nyilván mivel itt erről beszélünk, jogalkotási kérdés.

Gúr Nándor képviselőtársam elment, nagyon sajnálom. *(Jelzésre:)* Elnézést, jegyző úr, valóban ott szólalt fel, és emiatt ott kerestem. Képviselő úr, a kétharmados törvények státusával kapcsolatban tett meglehetősen kritikus észrevételeket. Ez önöktől, miután a közigazgatási hivatalokkal amit műveltek 2010 előtt, amit aztán egyértelműen elmeszeltek több helyen, az egyértelműen szégyen volt, még regnáló polgármesterként volt szerencsém megérni ezt a csúfondáros mókát, amit akkor önök üztek a magyar önkormányzatisággal. Arról nem is beszélve, hogy ez tény, míg ön ezen módosítás vonatkozásában prejudikál.

Képviselő úr, ne haragudjon meg, elhiszem, hogy ön sok mindenhez ért, de hogy az agrárium árképzéséhez nem, az egész biztosan bebizonyosodott. Tehát ön elképzeli azt, hogy ezen bérleti díjak fogják befolyásolni azt, hogy mennyi a sertés ára, ami egyébként a német tőzsdén dől el, vagy mennyi a gabona ára Magyarországon, ami meg a párizsi tőzsdén dől el? Ezzel ne tessék már riogatni a magyar vásárlókat, mert egyszerűen olyan dolgokat próbál összehozni... De jó lenne egyébként, ha Magyarországon dőlné el a sertés meg a gabona ára, de képviselő úr, ez nem így van, még ha ön ezt így vizionálja is.

A másik kérdés, amit felvetett, a foglalkoztatás. Képviselő úr, ez így, önmagában, amit elmondott, még igaz is lehet, csak nézzük már meg, amíg önök kormányoztak, csökkent a mezőgazdaságban foglal-

koztatottak száma. 2010 óta nőtt a foglalkoztatás, még ha ez önnek nyilván nem is tetszik, de azért ezt szögezzük le. Ez nettó hazugság volt, amit öntől itt most hallottunk. *(Gőgös Zoltán: KSH!)*

Staudt képviselőtársammal kapcsolatban: a képviselő úr úgy gondolja, hogy ez alaptörvényellenes. Én úgy gondolom, hogy nem. Tehát ebben van közöttünk egy nézetbeli különbség, de úgy vélem, hogy ebben nekünk véleményünk lehet, van egy erre hivatott szerv, ami adott esetben el tudja dönteni, úgyhogy én az ő véleményüket tartom ez ügyben mérvadónak.

Sallai Róbert Benedek képviselőtársamnak egy gondolatot mondanék még az utolsó felszólalásához. Ön úgy véli egyik mondatában, hogy nagygazdák, multimilliárdosok, külföldiek jutnak földhöz, de itt az utolsó hozzászólásában elárulta, hogy igazából csak magoszos gazdák azok, akik lehetőséghez jutnak majd, és ők azok, akik új tulajdonosként kihasználják az ebben rejlő lehetőségeket. Most akkor melyik, képviselő úr? Mikor melyik érvrendszer a tetsző, ön azt használja, tehát egy kicsit ahogy ezt már említettem, kezd ez a dolog arra hasonlítani, mint a zenebohóc esetében: mindig amikor valamit mondunk, akkor van másik kifogás. *(Gőgös Zoltán: De ez igaz ráatok is!)*

Képviselő úr, most is kérem, hogy a cirkuszt a parlamenttel és a képviselői munkát a bohóckodással ne keverjük össze. Köszönöm szépen a figyelmet, elnök úr. *(Gőgös Zoltán: A Decsiék nem földművesek! - (Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőség. Ezzel mai napirendi pontjaink tárgyalásának végére értünk.

Most **napirendi utáni felszólalások** következnek. Elsőként megadom a szót Kissné Köteles Erika *(sic!)* szlovén szószólónak, aki „A legkisebb számú magyarországi nemzetiség létkérdései: múltja, jelene és jövője” címmel kívánja elmondani a napirend utániáját.

KISSNÉ KÖLES ERIKA nemzetiségi szószóló: Kissné Köles Erika. Gospod Predsednik, Hvala za besedo! Spoštovani gospod Predsednik, Poslanke in Poslanci!

Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Képviselő Urak! A Magyarországon élő őshonos nemzetiségek közül ma a VI. századtól az ország nyugati határánál, a Rába folyótól délre élő szlovének vagyunk a legkisebb létszámúak.

(15.10)

Ennek hátterében a múlt századi 40 évnyi vasfüggöny mögötti létezés, az erőszakos asszimilációs törekvések, családok kitelepítései a Hortobágyra és a megélhetési nehézségek miatti elköltözések állnak.

A szlovén nemzetiség mintegy 80 százaléka azonban ma is a Rába-vidéken él, ma is ragaszkodik nyelvéhez és kultúrájához. Értékeinek átörökítésén a jövő nemzedék számára két nagy szervezet, az Országos Szlovén Önkormányzat és a Magyarországi Szlovének Szövetsége irányításával dolgozik. Oktatási, kulturális intézmények, számos kultúrscsoport vállal nagy szerepet a hagyományok őrzésében és ápolásában. Mert kevesen vagyunk, nyilván minden szlovénre sokkal több munka hárul. Tudjuk és valljuk, ha elődeink sok-sok nehézség mellett is megmaradtak szlovénnek, a mai politikai, jogi és gazdasági környezetben, amikor a nemzetiségeknek alapvető joga, hogy a szülőföldjükön lakhassanak, ott kell biztosítani lehetőségeket, védelmet a számukra, kötelességünk akár erőnkön felül is megtenni mindent szlovén önazonosság-tudatunk megőrzése és a megmaradásunk érdekében.

A rendszerváltás után, de különösen az elmúlt 4-5 évben jelentősen jobb működési körülményekről számolhatok be, köszönhetően a magyar kormány, az EMMI egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkársága, de anyaországunk, Szlovénia gondoskodásának is.

Az idei év nálunk, szlovéneknek az évfordulók éve: 25 éve alapítottuk a Magyarországi Szlovének Szövetségét, 20 éves az Országos Szlovén Önkormányzat működése, amit a kormányzati támogatásból felújított székházavatóval együtt ünnepeltünk, 15 éve van saját szlovén rádiónk, 10 éves például a felsőszölnöki általános iskolában a kétnyelvű oktatás.

Kiemelt jelentőségűnek ítélem, hogy a Rába-vidéki szlovének tradicionális farsangi népszokása, a rönkhúzás felkerült az UNESCO szellemi kulturális örökség nemzeti jegyzékére.

Felsőszölnökön egy új intézmény, egy szlovén mintagazdaság átadására került sor, amely reményeink szerint térségünk egyik turisztikai célpontjává válhat úgy, hogy az almakkal együtt a szlovének hagyományos földművelési, gyümölcsstermesztési, állattartási szokásait is népszerűsíti.

A szlovén nemzetiség számára rendkívül fontos törekvés a szlovén Rába-vidék gazdasági fejlesztése. Jövönk záloga, hogy fiataljaink otthon találjanak munkát, hogy a hazai szlovén környezetben olyan kis- és közepes vállalkozások létesüljenek, amelyek a szlovén nyelvismeretet is hasznosítják, fiataljaink körében a nemzetiségi szlovén nyelv megőrzésének ez a gazdasági tényező az identitástudat mellett hatékony motivációja lehet.

A szlovén Rába-vidék gazdasági fejlődése szempontjából fontosnak ítélem a közlekedési infrastruktúra komoly mértékű fejlesztését, a 8-as számú főút és településeink helyi úthálózatának korszerűsítését, a Muravidékkel való vasúti összeköttetést.

A szlovén Rába-vidéket gyakran az Őrség részeként tüntetik fel. Szeretném elérni, hogy tájegységünk önálló megnevezése két nyelven megjelenjen településeink határánál, illetve a látható kétnyelvű-

ség közintézmények, hivatalok, idegenforgalmi tájékoztató táblák feliratain jelen lévő legyen. A nemzetiséghez tartozóknak legyenek valódi kétnyelvű dokumentumaik, a hivatalokban legyenek a szlovén nyelvet is beszélő köztisztviselők.

Szlovénia és Magyarország kapcsolata európai szinten is példaértékű. A két ország gazdasági kapcsolatai folyamatosan fejlődnek, diplomáciai, politikai együttműködésük mintaszerűnek mondható.

A sikeres partnerségi kapcsolatokat igazolják az ez év során lezajlott magas szintű államközi találkozók, továbbá a Szlovén-Magyar Kisebbségi Vegyes Bizottság eredményes XV. ülése, az IPU Szlovén-Magyar Baráti Tagozatának mindkét fél részéről kiemelten jónak ítélt találkozója. A jó viszony erősödését jelzi a jövő év elejére tervezett szlovén-magyar kormányzati csúcs is. Hiszek abban, hogy e jó viszony a magyarországi szlovén nemzetiséggel együtt a magyarországi szlovénségért, valamint a szlovéniai magyarsággal együtt és a szlovéniai magyarságért áll fenn.

„Hidak” akarunk maradni a jövőben is, ehhez kérem a parlament és a magyar kormány további támogatását is. Köszönöm, hogy meghallgattak. Hvala za pozornost! (*Taps.*)

ELNÖK: A következő napirend utáni felszólalásra Lukács László György képviselő úr jelentkezett: „Elkeserítő egészségügyi mutatók az Alföld szívében” címmel. Öné a szó, képviselő úr.

DR. LUKÁCS LÁSZLÓ GYÖRGY (Jobbik): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! A címben szereplő elnevezést érdemes tisztázni, hogy mégis mit is jelent az, hogy rossz egészségügyi mutató, és mit is jelent az, hogy az Alföld szívében. Az Alföld szíve azt jelenti, hogy az Alföldnek azon része, amely jelen esetben a kunhegyesi járás. Ez egy meglehetősen jó helyen elhelyezkedő, egy jó adottságokkal rendelkező járás, amelyben Tisza menti falvak és egyébként Kunhegyes városa is van.

Az elkeserítő egészségügyi mutató viszont nem más, nem takar mást, mint amit az OECD, a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet is megállapított Magyarországra generálisan, mindazok az elmaradási és az elmaradást mutató indexek, mutatók, számok, amelyek nemcsak azt mutatják, hogy milyen rossz helyzetben van, mondjuk, a humán erőforrás, hanem milyen rossz helyzetben van maga az egész közegészségügy, milyen rossz mutatókkal rendelkeznek a magyar lakosok. Nos, ez igaz erre a területre is, így hát az rossz egészségügyi mutatóban sajnos az Alföld szívében elhelyezkedő Kunhegyes és a kunhegyesi járás sem áll másképp. Olyannyira nem, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok megyei, tekinthetjük úgy, egészségügyi leltár, amelyet a Jász-Nagykun-Szolnok megyei kormányhivatal népegészségügyi főosztálya készített el, és amely nem is olyan régen,

október végén vált nyilvánossá, nos ez a leltár, ez az egészségügyi leltár elszomorító statisztikákat közöl erről az egyébként meglehetősen szép és patinás vidékről, magáról a Kunhegyes központú járásról.

A népegészségügyi szerv felmérte az előző évben a megye járásainak az állapotát, amelyből megállapítható volt, hogy Jász-Nagykun-Szolnok megyében messze Kunhegyes és annak járása rendelkezik a legrosszabb mutatókkal. Sajnos, az adatok nemhogy egyébként magyarországi szinten utolsók, de még mondhatjuk azt, hogy Európa legrosszabb államaival is hátulról versenyeznek. Mondhatjuk úgy, hogy az itt jellemző és itt meglévő mutatók a borsodi mutatóknál is rosszabbak és gyakorlatilag Moldova, illetve Ukrajna helyzetével állnak.

Végignézve egyébként a tájékoztatót, több olyan problémahalmazt lehet találni, amelyre érdemes felhívni a lakosság, illetve a közvélemény figyelmét, így például található ebben az összefoglaló tájékoztatóban, hogy az összes halálokokban a férfiak és a nők egyaránt a járásban, illetve országosan is a többi járáshoz és országos járásokhoz viszonyítva is messze rosszabbul teljesítenek a keringési rendszer okozta halálokokban, a női isémiás szívbetegségeknél a legrosszabb statisztikákat tudja felmutatni a járás. Riasztóan magas a férfiak légcső, hörgő, tüdő rosszindulatú daganata és az emiatti halálozási szám, és a légzőrendszeri betegségek okozta halálban is nemcsak a megye több járásával szemben is vesztesre állnak, hanem országos szinten is a legrosszabb között van. Szándékos önártalom okozta halálesetek, ami a legsajnálatosabb, hiszen öngyilkosságról beszélünk, a megye sok járásával együtt, tehát itt már felzárkózott hozzá Jász-Nagykun-Szolnok megye többi járása is, országosan az egyik legrosszabb, leromló és legleromlottabb statisztikát mutatják. Sajnos, kiemelkedően magas az öngyilkosságok száma Jász-Nagykun-Szolnok megye ezen részében.

Az életmóddal összefüggő halálozási okokban a kunhegyesi járás vezet messze megyeszinten szintén a férfiaknál, míg a nőknél még nem is holtversenyben, hanem már egyedülként vezet. Itt a „vezet”-et mindig zárójelbe teszem, a legrosszabb statisztikákat jelenti ebben az esetben a képletes vezetés. A nőknél az egészségügyi ellátáshoz köthető elkerülhető halálozási statisztika a kunhegyesi járásban legrosszabb megyeszinten, de majdnem országos szinten is. Ez azt jelenti, hogy azok a személyek, akiknek egyébként a halálozásuk vagy megbetegedésük elkerülhető lett volna azáltal, hogy hamar gyógyintézménybe kerülnek, az ezt a járást rendkívül komolyan érinti. Ez mutatja egyébként, hogy kórházi intézményektől a települések, a járás egyes települései gyakran 60, illetve 70 kilométeres távolságban vannak. Számukra a legközelebbi talán a karcagi, a szolnoki vagy akár az egri kórház lehet, ahova úttalan utakon, meglehetősen rossz infrastruktúrával lehet eljutni, így ők nagyon rosszul el vannak zárva az egészségügyi ellátástól. Sajnálatosan a tájékoztatóból kimaradt a já-

rásra vonatkozó egészségfejlesztési események száma, amelyet írásbeli kérdésemben a minisztériumtól meg is kérdeztem, hogy ennek mi az oka.

Látható, hogy az egészségfejlesztés, illetve az egészségfelmérés ebben a járásban sem működik tökéletesen. Nagyon kevés embert sikerül az itt működő egészségfejlesztési irodának bevonnia a tevékenységébe és ezáltal tudatosítani az emberekben az egészséges élet fontosságát.

(15.20)

Azért megkérdeztem azokat a kérdéseket, amelyekre nem jött válasz: miként kíván a kormány a területi különbségek kiegyenlítésén dolgozni a népességügyi mutatók vonatkozásában? Van-e egyáltalán tervezett programja ezt a területi lemaradást behozni? Miként tudja ezt orvosolni? Van-e terve a járás felzárkóztatására? Nos, ezekre nem kaptam választ, és úgy néz ki, hogy ezeknek a válaszoknak a hiányában az embereknek - mint Münchhausen bárónak - a saját fejüknél fogva kell kirángatni magukat ebből a népegészségügyi mocsárból a kunhegyesi járásban, mert úgy tűnik, a kormány nem akarja őket megmenteni.

Mindenkit kérünk, hogy amennyiben lehetséges, forduljanak bizalommal az egészségügyi szolgáltatókhoz, javítsák a saját egészségügyi mutatóikat. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! A napirend utáni felszólalások végére értünk. Mielőtt bezárnám

az ülésnapot, megadom a szót Gúr Nándor képviselő úrnak, jegyző úrnak személyes érintettség címén.

GÚR NÁNDOR (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Azt már sajnálom, hogy Gyórfy Balázs képviselőtársam nincs itt, de azt ígérem elnök úrnak is és képviselőtársaimnak is, hogy nem ugyanazzal a válasszal élek, amit ő irányzott felém. Ő úgy fogalmazott, hogy amit az elmúlt évek foglalkoztatáspolitikájával kapcsolatosan megemlítettem a mezőgazdaságot érintően, az nettó hazugság. Én ezt nem mondom, csak azt javaslom Gyórfy Balázs képviselőtársamnak, hogy egy kicsit búvárkodjon a KSH - ezt talán hitelesnek tekinti - adatai körében, és akkor azt látja, hogy a mezőgazdaság, az erdőgazdálkodás és a halászat tekintetében a foglalkoztatottak köre 2012-ben úgy nézett ki, hogy 193 ezer embert érintett, 2014-ben meg úgy nézett ki, hogy kevesebb mint 190 ezer embert.

Ez az én értékítéletem szerint csökkenést jelent. Azt pedig, hogy mi a nettó hazugság, döntse el mindenki ezek után. Elnök úr, köszönöm szépen. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Megköszönöm munkájukat. Tisztelt Képviselőtársaim! Az Országgyűlés jövő héten hétfőn 11 órakor folytatja az ülését.

Az ülésnapot bezárom.

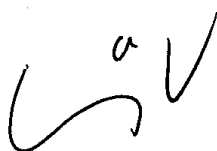
(Az ülésnap 15 óra 22 perckor ért véget.)

Földi László s. k.
jegyző

Gúr Nándor s. k.
jegyző

Ikotity István s. k.
jegyző

A kiadvány hitelül:

Dr. Bárány Tibor
az Országgyűlés Hivatala törvényhozási főigazgató-helyettese

Szöveghű jegyzőkönyv

Felelős kiadó: dr. Such György, az Országgyűlés főigazgatója
Szerkeszti és előfizetésben terjeszti: az Országgyűlés Hivatala,

Törvényhozási Igazgatóság, Jegyzői Iroda

Budapest, V. Kossuth tér 1-3.

Postacím: 1357 Budapest, Pf. 4

Telefon: 441-4222

Telefax: 441-4599

Nyomda: EUOTRONIK Zrt.

MINDEN JOG FENNTARTVA!

ISSN: 2064-6666 (Nyomtatott)

ISSN: 2064-8367 (Online)